

ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΑΘΗΝΩΝ (ΤΕΙ - Α)

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

ΤΟΜΕΑΣ: ΥΓΙΕΙΝΗΣ & ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΟΜΕΑΣ: ΥΓΙΕΙΝΗΣ & ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Τ. ΚΟΥΡΕΑ-ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Χ. ΚΟΥΤΗΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ:

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ: Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Φ. ΜΠΑΜΠΑΤΣΙΚΟΥ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ», ΕΣΔΥ – ΤΕΙ -Α

ΑΝΟΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ
ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
&
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΥΠΟ

ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΑΡΑΜΟΥΣΑ
ΕΠΟΠΤΡΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΘΗΝΑ 2009 (30 – 9 – 2009)

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια των σπουδών για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην

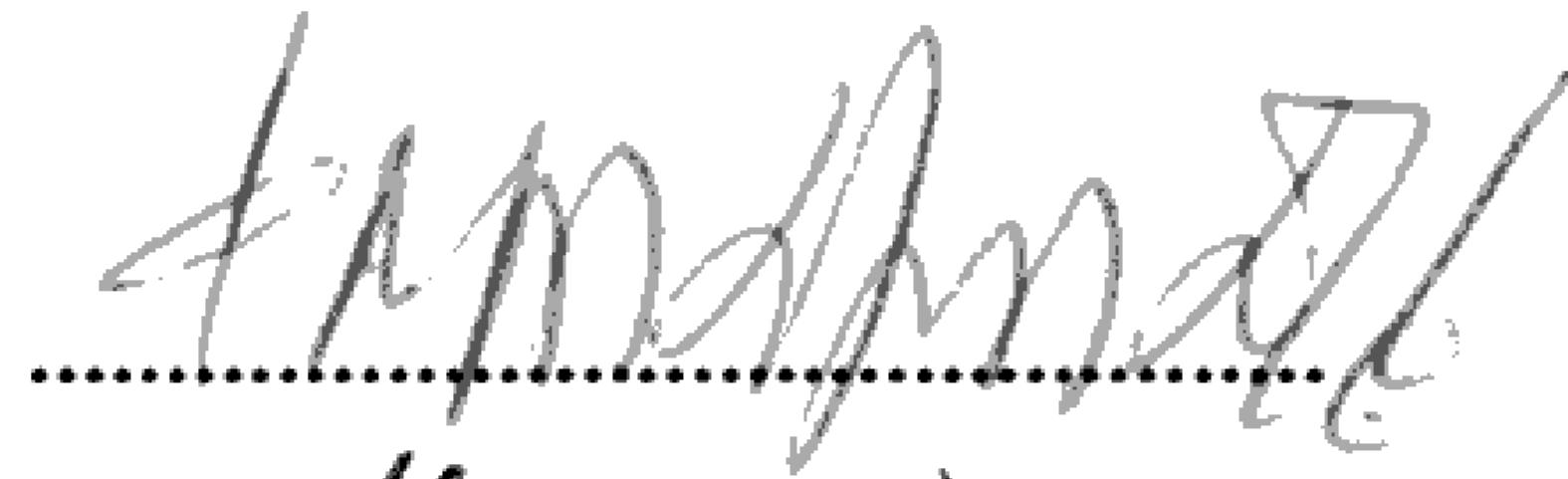
“ ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ ”

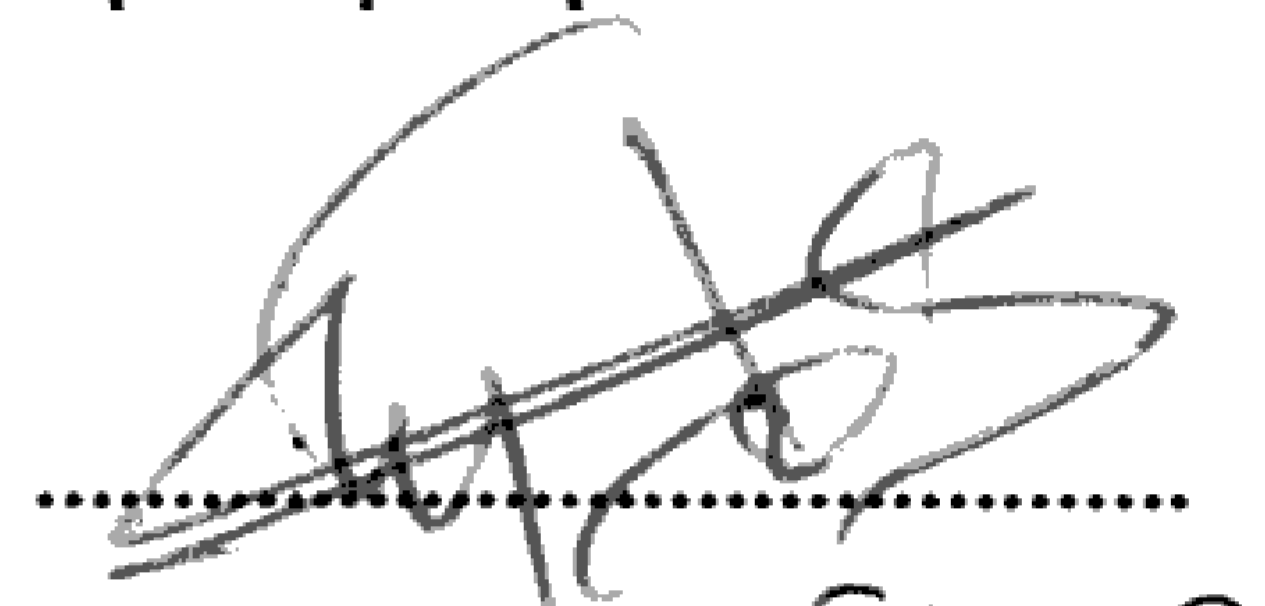
που απονέμει η Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας, σε σύμπραξη με το Τμήμα Δημόσιας Υγιεινής του ΤΕΙ Αθηνών.

Εγκρίθηκε την.....5/11/2009.....από την εξεταστική επιτροπή:

ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ

.....
X. Κουτρίδης
Καθηγητής

.....
P. Ντσαντζάνη
Επικ. Καθηγήτρια

.....
P. Παναγιώτου
Συνεργάτης

ΒΑΘΜΟΣ:

✓
ΑΡΙΣΤΗ:.....

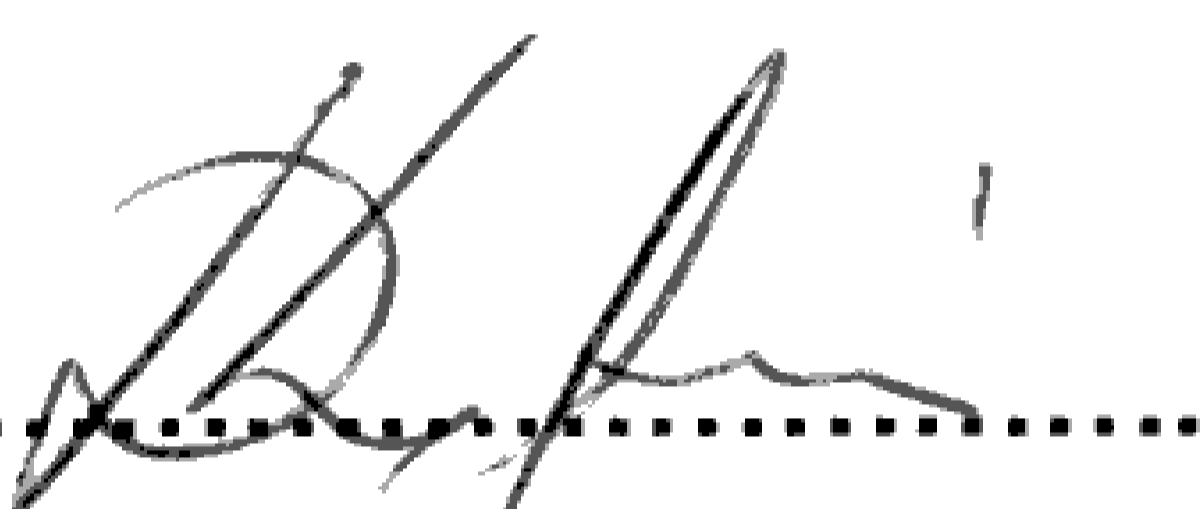
ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ:.....

ΚΑΛΗ:.....

ΑΠΟΔΕΚΤΗ:.....

«ΒΕΒΑΙΩΝΩ ΟΤΙ Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΙΚΗΣ ΜΟΥ ΔΟΥΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΕΝΗ ΜΕ ΔΙΚΑ ΜΟΥ ΛΟΓΙΑ. ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΕΣ Η΄ ΜΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΩ ΕΧΩ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΙ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΟΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΚΑΙ ΕΧΩ ΠΑΡΑΘΕΣΕΙ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ»

ΒΕΒΑΙΩΝΩ ΟΤΙ Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΕΞΕΩΝ ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΜΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΝ ΞΕΠΕΡΝΑ ΤΙΣ 50.000 ΛΕΞΕΙΣ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ.....

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι η καταγραφή και ανάλυση των ανθυγιεινών εστιών σε περιοχές ευθύνης της Διεύθυνσης Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού ελέγχου του Κεντρικού Τομέα της Νομαρχίας Αθηνών, ο εντοπισμός των ουσιαστικών και πρακτικών προβλημάτων για την αντιμετώπισή τους και η προσέγγιση πιθανών τρόπων πρόληψης.

Παρατίθεται περιγραφή των χαρακτηριστικών των ανθυγιεινών εστιών και της σημασίας τους για τη Δημόσια Υγεία. Γίνεται αναφορά στα κυριότερα είδη ανθυγιεινών εστιών καθώς και στις ενέργειες για την αντιμετώπισή τους.

Παρουσιάζεται συνοπτικά η ισχύουσα σχετική Νομοθεσία καθώς και οι περιοχές ευθύνης του Κεντρικού Τομέα.

Γίνεται παρουσίαση της καταγραφής των ανθυγιεινών εστιών από τα αρχεία της Διεύθυνσης Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού ελέγχου του Κεντρικού Τομέα της Νομαρχίας Αθηνών,

Τέλος, διατυπώνονται προτάσεις για την αποτελεσματικότερη πρόληψη και αντιμετώπιση των ανθυγιεινών εστιών τόσο σε επίπεδο πολιτείας όσο και σε ατομικό επίπεδο.

ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ: ανθυγιεινή εστία, δημόσια υγεία, κανόνες υγιεινής, εξυγίανση περιβάλλοντος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	i
Κατάλογος πινάκων.....	v
Κατάλογος γραφημάτων – σχημάτων.....	vi
Κατάλογος εικόνων.....	vii
Συντομογραφίες.....	viii
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	1
Κεφάλαιο 1.	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	2

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 2.

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΩΝ ΕΣΤΙΩΝ.....	4
2.1. ΧΩΡΟΙ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΩΝ ΕΣΤΙΩΝ.....	4
2.2. ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΩΝ ΕΣΤΙΩΝ.....	5
2.2.1. Δυσσομία.....	5
2.2.2. Απορρίμματα	6
2.2.3. Άχρηστα αντικείμενα.....	11
2.2.4. Περιπτώματα (ζώων, ανθρώπων).....	12
2.2.5. Επιβλαβή τρωκτικά.....	12
2.2.6. Έντομα υγειονομικής σημασίας	
Α. Οικιακή μύγα.....	16
Β. Κατσαρίδες.....	18
Γ. Κουνούπια.....	22
δ. Ψύλλοι.....	27
ε. Κοριοί.....	28
στ. Ψείρες.....	29
ζ. Κρότωναες (τσιμπούρια).....	31
2.2.7. Λύματα.....	33
2.2.8. Υγρασία.....	35
2.2.9. Θόρυβος - ηχορρύπανση.....	35

2.2.10.	Αέριοι ρύποι.....	37
Κεφάλαιο 3.		
	ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΠΕΡΙ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΩΝ.....	38
Κεφάλαιο 4. ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ.....		
4.1.	ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΧΩΡΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ.....	39
4.1.1.	Ανθυγιεινές εστίες σε κατοικημένα ακίνητα.....	40
	Α. Νόμιμοι ένοικοι (ιδιοκτήτες ή ενοικιαστές).....	40
	Ειδικές περιπτώσεις.....	43
	A1. Ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες.....	43
	A2. Χώροι διαβίωσης μεταναστών.....	46
	B. Μη νόμιμοι ένοικοι (εγκαταλελειμμένα ακίνητα υπό κατάληψη).....	47
	Γ. Καταυλισμοί ROMA.....	51
4.1.2.	Ακατοίκητα εγκαταλελειμμένα ακίνητα.....	52
4.2.	ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΖΩΩΝ	
4.2.1.	Κατοικίδια.....	54
4.2.2.	Αδέσποτα.....	55
4.2.3.	Περιστέρια.....	57
4.3.	ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΑ ΟΧΗΜΑΤΑ.....	59
4.4.	ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΥΓΡΑΣΙΑ.....	60
4.5.	ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΛΥΜΑΤΑ.....	60
4.6.	ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ.....	62
4.7.	ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΘΟΡΥΒΟ - ΗΧΟΡΡΥΠΑΝΣΗ.....	63
4.8.	ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΕΚΠΟΜΠΗ ΟΣΜΩΝ – ΚΑΠΝΑΕΡΙΩΝ.....	63
Κεφάλαιο 5. ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΨΙΩΝ.....		
Κεφάλαιο 6. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ		
6.1.	ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	66
6.2	ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	69
	6.2.1. Απορρίμματα.....	69
	6.2.2. Λύματα.....	71
	6.2.3. Κατοικίδια & αδέσποτα ζώα.....	71

6.2.4. Θόρυβος.....	72
6.2.5. Καπνοί - αέρια καύσεως – οσμές.....	73

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 7. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	74
Κεφάλαιο 8. ΥΛΙΚΟ.....	74
Κεφάλαιο 9. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΥΘΥΝΗΣ.....	75
Κεφάλαιο 10. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	76
Κεφάλαιο 11. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	79
Κεφάλαιο 12. ΑΛΛΕΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΣ.....	102
Κεφάλαιο 13. ΣΥΖΗΤΗΣΗ.....	105
Κεφάλαιο 14. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	106
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	108
SUMMARY.....	111

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 11.1 Ανθυγιεινές Εστίες σε όλες τις περιοχές ευθύνης για το 2004.....	80
Πίνακας 11.2 Ανθυγιεινές Εστίες σε όλες τις περιοχές ευθύνης για το 2008.....	81
Πίνακας 11.3 Ανθυγιεινές Εστίες σε όλες τις περιοχές ευθύνης για το 2009.....	82
Πίνακας 11.4 Σύνολα Α.Ε. ανά περιοχές για τα έτη 2004,2008,2009.....	83
Πίνακας 11.5 Α.Ε. με άγνωστα στοιχεία του υπεύθυνου για τα έτη 2004,2008,2009.....	85
Πίνακας 11.6 Α.Ε. σχετικές με αλλοδαπούς για τα έτη 2004,2008,2009.....	86
Πίνακας 11.7 Α.Ε. σχετικές με άτομα ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων για τα έτη 2004,2008,2009.....	87
Πίνακας 11.8 Α.Ε. σχετικές με εγκαταλελειμμένα οχήματα για τα έτη 2004,2008,2009.....	88
Πίνακας 11.9 Α.Ε. σχετικές με εγκαταλελειμμένους χώρους για τα έτη 2004,2008,2009.....	89
Πίνακας 11.10 Α.Ε. σε δημόσιους χώρους για τα έτη 2004,2008,2009.....	90
Πίνακας 11.11 Α.Ε. σε επαγγελματικούς χώρους για τα έτη 2004,2008,2009.....	91
Πίνακας 11.12 Α.Ε. σε ιδιωτικούς υπαίθριους χώρους για τα έτη 2004,2008,2009.....	92
Πίνακας 11.13 Α.Ε. σχετικές με περιστέρια για τα έτη 2004,2008,2009.....	93
Πίνακας 11.14 Α.Ε. σχετικές με κατοικίδια για τα έτη 2004,2008,2009.....	94
Πίνακας 11.15 Α.Ε. σχετικές με αδέσποτα για τα έτη 2004,2008,2009.....	95
Πίνακας 11.16 Α.Ε. σχετικές με υγρασία για τα έτη 2004,2008,2009.....	96
Πίνακας 11.17 Α.Ε. σχετικές με λύματα για τα έτη 2004,2008,2009.....	97
Πίνακας 11.18 Α.Ε. σχετικές με απορρίμματα για τα έτη 2004,2008,2009.....	98
Πίνακας 11.19 Α.Ε. σχετικές με θόρυβο για τα έτη 2004,2008,2009.....	99
Πίνακας 11.20 Α.Ε. σχετικές με καπνούς – οσμές για τα έτη 2004,2008,2009.....	100

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ - ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 9.1 Πολεοδομικό συγκρότημα Αθήνας.....	75
Σχήμα 9.2 Δημοτικά Διαμερίσματα Αθήνας.....	75
Γράφημα 11.1 Σύνολα Α.Ε. ανά περιοχές για τα έτη 2004,2008,2009.....	83
Γράφημα 11.2 Α.Ε. – άγνωστα στοιχεία για τα έτη 2004,2008,2009.....	84
Γράφημα 11.3 Α.Ε σχετικές με αλλοδαπούς για τα έτη 2004,2008,2009.....	84
Γράφημα 11.4 Α.Ε. σχετικές με άτομα ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων για τα έτη 2004,2008,2009.....	85
Γράφημα 11.5 Α.Ε. σχετικές με εγκαταλελειμμένα οχήματα για τα έτη 2004,2008,2009.....	85
Γράφημα 11.6 Α.Ε. σχετικές με εγκαταλελειμμένους χώρους για τα έτη 2004,2008,2009.....	86
Γράφημα 11.7 Α.Ε. σε δημόσιους χώρους για τα έτη 2004,2008,2009.....	86
Γράφημα 11.8 Α.Ε. σε επαγγελματικούς χώρους για τα έτη 2004,2008,2009...	87
Γράφημα.11.9 Α.Ε. σε ιδιωτικούς υπαίθριους χώρους για τα έτη 2004,2008,2009	88
Γράφημα 11.10 Α.Ε. σχετικές με περιστέρια για τα έτη 2004,2008,2009.....	89
Γράφημα 11.11 Α.Ε. σχετικές με κατοικίδια για τα έτη 2004,2008,2009.....	89
Γράφημα 11.12 Α.Ε. σχετικές με αδέσποτα για τα έτη 2004,2008,2009.....	90
Γράφημα 11.13 Α.Ε. σχετικές με υγρασία για τα έτη 2004,2008,2009.....	90
Γράφημα 11.14 Α.Ε. σχετικές με λύματα για τα έτη 2004,2008,2009.....	91
Γράφημα 11.15 Α.Ε. σχετικές με απορρίμματα για τα έτη 2004,2008,2009.....	91
Γράφημα 11.16 Α.Ε. σχετικές με θόρυβο για τα έτη 2004,2008,2009.....	92
Γράφημα 11.17 Α.Ε. σχετικές με καπνούς – οσμές για τα έτη 2004,2008,2009.....	92

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 2.1 <i>Mus musculus</i>	12
Εικόνα 2.2 <i>Rattus Norvegicus</i>	12
Εικόνα 2.3 Οικιακή μύγα.....	16
Εικόνα 2.4 <i>Blattella germanica</i>	18
Εικόνα 2.5 <i>Periplaneta Americana</i>	18
Εικόνα 2.6 <i>Blatta orientalis</i>	18
Εικόνα 2.7 <i>Aedes albopictus</i>	22
Εικόνα.2.8. Ρέμα Ποδονίφτη.....	22
Εικόνα 2.9. Ψύλλος.....	27
Εικόνα 2.10 Κοριός.....	28
Εικόνα 2.11 Κοριοί σε στρώμα.....	28
Εικόνα 2.12 Ψείρα σώματος ή κεφαλής.....	29
Εικόνα 2.13 Ψείρα εφηβαίου.....	29
Εικόνα 2.14 Κρότωνα.....	31
Εικόνα 2.15 Κρότωνα.....	31
Εικόνα 4.1 Από καθαρισμό κτιρίου.....	47
Εικόνα 4.2 Καθαρισμός πρώην Εφετείου.....	50
Εικόνα 4.3 Εγκαταλελειμμένο διαμέρισμα –Κατάληψη από περιστέρια	57
Εικόνα 4.4 Περιπτώματα περιστεριών σε μπαλκόνι.....	57

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ:

Α.Ε.	Ανθυγιεινές Εστίες
Α.Ν.	Αναγκαστικός Νόμος
Α.Τ.	Αστυνομικό Τμήμα
Δ.Δ.	Δημοτικό Διαμέρισμα
Ε.Α.Ρ.Θ.	Έλεγχος Αέρας Ρύπανσης και Θορύβου
Ε.Δ.Υ.	Επόπτης Δημόσιας Υγείας
Ε.Υ.Δ.ΑΠ.	Εταιρεία Ύδρευσης Αποχέτευσης
Ε.Κ.Ο.	Ευαίσθητες Κοινωνικές Ομάδες
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
Ν	Νόμος
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Υ.Κ.	Υγειονομικός Κανονισμός
Υ.Δ.	Υγειονομική Διάταξη
Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
Υ.Υ.Κ.Α.	Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στα πλαίσια βελτίωσης – επέκτασης των γνώσεων που αφορούν τη Δημόσια Υγεία και της πρακτικής εφαρμογής τους στο χώρο της επαγγελματικής μου δραστηριότητας ως Επόπτρια Δημόσιας Υγείας στη Νομαρχία Αθηνών, η παρακολούθηση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Ειδίκευσης στην «Εφαρμοσμένη Δημόσια Υγεία», συντέλεσε στην ανανέωση των προσωπικών μου επιδιώξεων και ταυτόχρονα στην αναπτέρωση των ψυχικών δυνάμεων που απαιτούνται κατά την καθημερινή ενασχόληση με την αντιμετώπιση θεμάτων που άπτονται της ευρύτερης έννοιας της Δημόσιας Υγείας.

Η εργασία αυτή εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Ειδίκευσης στην «Εφαρμοσμένη Δημόσια Υγεία» της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας (Ε.Σ.Δ.Υ.), σε συνεργασία με το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Αθήνας. Η εργασία μου ανατέθηκε από τον Καθηγητή κ. Χαρίλαο Κουτή με επιβλέποντες τον κ. Π. Παπαδόπουλο και την κ. Φ. Μπαμπάτσικου. Βασικό κίνητρο για την επιλογή του θέματος και ουσιαστικό πλεονέκτημα κατά την επεξεργασία του, υπήρξε η 15ετής επαγγελματική μου δραστηριότητα ως Επόπτρια Δημόσιας Υγείας, τα εννέα (9) από αυτά στη Νομαρχία Αθηνών.

Χωρίς να υπάρχει ανάλογη προηγούμενη έρευνα, με την εργασία αυτή επιχειρήθηκε μία πρώτη προσπάθεια καταγραφής και ταξινόμησης των ανθυγιεινών εστιών στις περιοχές ευθύνης της Διεύθυνσης Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού ελέγχου (πρώην Τμήμα Υγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Δημόσιας Υγείας) Κεντρικού Τομέα Νομαρχίας Αθηνών.

Χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από τη Διεύθυνση Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού ελέγχου, όπως αυτά καταγράφονται στα αρχεία της Υπηρεσίας, καθώς και στοιχεία μέσω αναζήτησης στο διαδίκτυο.

Κεφάλαιο 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Ανάμεσα στις διάφορες προσπάθειες, που καταβάλλονται σε παγκόσμια κλίμακα, για την προστασία και προαγωγή της Δημόσιας Υγείας, με βασικό στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της ανθρώπινης ζωής, η εξυγίανση του περιβάλλοντος είναι από τις πιο καθοριστικές ενέργειες, γιατί δίνει μόνιμα αποτελέσματα και αποτελεί μακροπρόθεσμα την πιο οικονομική και ριζική λύση» (Γ. Μαρκαντωνάτος, 1984)

Οι ανθυγιεινές εστίες και η υποβάθμιση που επιφέρουν στο αστικό κυρίως περιβάλλον των περιοχών ευθύνης της Διεύθυνσης Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού ελέγχου Κεντρικού Τομέα Νομαρχίας Αθηνών, αποτελούν σημαντικό πεδίο δράσης της Υπηρεσίας αυτής, έχοντας ιδιαίτερη σημασία καθώς σχετίζονται τόσο με τους άμεσους κινδύνους για την υγεία όσο και ευρύτερα με τους κινδύνους για την ψυχική υγεία και ευεξία των πολιτών.

Τόσο η φύση των ανθυγιεινών εστιών όσο και η ανάγκη άμεσης εξυπηρέτησης των παραπονούμενων πολιτών, η υπομονή των οποίων δοκιμάζεται συχνά στα όριά της, καθιστά επείγουσα την επίλυσή τους.

Η Διεύθυνση Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού ελέγχου, έχοντας μέσα στις αρμοδιότητές της την προστασία της Δημόσιας Υγείας και του Περιβάλλοντος, γίνεται καθημερινά αποδέκτης γραπτών και προφορικών παραπόνων για την ύπαρξη ανθυγιεινών εστιών τόσο σε δημόσιους όσο και σε ιδιωτικούς χώρους.

Ο συνεχώς αυξανόμενος αριθμός των σχετικών καταγγελιών είναι ενδεικτικός της ραγδαίας αύξησης και συσσώρευσης των αντίστοιχων προβλημάτων.

Για την καλύτερη κατανόηση της μέχρι σήμερα διαμορφωμένης κατάστασης, γίνεται αρχικά μία παρουσίαση των στοιχείων εκείνων τα οποία προσδίδουν το χαρακτήρα της ανθυγιεινής εστίας στους χώρους όπου διενεργείται η αυτοψία – υγειονομική έρευνα από τους αρμόδιους Επόπτες Δημόσιας Υγείας.

Λύματα ή/και απορρίμματα είναι τα κύρια στοιχεία αναγνώρισης των ανθυγιεινών εστιών τα οποία συνοδεύονται από την παρουσία τρωκτικών και

εντόμων υγειονομικής σημασίας (μύγες, κατσαρίδες, κουνούπια κ.ά.) και από ενοχλητική δυσοσμία.

Ανθρώπινες δραστηριότητες που έχουν σαν αποτέλεσμα εκπομπές αερίων ρύπων (καπναερίων, αναθυμιάσεων κ.λ.π.) και θορύβων, μπορούν να θεωρηθούν ανθυγιεινές εστίες, με την ευρύτερη έννοια του όρου, καθώς έχουν άμεσο αντίκτυπο στη Δημόσια Υγεία.

Σε καθένα από τα παραπάνω γίνεται αναφορά στις ενέργειες που ακολουθούν οι αρμόδιοι Επόπτες Δημόσιας Υγείας και οι τυχόν δυσκολίες που αντιμετωπίζουν.

Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στους χώρους όπου συνήθως εντοπίζονται οι ανθυγιεινές εστίες.

Απαραίτητη κρίθηκε η παρουσίαση της βασικής Νομοθεσίας η οποία καθορίζει όρους και κανόνες για την προστασία της Δημόσιας Υγείας και την εξασφάλιση υγιεινής διαβίωσης των πολιτών, και με βάση την οποία γίνονται οι χειρισμοί για την αντιμετώπιση των ανθυγιεινών εστιών. Ταυτόχρονα παρουσιάζονται τα πρακτικά προβλήματα (π.χ. νομοθετικά κενά, δυσκολίες συνεργασίας με συναρμόδιους φορείς κ.ά.) που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή της.

Παρουσιάζονται επίσης οι περιοχές ευθύνης της Διεύθυνσης Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού ελέγχου, Κεντρικού Τομέα της Νομαρχίας Αθηνών, προκειμένου να γίνει κατανοητή η έκταση που πρέπει να καλυφθεί, όσον αφορά τις αυτοψίες, όσο και για να ληφθεί υπόψη ο χαρακτήρας της περιοχής, αναφορικά με το είδος των διαπιστωμένων ανθυγιεινών εστιών.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω και με βάση τα υπάρχοντα διαθέσιμα αρχεία της εν λόγω Υπηρεσίας, επιχειρήθηκε, αρχικά, η συγκέντρωση και καταγραφή των ανθυγιεινών εστιών κατ' έτος και κατά περιοχή (για τα έτη 2004, 2008 και για το πρώτο εξάμηνο του 2009) και στη συνέχεια η κατάταξη των ανθυγιεινών εστιών ανάλογα με το είδος.

Με βάση το συνδυασμό των παραπάνω αποτελεσμάτων επιχειρήθηκε εξαγωγή συμπερασμάτων ως προς τα αίτια, τους αποτελεσματικούς τρόπους αντιμετώπισης και πιθανά μέτρα πρόληψης των ανθυγιεινών εστιών.

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 2.

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΩΝ ΕΣΤΙΩΝ

Οι ανθυγιεινές εστίες είναι ζήτημα που συνδέεται άμεσα με την καθημερινότητα των πολιτών και την ποιότητα της ζωής τους.

Η Διεύθυνση Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού ελέγχου, έχοντας μέσα στις αρμοδιότητές της την προστασία της Δημόσιας Υγείας και του Περιβάλλοντος, γίνεται καθημερινά αποδέκτης γραπτών και προφορικών παραπόνων για την ύπαρξη ανθυγιεινών εστιών τόσο σε δημόσιους όσο και σε ιδιωτικούς χώρους.

2.1. ΧΩΡΟΙ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΩΝ ΕΣΤΙΩΝ

Χώροι όπου συνήθως εντοπίζονται ανθυγιεινές εστίες είναι οι εξής:

- Διαμερίσματα (σε πολυκατοικίες)
- Μονοκατοικίες
- Κτίρια (διαφόρων χρήσεων)
- Υπαίθριοι χώροι: δημόσιοι (δρόμοι, πλατείες, πάρκα, ρέματα), ιδιωτικοί (οικόπεδα, αυλές, ταράτσες κτιρίων, μπαλκόνια διαμερισμάτων, φωταγωγοί πολυκατοικιών, ημιτελείς οικοδομές)
- Επαγγελματικοί χώροι
- Εγκαταλελειμμένα ή ακατοίκητα
 - Διαμερίσματα
 - Μονοκατοικίες
 - Κτίρια
 - Οικόπεδα
 - Επαγγελματικοί χώροι
 - Οχήματα
- Χώροι λειτουργίας Λαϊκών Αγορών

Συχνά οι καταγγελίες αφορούν ταυτόχρονα δύο ή περισσότερους από τους ανωτέρω χώρους όπου υπάρχει ανθυγιεινή εστία. Για παράδειγμα, διαπιστώνεται η ύπαρξη ανθυγιεινής εστίας τόσο στο εσωτερικό μιας μονοκατοικίας όσο και στην

αυλή της ή σε διαμέρισμα και ταυτόχρονα στο φωταγωγό της πολυκατοικίας. Το γεγονός αυτό μπορεί να οφείλεται είτε σε παράβλεψη των κανόνων υγιεινής από το ίδιο άτομο, το οποίο κινείται σε διάφορους χώρους (ιδιωτικούς και δημόσιους) είτε στην ύπαρξη τελείως διαφορετικού αιτίου, π.χ. παρουσία περιστεριών, δυσσομία από φρεάτια ομβρίων κ.ά. Σύνθετες ανθυγιεινές εστίες εντοπίζονται συνήθως σε περιοχές γενικότερα υγειονομικά υποβαθμισμένες.

2.2. ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΩΝ ΕΣΤΙΩΝ

Η διαπίστωση των αρμόδιων Εποπτών Δημόσιας Υγείας για την ύπαρξη ανθυγιεινής εστίας, κατά την αυτοψία – υγειονομική έρευνα σε χώρους για τους οποίους συνήθως αναφέρονται παράπονα ή γίνονται καταγγελίες, βασίζεται στην ύπαρξη συγκεκριμένων στοιχείων – ευρημάτων τα οποία αναπτύσσονται στη συνέχεια. Συνήθως, σε κάθε περίπτωση διαπιστώνονται και καταγράφονται περισσότερα από ένα χαρακτηριστικά και είναι σημαντικός ο εντοπισμός τους προκειμένου να προταθούν τα κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης – εξυγίανσης του χώρου.

2.2.1. ΔΥΣΟΣΜΙΑ

Αποτελεί όρο αναφοράς στις εκθέσεις αυτοψίας των Εποπτών Δημόσιας Υγείας κατά την διαπίστωση ύπαρξης ανθυγιεινής εστίας, με διάφορους βαθμούς έντασης (π.χ. έντονη ή αφόρητη) ανάλογα και με την έκταση και τη διάρκεια του προβλήματος (π.χ. για μεγάλο χρονικό διάστημα ή/και καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας), την εποχή του χρόνου (ένταση του προβλήματος το καλοκαίρι με τις υψηλές θερμοκρασίες).

Διαπιστώνεται σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις ανθυγιεινών εστιών: απορρίμματα, λύματα (διαρροές σε εγκαταστάσεις αποχέτευσης, δίκτυα αποχέτευσης), δίκτυα ομβρίων υδάτων, συγκεντρώσεις ακάθαρτων υδάτων, εγκαταλελειμμένοι γενικά χώροι και χώροι με ελλιπή καθαριότητα, χώροι όπου λόγω επαγγελματικής δραστηριότητας (καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος:

εστιατόρια, οβελιστήρια, αρτοποιεία, ιχθυοπωλεία καθώς επίσης βαφεία αυτοκινήτων, εργαστήρια επίπλων κ.ά.) εκπέμπονται ενοχλητικές οσμές κλπ

Αποτελεί βασική αιτία προσφυγής σε Υπηρεσίες καθώς επηρεάζει άμεσα και σε συνεχή βάση την καθημερινή ζωή των παραπονούμενων εισβάλλοντας ακόμα και στους προσωπικούς χώρους διαβίωσής τους, κυρίως κατά τη διαδικασία αερισμού των χώρων, αφού δεν υπάρχει τρόπος περιορισμού της δυσσομίας στα συγκεκριμένα/στενά όρια του χώρου των ανθυγεινών εστιών. Οι καταγγέλλοντες, εκτός από την ενόχληση, αναφέρουν συχνά και εκνευρισμό, δυσφορία, πονοκεφάλους, αναπνευστικά προβλήματα κ.ά.

Προβλήματα κατά την αυτοψία

Η οσμή όπως και το χρώμα είναι ένα οργανοληπτικό χαρακτηριστικό και γι' αυτό υποκειμενικό αφού το όργανο που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση της οσμής είναι η ανθρώπινη μύτη. Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι να μη γίνεται πάντα αντιληπτό το πρόβλημα στο βαθμό που αναφέρει ο παραπονούμενος.

Πρόβλημα υπάρχει και στις περιπτώσεις μη συνεχούς εκπομπής οσμών με αποτέλεσμα την ανάγκη για επαναλαμβανόμενες αυτοψίες προκειμένου να διαπιστωθεί το πρόβλημα.

2.2.2. ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ

Η καθαριότητα των χώρων διαβίωσης και η προστασία του περιβάλλοντος είναι κοινωνικά αγαθά. Επειδή η παρουσία απορριμμάτων συνδέεται άμεσα με την παρουσία εντόμων υγειονομικής σημασίας (μύγες, κατσαρίδες, κουνούπια), επιβλαβών τρωκτικών, δυσσομίας και άρα με άμεσο κίνδυνο για τη Δημόσια Υγεία, η αντιμετώπιση των δημιουργούμενων προβλημάτων αποτελεί κύριο στόχο όλων των συναρμόδιων Υπηρεσιών.

Ως απορρίμματα στερεά απόβλητα νοούνται όλες οι ουσίες ή αντικείμενα κυρίως στερεάς μορφής που προέρχονται από ανθρώπινες δραστηριότητες ή

φυσικούς κύκλους και παράγονται σε χώρους διαβίωσης, εργασίας, παραγωγής ψυχαγωγίας και γενικώς αστικού περιβάλλοντος, που είναι εγκαταλελειμμένα ή πρόκειται να εγκαταλειφθούν, σύμφωνα με την κείμενη Εθνική Νομοθεσία και τις πρόσφατες διατάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όπως αναφέρονται στα παραρτήματα του άρθρου 17 της 50910/2727/22-10-2003 Κ.Υ.Α και τις πρόσφατες Αστικές διατάξεις.

Ταξινόμηση απορριμμάτων

Στους Κανονισμούς Καθαριότητας των Δήμων, τα απορρίμματα ταξινομούνται ως εξής:

➤ **Αστικά απορρίμματα** τα οποία περιλαμβάνουν:

α) Εσωτερικά απορρίμματα ογκώδη και μη ογκώδη που προέρχονται από οικίες, καταστήματα, γραφεία, βιομηχανικούς βιοτεχνικούς και επαγγελματικούς χώρους, ιδρύματα, εκκλησίες, σχολεία και γενικά από όλους τους χώρους όπου εκδηλώνονται ανθρώπινες δραστηριότητες.

β) Εξωτερικά απορρίμματα, οποιασδήποτε φύσης και προέλευσης που κείνται σε οδούς, κοινόχρηστους χώρους, ακάλυπτα οικόπεδα κ.λ.π.

γ) Προϊόντα κηπουρικών εργασιών (κλαδιά, φύλλα, χόρτα).

δ) Επικίνδυνα οικιακά απορρίμματα (σε μικρές ποσότητες) όπως φάρμακα, σύριγγες, μπαταρίες κλπ.

➤ **Ειδικά απορρίμματα** τα οποία περιλαμβάνουν:

α) Υπόλοιπα προερχόμενα από τη δραστηριότητα βιομηχανιών, βιοτεχνιών, εργαστηρίων, συνεργείων και άλλων μονάδων παραγωγής (μέταλλα, ξύλο, χαρτί, πλαστικά, έλαια και λίπη, ρούχα, υφάσματα, χρώματα, κόλες, ρητίνες, χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια κ.τ.λ.) που δεν προσομοιάζουν με τα αστικά, λόγω όγκου, ποσότητας, ποιότητας, δυνατότητας μεταφοράς και τελικής επεξεργασίας.

β) Υπόλοιπα νοσοκομείων και θεραπευτηρίων γενικώς, εκτός των μολυσματικών αποβλήτων που προέρχονται από αίθουσες χειρουργείου και τοκετών, από παθολογοανατομικά, μικροβιολογικά, αιματολογικά εργαστήρια, από τμήματα λοιμωδών νόσων κ.τ.λ., τα οποία οδηγούνται υποχρεωτικά για καύση σε ειδικούς κλιβάνους.

γ) Απορρίμματα και υπόλοιπα καθαρισμού του κοιμητηρίου.

δ) Προϊόντα και υλικά προερχόμενα από εκσκαφές, κατεδαφίσεις και γενικά οικοδομικές εργασίες.

ε) Απόβλητα μη δυνάμενα να μεταφερθούν δια των συνήθων μεθόδων και οχημάτων.

στ) Αυτοκίνητα, οχήματα, σκάφη και μηχανήματα γενικώς, καθώς και μέρη τους, άχρηστα ή εγκαταλελειμμένα κατά τις κείμενες διατάξεις.

➤ **Τοξικά – Επικίνδυνα απορρίμματα** τα οποία περιλαμβάνουν:

Όλα τα απορρίμματα που περιέχουν ουσίες οι οποίες εγκυμονούν κινδύνους για την υγεία, την ασφάλεια και το περιβάλλον (γεωργικά φάρμακα, ραδιενεργά, εκρηκτικά, τοξικά κλπ.), τα οποία περιέχονται στην Κ.Υ.Α. 19396/1546/1997 (ΦΕΚ Β'604) «Μέτρα και όροι για την διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων» και των οποίων η συλλογή, αποκομιδή και τελική διάθεση γίνεται με τρόπους, μεθόδους και μεταφορικά μέσα διάφορα από τα συνήθη. (Κανονισμός Καθαριότητας Δήμου Αθηναίων)

«Η αποκομιδή των απορριμμάτων γίνεται με ευθύνη των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Για την προσωρινή αποθήκευση χρησιμοποιούνται σταθερά κλειστά μεταλλικά δοχεία ή πρότυποι κυλιόμενοι κάδοι, που προσαρμόζονται για άδειασμα στα απορριμματοφόρα.

Η αποκομιδή πρέπει να γίνεται συχνά. Η καλύτερη περίπτωση είναι να γίνεται καθημερινά ή τέσσερις φορές την εβδομάδα. Αν αυτό δεν είναι δυνατόν, πρέπει οπωσδήποτε να γίνεται κάθε δύο με τρεις ημέρες, για να αποφεύγεται η δυσοσμία από την αποσύνθεση των απορριμμάτων και να διακόπτεται ο κύκλος ανάπτυξης της μύγας.»(ΕΣΔΥ, Κασιρής και συν., 2007,σελ. 122)

Από υγειονομική άποψη:

- τα δοχεία προσωρινής αποθήκευσης απορριμμάτων πρέπει είναι υδατοστεγανά, ανθεκτικά, με αρκετή χωρητικότητα και να έχουν οπωσδήποτε κάλυμμα
- Τα απορρίμματα να βγαίνουν στο πεζοδρόμιο εύλογο χρόνο, πριν από την περισυλλογή και να τηρείται σταθερό ωράριο από τα οχήματα

- Τα απορριμματοφόρα οχήματα πρέπει να είναι στεγανά και κλειστού τύπου, για να μη διαρρέουν, να μη συγκεντρώνουν μύγες και σκορπίζουν τα απορρίμματα. (Γ. Μαρκαντωνάτος, 1984)

Απορρίμματα και ανθυγιεινές εστίες

Ο μη κατάλληλα οργανωμένος τρόπος διαχείρισης των απορριμμάτων έχει σαν αποτέλεσμα τη ρύπανση και τη μόλυνση του περιβάλλοντος και την αισθητική υποβάθμιση των αστικών περιοχών.

Κύριες αιτίες των παραπόνων που ελέγχει η Δ/νση Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού Ελέγχου είναι κυρίως οι εξής:

- ✓ συσσώρευση μεγάλου όγκου απορριμμάτων γύρω από τους κάδους προσωρινής αποθήκευσης, είτε λόγω μη επαρκούς αριθμού κάδων είτε λόγω ανεπάρκειας στη συχνότητα τωνδρομολογίων των απορριμματοφόρων οχημάτων (εξαιρετικά και στις περιπτώσεις απεργιών των εργαζομένων στα τμήματα καθαριότητας των Δήμων) σε συνδυασμό με την ανεύθυνη συμπεριφορά των πολιτών
- ✓ παρουσία διάσπαρτων απορριμμάτων στο οδόστρωμα, πεζοδρόμια, πλατείες είτε λόγω ανεπάρκειας στο πρόγραμμα οδοκαθαρισμού είτε λόγω κακής πρακτικής κατά την αποκομιδή των απορριμμάτων σε συνδυασμό πάντα με την ανεύθυνη συμπεριφορά των πολιτών
- ✓ συσσώρευση και παραμονή μεγάλου όγκου απορριμμάτων και για μεγάλα χρονικά διαστήματα σε ιδιωτικούς χώρους (κατοικημένους ή ακατοίκητους)
- ✓ ύπαρξη δυσοσμίας
- ✓ προσέλκυση και δημιουργία εστιών ανάπτυξη εντόμων υγειονομικής σημασίας
- ✓ προσέλκυση και δημιουργία ανάπτυξης εστιών επιβλαβών τρωκτικών
- ✓ προσέλκυση αδέσποτων ζώων (σκύλοι, γάτες, περιστέρια) τα οποία με τη σειρά τους συμβάλλουν στη διασπορά των απορριμμάτων στους γύρω χώρους
- ✓ κίνδυνος μετάδοσης παθογόνων μικροοργανισμών
- ✓ διάθεση και ανάμειξη τοξικών ή επικίνδυνων απορριμμάτων με

οικιακά απορρίμματα (π.χ. στις περιπτώσεις ιατρικών αποβλήτων γίνονται αναφορές για παρουσία ιατρικών υλικών όπως γάζες, επίδεσμοι, γάντια μιας χρήσης)

- ✓ αισθητική υποβάθμιση του περιβάλλοντος και των χώρων διαβίωσης των πολιτών

Κίνδυνοι από τη διαχείριση ιατρικών αποβλήτων.

Ιατρικά απόβλητα καλούνται τα απόβλητα που παράγονται από Υγειονομικές μονάδες: Δημόσια θεραπευτήρια, Δημοτικοί υγειονομικοί σταθμοί, ιδιωτικά θεραπευτήρια, μικροβιολογικά εργαστήρια κλπ.

«Τα τελευταία χρόνια, κυρίως λόγω της ευρείας χρησιμοποίησης των ειδών μιας χρήσης, έχει διαφοροποιηθεί η σύσταση των ιατρικών αποβλήτων και έχει αυξηθεί η ποσότητά τους.» (ΕΣΔΥ, Κατσίρης και συν., 2007,σελ. 134)

«Τα ιατρικά απόβλητα εξαιτίας της φύσεώς τους εγκυμονούν κινδύνους με την προϋπόθεση όμως ότι τα άτομα θα έλθουν σε επαφή με αυτά. Οι κίνδυνοι αυτοί μπορεί να είναι:

- Φυσικοί (τραυματισμοί από κοφτερά αντικείμενα)
- Μολύνσεις (από βακτηρίδια, ιούς και άλλους μικροοργανισμούς)
- Τοξικοί (από διάφορες φαρμακευτικές και χημικές ουσίες)»

(ΕΣΔΥ, Κατσίρης και συν., 2007,σελ. 137)

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 37591 (ΦΕΚ 1419/τ.β΄/2003), τα ιατρικά απόβλητα διακρίνονται σε:

- ❖ IA – AX: Ιατρικά απόβλητα αστικού χαρακτήρα
- ❖ EIA: Επικίνδυνα ιατρικά απόβλητα τα οποία διακρίνονται σε:
 - α) EIA – MX: Επικίνδυνα ιατρικά απόβλητα μολυσματικού χαρακτήρα
 - β) EIA – MTX: Επικίνδυνα ιατρικά απόβλητα μολυσματικού και τοξικού χαρακτήρα
 - γ) EIA – TX: Επικίνδυνα ιατρικά απόβλητα τοξικού χαρακτήρα
- ❖ Άλλα ιατρικά απόβλητα (π.χ. ραδιενεργά, μπαταρίες κλπ)

Ανάλογα με το χαρακτήρα των ιατρικών αποβλήτων καθορίζεται και ο κατάλληλος τρόπος διαχείρισης (διαχωρισμός, συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία, αποθήκευση, διάθεση).

2.2.3. ΑΧΡΗΣΤΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

Συνήθως αδρανή υλικά (ξυλεία, σίδερα, σωλήνες κ.ά.) και ογκώδη αντικείμενα (έπιπλα, πόρτες κ.ά.) τα οποία όμως στα σημεία που συγκεντρώνονται ή εγκαταλείπονται, συμβάλλουν στη δημιουργία ανθυγιεινών εστιών καθώς αποτελούν εστίες ανάπτυξης εντόμων υγειονομικής σημασίας και επιβλαβών τρωκτικών πέρα από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος και της αισθητικής των χώρων διαβίωσης.

Συχνά οι ιδιοκτήτες αντιδρούν στην απομάκρυνση των αντικειμένων (από ιδιωτικούς υπαίθριους κυρίως χώρους) προβάλλοντας σαν επιχείρημα την οικονομική ή και συναισθηματική τους (σε κάποιες περιπτώσεις) αξία.

2.2.4. ΠΕΡΙΤΤΩΜΑΤΑ (ΖΩΩΝ, ΑΝΘΡΩΠΩΝ)

Η παρουσία τους είναι απαράδεκτη τόσο από άποψη Δημόσιας Υγείας όσο και για το επίπεδο πολιτισμού που μας χαρακτηρίζει. Συνιστούν όμως ουσιαστικό πρόβλημα Δημόσιας Υγείας και όχι μόνο θέμα αισθητικής και ενόχλησης λόγω δυσοσμίας, καθώς συνδέονται άμεσα με τη μετάδοση ασθενειών μέσω εντόμων υγειονομικής σημασίας (μύγες, κατσαρίδες, κ.ά.).

2.2.5. ΕΠΙΒΛΑΒΗ ΤΡΩΚΤΙΚΑ

Εικόνα 2.1 *Mus musculus*

Πηγή: www.ecodev.gr, 2009

Εικόνα 2.2 *Rattus Norvegicus*

Πηγή: www.argohellas.net, 2009

Τα επιβλαβή τρωκτικά ανήκουν στα περισσότερο ενοχλητικά και με οικονομική σημασία θηλαστικά ενώ θεωρούνται παράλληλα από τα πλέον επιτυχημένα θηλαστικά του Ζωικού Βασιλείου.

Σημαντικότερο χαρακτηριστικό τους είναι η μεγάλη τους γονιμότητα και ως εκ τούτου ο αυξημένος ρυθμός αναπαραγωγής τους. Συγκεκριμένα όλα τα είδη τρωκτικών γεννούν 5 – 8 φορές το έτος από 6 – 10 μικρά που καθίστανται γενετικώς ώριμα από την ηλικία των 45 – 60 ημερών ώστε, κάτω από ευνοϊκές συνθήκες, από ένα ζεύγος π.χ. ποντικών που επιβίωσε το χειμώνα να προκύψουν κατά την περίοδο δραστηριότητάς τους (Απρίλιος – Οκτώβριος) έως και 3000 απόγονοι.

Τα κυριότερα είδη επιβλαβών τρωκτικών που συναντούμε στους κατοικημένους χώρους είναι ο ποντικός του σπιτιού (*Mus musculus*) και οι αρουραίοι (*Rattus rattus* και *Rattus Norvegicus*)

Ευδοκιμούν κάτω από ποικίλες συνθήκες ώστε να βρίσκονται μέσα και γύρω από κατοικίες και λοιπές κτιριακές εγκαταστάσεις, στους ελεύθερους χώρους και στα συστήματα αποχετεύσεων και απορροής υδάτων καθώς και σε σωληνώσεις - αγωγούς ποικίλων καλωδιώσεων ηλεκτρικών και μη, έτσι

καταναλώνουν και μολύνουν τα τρόφιμα ενώ προκαλούν σημαντικές καταστροφές στις εγκαταστάσεις και κυρίως στα διάφορου τύπου καλώδια. Ακόμη μπορεί να αποτελέσουν το αίτιο βραχυκυκλωμάτων και ως εκ τούτου αυτόματων πυρκαγιών. (Υπ. Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Δ/νση Δημόσιας Υγιεινής, 2005)

Κίνδυνοι για τη Δημόσια Υγεία

Πέρα από τις καταστροφές, τα επιβλαβή τρωκτικά είναι φορείς και μπορεί να μεταδώσουν ποικίλους παθογόνους παράγοντες ή και να προκαλέσουν επιδημίες σοβαρών νοσημάτων. Επίσης αποτελούν την αποθήκη και το μέσο διασποράς ποικίλων παρασίτων (τριχινέλλωση), μυκήτων (δερματοφυτίαση) και εξωπαρασίτων (π.χ. ψύλλοι).

Οι συνηθέστεροι νοσογόνοι παράγοντες και νοσολογικές καταστάσεις που σχετίζονται με τα επιβλαβή τρωκτικά είναι:

- **Λεπτοσπείρωση:** ζωοανθρωπονόσος που προκαλείται από τη μόλυνση με τη σπειροχαίτη *Leptospira interrogans*. Τα επιβλαβή τρωκτικά διαδραματίζουν το σημαντικότερο ρόλο στη διατήρηση και στη διασπορά της νόσου διότι ενώ τα ίδια μολύνονται συνήθως δε νοσούν και ταυτόχρονα απεκκρίνουν και διασπείρουν τη λεπτόσπειρα με τα ούρα, για όλη τους τη ζωή.
- **Σαλμονέλλωση:** Λοιμώδης νόσημα που προκαλείται από διάφορους ορότυπους (στελέχη) του βακτηριδίου *Salmonella spp*. Οι κυριότεροι ορότυποι που σχετίζονται με τα τρωκτικά είναι η *Salmonella typhimurium* και η *Salmonella enteritidis* (μετάδοση με κατανάλωση τροφών και ύδατος μολυσμένων από ούρα και κόπρανα τρωκτικών).
- **Ενδημικός Τύφος:** Ζωοανθρωπονόσος με αίτιο τη *Rickettsia Typhi*. Τα επιβλαβή τρωκτικά είναι η «αποθήκη» του παθογόνου παράγοντα στη φύση ενώ κρίσιμο ρόλο στη μετάδοση της νόσου παίζουν οι ψύλλοι των τρωκτικών (*Xenopsylla cheopis*).
- **Πανώλη:** Οξείας διαδρομής, συνήθως θανατηφόρος και επιδημική νόσος που προκαλείται από τη μόλυνση με το κοκκοβάκιλλο *Yersinia*

pestis. Τα τρωκτικά αποτελούν τη «δεξαμενή» του μικροβίου στη φύση.

Η νόσος μεταδίδεται στα ζώα και τον άνθρωπο κατά κύριο λόγο επίσης με το τσίμπημα μολυσμένων ψύλλων τρωκτικών (*Xenopsylla cheopis*), όταν οι τελευταίοι αναζητήσουν τροφή στους ανθρώπους κατά τη φάση σημαντικής μείωσης του πληθυσμού των τρωκτικών, λόγω της επιδημίας πανώλους που αρχικά προσέβαλλε αυτά.

- Κηλιδοβλατιδώδης Μεσογειακός Πυρετό (για τις χώρες της Μεσογείου): Προκαλείται από το μικροοργανισμό *Rickettsia conorii*. Τα τρωκτικά είναι η «αποθήκη» του παθογόνου παράγοντα στη φύση. Η νόσος μεταδίδεται με δάγμα μολυσμένου κρότωνα.
- Τουλαραιμία: Ζωοανθρωπονόσος που προκαλείται από το βακτηρίδιο *Fransicella tularensis*. Τα τρωκτικά αποτελούν την «αποθήκη» του παθογόνου παράγοντα στη φύση. Η μετάδοση γίνεται με δάγματα από μολυσμένα αρθρόποδα (κατά κύριο λόγο κρότωνα αλλά και μύγες, κουνούπια και ακάρεα ψώρας).
- Νόσος του Lyme: Προκαλείται από μια σπειροχαίτη, τη *Borrelia burgdorferi*. «Αποθήκη» του παθογόνου παράγοντα είναι επίσης τα τρωκτικά και κυρίως οι αρουραίοι. Η νόσος μεταδίδεται με δάγμα σκληρού κρότωνα.
- Νόσος από Hanta ιούς: «Αποθήκη» των ιών αυτών οι οποίοι ανήκουν στην οικογένεια *Bunyaviridae* θεωρούνται τα επιβλαβή τρωκτικά αλλά και οι άγριες γάτες. Η μετάδοση γίνεται με εισπνοή μολυσμένων αερολυμάτων, δαγκώματα ζώων, μόλυνση ύστερα από λύσεις συνεχείας του δέρματος ή του επιπεφυκότα και τέλος με κατανάλωση μολυσμένης τροφής. (Υπ. Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Δ/ση Δημόσιας Υγιεινής, 2005)

Τα παραπάνω δικαιολογούν την ανησυχία που προκαλεί η εμφάνισή τους και την έντονη διαμαρτυρία των πολιτών για τις καταστάσεις που ευνοούν την εμφάνισή τους.

Προβλήματα κατά την αυτοψία

Η διαπίστωση της παρουσίας των επιβλαβών τρωκτικών κατά την αυτοψία από αρμόδιους Επόπτες Δημόσιας Υγείας, είναι ευκολότερη όταν πρόκειται για κλειστούς χώρους όπου μπορούν να εντοπισθούν τα περιπτώματά τους, οι διαδρομές, τα ίχνη διέλευσης, καταστροφές υλικών από τη δραστηριότητά τους κλπ, σε αντίθεση με τους υπαίθριους χώρους. Η παρουσία τους όμως θεωρείται δεδομένη όταν υπάρχουν οι παράγοντες εκείνοι που ευνοούν την παρουσία τους όπως:

- ❖ απορρίμματα (με υπολείμματα τροφών)
- ❖ ανεξέλεγκτη βλάστηση η οποία προσφέρει προστασία και κατάλυμα
- ❖ εγκαταλελειμμένα κτίρια με πλημμελή καθαριότητα και εύκολη πρόσβαση στο εσωτερικό τους
- ❖ συσσώρευση άχρηστων αντικειμένων με αποτέλεσμα να εμποδίζεται ο καθαρισμός των χώρων

Επειδή οι αυτοψίες πραγματοποιούνται κυρίως τις πρωινές ώρες, η εμφάνιση των τρωκτικών κατά τη διάρκεια αυτών, είναι απόδειξη μεγάλης προσβολής στο συγκεκριμένο χώρο.

Σε περιπτώσεις που παρατηρηθεί μικρός αριθμός επιβλαβών τρωκτικών σε μεμονωμένα κτίρια ή κατοικίες, η αντιμετώπισή τους γίνεται με ευθύνη του χρήστη του χώρου. Αντίθετα σε περιπτώσεις υπερπληθυσμού των επιβλαβών τρωκτικών σε ένα μεγάλο κτιριακό συγκρότημα ή μια ολόκληρη περιοχή, η αντιμετώπισή τους στις κατοικημένες περιοχές γίνεται με συνδυασμένη δράση των αρμόδιων υπηρεσιών.

2.2.6. ΕΝΤΟΜΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Α. ΟΙΚΙΑΚΗ ΜΥΓΑ

Εικόνα 2.3 Οικιακή μύγα

Πηγή: Διαδίκτυο, 2009

«Η οικιακή μύγα είναι κοσμοπολίτικο έντομο και η σχέση της με τον άνθρωπο πάρα πολύ στενή. Η παρουσία της σ' ένα χώρο, σχεδόν πάντα, υποδηλώνει ανθρώπινη δραστηριότητα. Δεν απαντά μόνο σε οικήματα, όπως δείχνει το όνομά της, αλλά και σε ανοικτούς χώρους.» (Βακάλης, 2003-2004, σελ. 276)

Οι μύγες είναι άμεσα συνδεδεμένες στη συνείδηση των πολιτών με την ύπαρξη ανθυγιεινής εστίας (απορρίμματα, περιπτώματα κλπ.) και το γεγονός ότι δεν περιορίζεται στις παραπάνω εστίες, αλλά προσελκύεται και από τρόφιμα στο εσωτερικό γειτονικών οικιών προκαλώντας έντονη ενόχληση, παρακινεί τους πολίτες να προσφύγουν στις υπηρεσίες προκειμένου να απαλλαγούν από το πρόβλημα.

Οι μύγες είναι εξαιρετικά γόνιμες. Τα θηλυκά προσελκύονται από κάθε είδους οργανικές ύλες σε αποσύνθεση, όπου αποθέτουν σωρούς από 70 – 120 ωά κάθε τρεις έως τέσσερις ημέρες. Κατά τη διάρκεια της ζωής του ένα θηλυκό αποθέτει συνολικά 5 – 6 σωρούς ωών. (Βακάλης, 2003-2004)

«Η οικιακή μύγα γεννά κατά μέσο όρο 500 αυγά στη διάρκεια της ζωής της, αλλά αναφέρονται και περιπτώσεις με 2.000 αυγά. Ενδεικτικά υπολογίζεται ότι οι απόγονοι από ένα ζευγάρι μύγες, αν επιζήσουν όλοι από τον Απρίλιο έως τον

Αύγουστο, μπορεί να καλύψουν την επιφάνεια της γης, με στρώμα πάχους 50μ.»
(Μαρκαντωνάτος, 1984, σελ. 347)

«Η μύγα είναι εξαιρετικά ενοχλητικό έντομο όταν αναπτύσσεται σε μεγάλους αριθμούς. Πετάει πάντα κοντά στον άνθρωπο και κάθεται συχνά επάνω στο δέρμα του, διαταράσσοντας την ανάπαυση ή και τον ύπνο του.

Η μεγάλη όμως υγειονομική σημασία της έγκειται στο ότι η οικιακή μύγα θεωρείται ένας από τους πιο επικίνδυνους μηχανικούς διαβιβαστές παθογόνων μικροοργανισμών. Σ' αυτό συντελούν τόσο η κατασκευή του σώματός της, όσο και οι συνήθειές της, δηλαδή να τρέφεται χωρίς διάκριση είτε με ακαθαρσίες είτε με τρόφιμα που προορίζονται για τον άνθρωπο, να υγροποιεί τα στερεά τρόφιμα με υγρά από το στόμαχό της, να αφήνει συχνά τα περιττώματά της κατά την ώρα που τρέφεται και, τέλος, η προτίμησή της να ζει στο στενό περιβάλλον του ανθρώπου. Έτσι είναι πολύ εύκολο να μολυνθεί με παθογόνους μικροοργανισμούς, οι οποίοι είτε προσκολλώνται στην εξωτερική επιφάνεια του σώματος, είτε εισέρχονται στο πεπτικό της σύστημα με την τροφή της και στη συνέχεια αποτίθενται σε τρόφιμα ή άλλα καθαρά αντικείμενα.

Τόσο από την επιφάνεια του σώματος όσο και από τον πεπτικό σωλήνα της οικιακής μύγας έχει απομονωθεί μεγάλος αριθμός από ποικιλία μικροοργανισμών, όπως ιοί, ωά ελμίνθων και σπόρια μυκήτων, πολλοί από τους οποίους είναι παθογόνοι.» (Βακάλης, 2003-2004, σελ. 277)

Μέτρα εξυγίανσης.

«Η εξυγίανση του περιβάλλοντος, που αποβλέπει στον περιορισμό των εστιών ανάπτυξης της μύγας, είναι η θεμελιώδης ενέργεια σε ένα επιτυχημένο πρόγραμμα αντιμετώπισής της. Με τον τρόπο αυτό περιορίζεται στο ελάχιστο και ο κίνδυνος λοιμώξεων από παθογόνους μικροοργανισμούς που μεταφέρει μηχανικά.» (Βακάλης, 2003-2004, σελ. 279)

Κυριότερα μέτρα για τον περιορισμό των εστιών της μύγας είναι: η φύλαξη των απορριμμάτων σε καλά κλεισμένες πλαστικές σακούλες ή σε δοχεία που

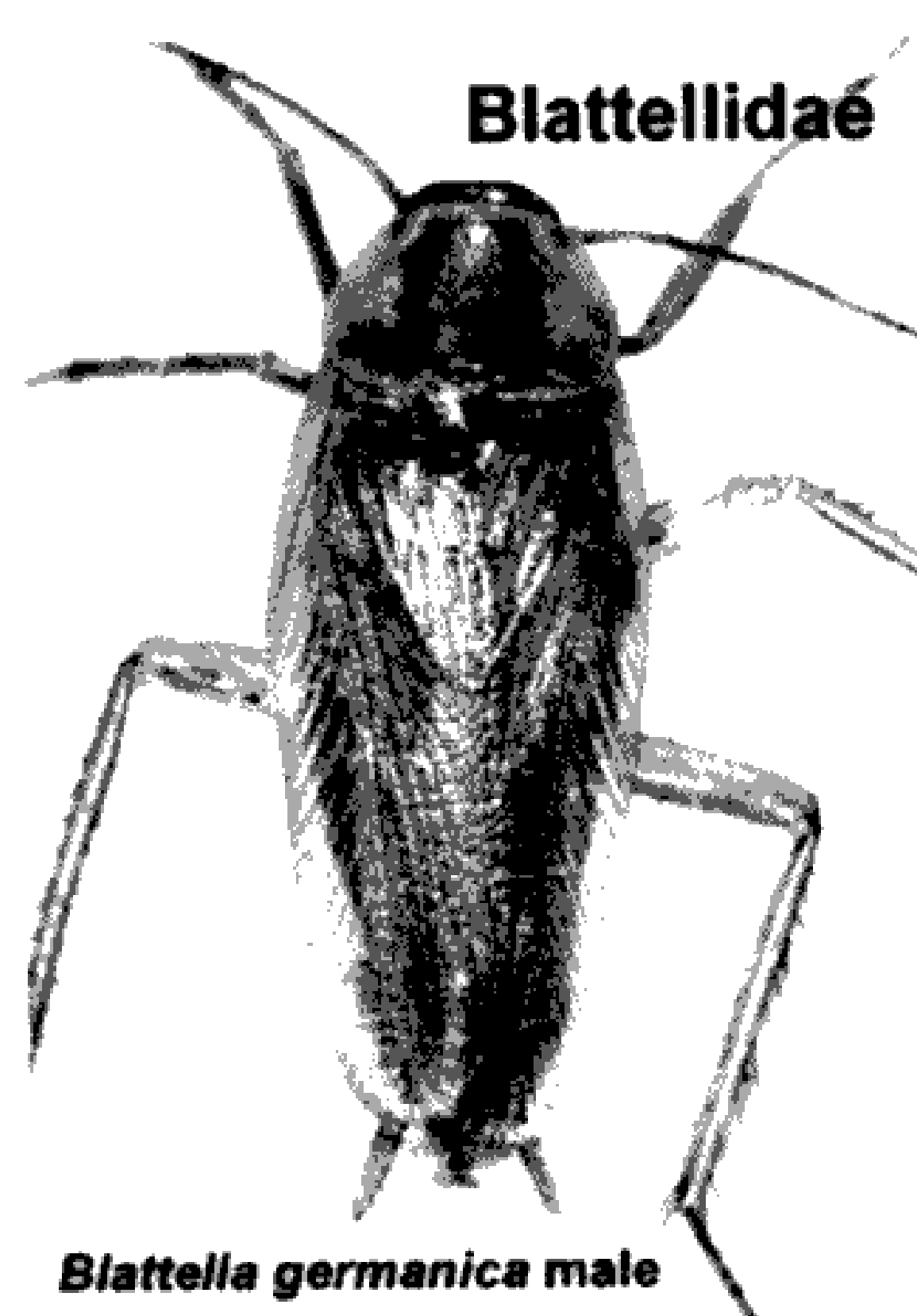
κλείνουν ερμητικά και η συχνή και σωστή αποκομιδή τους, να μην υπάρχουν περιπτώματα ζώων ή ανθρώπων εκτεθειμένα στην ύπαιθρο, να καθαρίζονται τακτικά οι χώροι διαμονής των κατοικίδιων ζώων από τα περιττώματα και τα υπολείμματα τροφών κλπ. (Βακάλης 2003-2004)

Συστήνεται η ιδιαίτερη φροντίδα για την καθαριότητα των χώρων, την απομάκρυνση των απορριμμάτων και το καλό πλύσιμο των κάδων σκουπιδιών και γενικότερα απομάκρυνση των οργανικών ουσιών που αποτελούν το υπόστρωμα για την αναπαραγωγή των μυγών.

Τα μέτρα πρέπει να εντείνονται τους θερινούς κυρίως μήνες καθώς παρατηρείται αύξηση του ρυθμού αναπαραγωγής με την αύξηση της θερμοκρασίας.

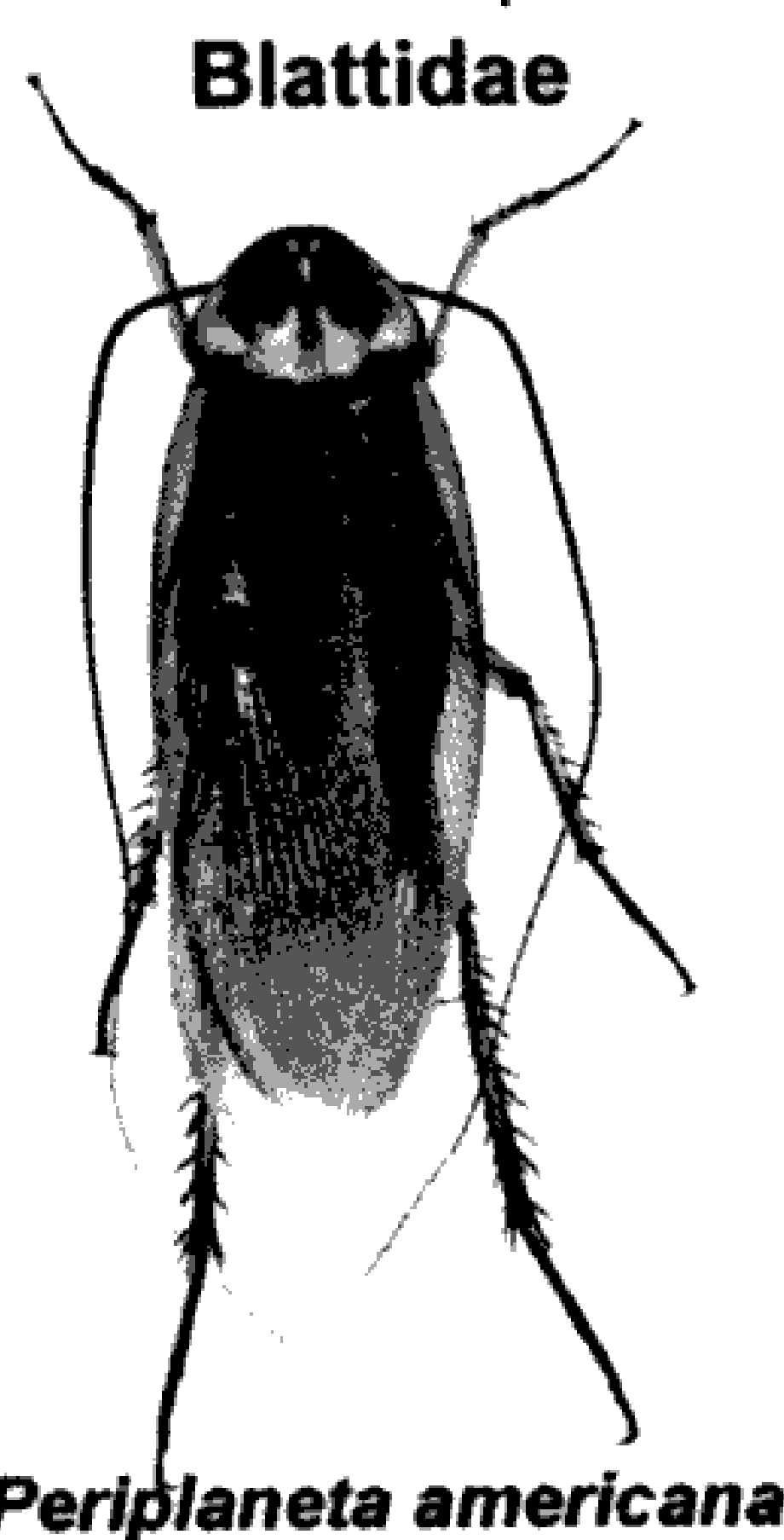
B. ΚΑΤΣΑΡΙΔΕΣ

Εικόνα 2.4 *Blattella germanica*

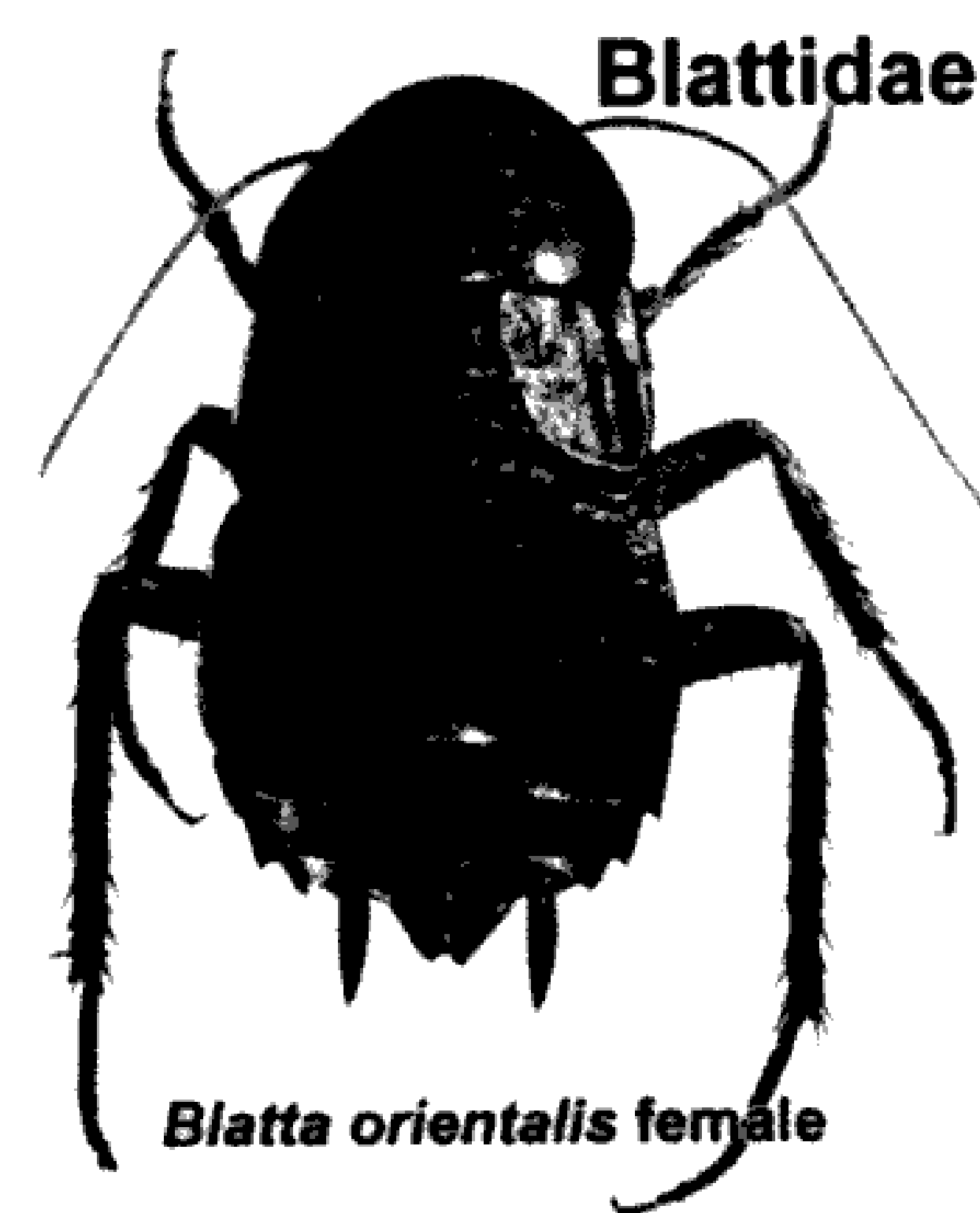

Πηγή: www.entomology.umn.edu(2009)

Εικόνα 2.5 *Periplaneta Americana*

Εικόνα 2.6 *Blatta orientali*

Στην αντίληψη των πολιτών, η παρουσία τους συνδέεται με अपαράδεκτες συνθήκες υγιεινής και κίνδυνο για την υγεία τους ενώ σε κάθε περίπτωση δεν γίνεται αποδεκτή από άποψη αισθητικής.

Η υγιεινή και η καθαριότητα είναι σημαντικοί αποτρεπτικοί παράγοντες, όμως η εμφάνιση κατσαρίδων σε ένα χώρο δεν εξαρτάται αποκλειστικά από την καθαριότητα όπως πολλοί πιστεύουν λανθασμένα. Μπορεί να εμφανισθούν ακόμη

και στα καθαρότερα σπίτια ή επαγγελματικούς χώρους. Οι κατσαρίδες και τα αυγά τους διαδίδονται παντού, στα τρόφιμα και άλλες συσκευασίες. Το γεγονός αυτό καθιστά σοβαρή κάθε αναφορά προβλήματος με κατσαρίδες και αναγκαία την άμεση αντιμετώπιση των ανθυγιεινών εστιών που φέρονται ως αιτία και χώρος ανάπτυξής τους. Συνήθως αναφέρονται περιπτώσεις όπου υπάρχει συγκέντρωση απορριμμάτων, διαρροές λυμάτων, βλάβες στα συστήματα και δίκτυα αποχέτευσης, ελλιπής καθαριότητα σε χώρους κατοικίας κ.ά. Οι κατσαρίδες έχουν την ικανότητα να επιζούν χωρίς τροφή μέχρι και ένα μήνα, πολύ λιγότερο όμως χωρίς νερό. (www.eco-clean.gr,2009)

Τα είδη υγειονομικής σημασίας είναι τα οικιακά ή συνανθρωπικά, τα οποία έχουν προσαρμοσθεί να ζουν σε στενή εξάρτηση με τον άνθρωπο σε οποιουσδήποτε χώρους παρέχουν τις κατάλληλες συνθήκες ανάπτυξής τους, δηλαδή τροφή, υγρασία και κρυψώνες. (Βακάλης, 2003-2004)

Τα πιο διαδεδομένα είδη υγειονομικής σημασίας είναι:

B1. Blattella germanica (γερμανική κατσαρίδα) (εικόνα 2.4)

Προσδιορισμός: Το σώμα μιας ενήλικης Γερμανικής κατσαρίδας είναι περίπου 1 cm σε μήκος. Η γερμανική κατσαρίδα είναι το ευρύτερα μεταφερόμενο παρασιτικό έντομο στον κόσμο. Οι προσβολές εμφανίζονται και στα ψυχρότερα κλίματα, σε μεγάλες εγκαταστάσεις με κεντρική θέρμανση ή γύρω από μηχανήματα που παράγουν θερμότητα. Στα θερμότερα κλίματα, βρίσκεται συνήθως στα σπίτια, διαμερίσματα, εστιατόρια, μονάδες επεξεργασίας τροφίμων, super market και αποθήκες εμπορευμάτων. Τα αυγά τους μεταφέρονται στα κτήρια μέσω χαρτοκιβωτίων, συσκευών ή υλικών που φθάνουν σ' αυτά.

Οι γερμανικές κατσαρίδες βρίσκονται σε χώρους με ανθρώπινη δραστηριότητα. Οι προσβολές από γερμανικές κατσαρίδες εμφανίζονται συνήθως στο μπάνιο και κουζίνες. Συνηθίζουν να κρύβονται κατά τη διάρκεια της ημέρας σε σίγουρα, ασφαλή καταφύγια, κοντά σε πηγές τροφίμων και υγρασίας, όπως, τις εσωτερικές κοιλότητες τοίχων, τις ρωγμές στα ντουλάπια της κουζίνας και του μπάνιου και κάτω ή μέσα σε ηλεκτρικές συσκευές που παράγουν θερμότητα.

Η γερμανική κατσαρίδα είναι το πιο παραγωγικό είδος μεταξύ όλων των κατσαρίδων. Ο βιολογικός κύκλος της διαρκεί 2-3 μήνες. Η θηλυκή φέρει ένα σάκο που περιέχει 30 έως 40 αυγά. Η περίοδος επώασης των αυγών εξαρτάται πολύ από την υγρασία και τη θερμοκρασία και διαρκεί 45-90 ημέρες. Η αναπαραγωγή λαμβάνει χώρα καθ' όλο το έτος, αλλά ευνοείται ιδιαίτερα από το υγρό και θερμό περιβάλλον. (www.eco-clean.gr,2009)

B2. *Periplaneta Americana* - αμερικανική κατσαρίδα (εικόνα 2.5)

Το μήκος του σώματος του ενήλικου εντόμου μπορεί να φθάσει και τα 4 εκατ. και είναι καφέ χρώματος. Κατά την διάρκεια της ημέρας προτιμά την παραμονή της σε χώρους όπως το ψευδοπάτωμα, τα υπόγεια των κτιρίων, τους υπονόμους, τα φρεάτια και άλλες θερμές, σκοτεινές και υγρές θέσεις. Αποφεύγει τις κρύες περιοχές αλλά θα αναπτυχθεί και υπαίθρια όταν η θερμοκρασία είναι επάνω από 27° C. Στα κτίρια συναθροίζονται συχνά γύρω από το θερμούς υδροσωλήνες, τις μηχανές ψυγείων, τους λέβητες και άλλες συσκευές θέρμανσης. Η αμερικανική κατσαρίδα μπορεί να τραφεί με μια μεγάλη ποικιλία τροφών φυτικού και ζωικού υλικού. Ο βιολογικός της κύκλος διαρκεί 285-642 ημέρες. Η περίοδος επώασης των αυγών εξαρτάται πολύ από την υγρασία και τη θερμοκρασία και διαρκεί 32-53 ημέρες. (www.eco-clean.gr,2009)

B3. *Blatta orientalis* – ασιατική κατσαρίδα (εικόνα 2.6)

Το σώμα του ενήλικου εντόμου είναι περίπου 2,5 cm σε μήκος. Έχει χρώμα σκούρο καφέ προς μαύρο. Απαντάται συχνότερα στα σκοτεινά υπόγεια ή τα κελάρια, στις αποχετεύσεις (φρεάτια, βόθρους), αλλά μπορεί επίσης να αναρριχηθεί από σωλήνες ύδρευσης και αποχέτευσης στα ανώτερα πατώματα πολυώροφων κτιρίων. Οι ασιατικές κατσαρίδες προτιμούν ως τροφή τα αμυλούχα προϊόντα. Το θηλυκό ζει έως και 2 έτη. αποθέτει μέχρι 18 αυγοσάκους στη διάρκεια της ζωής του. Κάθε σάκος αυγών περιέχει 16 αυγά. Η περίοδος επώασης είναι 1 έως 2 μήνες και η περίοδος ανάπτυξης είναι 12 μήνες.

Ο πληθυσμός επεκτείνεται γρήγορα σε ιδανικές συνθήκες, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια των θερμών θερινών μηνών, με θερμοκρασίες επάνω από 27° C. (www.eco-clean.gr,2009)

Υγειονομική σημασία

«Η διαβίωση των κατσαρίδων στο στενό περιβάλλον του ανθρώπου, η συνήθειά τους να τρέφονται χωρίς διάκριση τόσο με ακαθαρσίες όσο και με τρόφιμα και να μηρυκάζουν, την τροφή τους, τέλος η ανάπτυξή τους σε μέρη όπου εύκολα μπορούν να μολυνθούν με παθογόνους μικροοργανισμούς, καθιστούν τις κατσαρίδες επικίνδυνους μηχανικούς φορείς. Οι μικροοργανισμοί μπορούν να διατηρηθούν ζωντανοί στο σώμα των κατσαρίδων για μεγάλο χρονικό διάστημα, ή να αποτεθούν σε καθαρά υλικά ή τρόφιμα, όπου μπορεί να πολλαπλασιασθούν. Στα περιπτώματά τους επίσης οι μικροοργανισμοί μπορούν να διατηρηθούν ζωντανοί και μολυσματικοί για πολλούς μήνες.

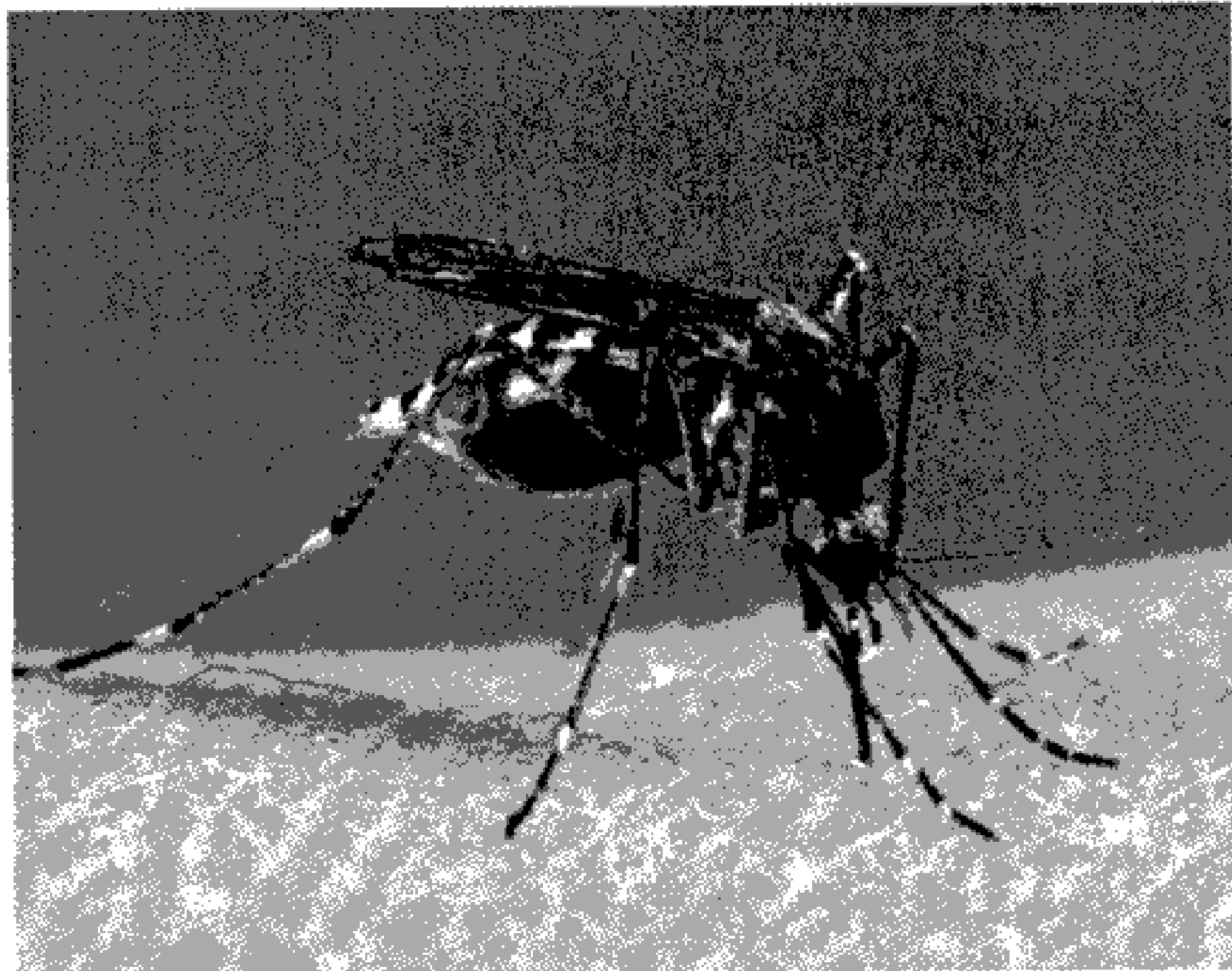
Εκτός της πιθανότητας μετάδοσης παθογόνων μικροοργανισμών, οι κατσαρίδες ρυπαίνουν τον αέρα με αλλεργιογόνους ουσίες που εκκρίνουν, παράγουν μία χαρακτηριστικά δυσάρεστη οσμή και γενικά υποβαθμίζουν αισθητικά το περιβάλλον με την παρουσία τους.» (Βακάλης, 2003-2004, σελ. 291)

Προϋποθέσεις για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κατσαρίδων είναι:

- Σχολαστική καθαριότητα των χώρων από υπολείμματα τροφών και λοιπών απορριμμάτων
- Διατήρηση των κτηρίων σε καλή κατάσταση με συχνή συντήρηση
- Τοποθέτηση κατάλληλων μέτρων προστασίας στα πιθανά σημεία εισόδου στα κτίρια (με πλέγμα N° 16, όπως συστήνεται σε έγγραφο της Δ/νσης Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού Ελέγχου)
- Εφαρμογή κατάλληλης μεθόδου εντομοκτονίας και σε όποιες περιπτώσεις κρίνεται απαραίτητο, από εξειδικευμένο συνεργείο

Γ. ΚΟΥΝΟΥΠΙΑ

Εικόνα 2.7. *Aedes albopictus*

Πηγή: www.ars.usda.gov, 2006

Εικόνα.2.8. Ρέμα Ποδονίφτη

Πηγή: www.neafiladelfeia.gr

«Τα κουνούπια είναι ενοχλητικά έντομα και τα νύγματά τους προκαλούν κνησμό, ερεθισμό, δερματίτιδες και αλλεργίες στα ευαίσθητα άτομα. Επιπλέον, ορισμένα είδη ευθύνονται για τη μετάδοση σοβαρών νόσων, όπως της ελονοσίας (ορισμένα είδη ανωφελών), του κίτρινου πυρετού και του δάγκειου πυρετού (*Aedes aegypti*, *Aedes albopictus*), φιλαριάσεων, εγκεφαλίτιδων και αρκετών ακόμη αρμφοϊώσεων». (Βακάλης, 2003-2004, σελ. 264)

Οι αρμφοϊώσεις έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου. Η ύπαρξή τους έχει επιβεβαιωθεί με αρκετές οροεπιδημιολογικές μελέτες. Ένας από τους συχνά εμπλεκόμενους ιούς είναι ο ιός West Nile (ιός του Δυτικού Νείλου) Τα κουνούπια - διαβιβαστές αυτού του ιού μπορεί να παραμένουν μολυσμένα για όλη τους τη ζωή. Όλοι οι άνθρωποι είναι ευαίσθητοι και οι λοιμώξεις είναι συνήθως ελαφριές ενώ κάθε χρόνο διαγιγνώσκεται ένας σημαντικός αριθμός εγκεφαλίτιδων που χαρακτηρίζονται αγνώστου αιτιολογίας και η απουσία περαιτέρω ελέγχου μας οδηγεί στην ενοχοποίηση των αρμφοϊών. (S. Gewehr, 2006)

Οι ανθυγιεινές εστίες σε κατοικημένες περιοχές (κυρίως αυτές που αφορούν στάσιμα ύδατα ή λιμνάζοντα λύματα) είναι χώροι που καλύπτουν τις ανάγκες επιβίωσης και αναπαραγωγής των κουνουπιών.

«Όλα τα κουνούπια διέρχονται από (4) τέσσερα στάδια ανάπτυξης: ωό, προνύμφη, νύμφη και τέλειο ή ενήλικο. Τα τρία πρώτα-ανώριμα στάδια είναι υδρόβια. Το νερό είναι απαραίτητο για τη ζωή και την ανάπτυξή τους, με εξαίρεση τα ωά ορισμένων ειδών του γένους *Aedes*, τα οποία μπορούν να παραμείνουν σε στεγνό περιβάλλον αρκετούς μήνες και να συνεχίσουν κανονικά την εμβρυογένεσή τους μόλις πλημμυρίσει η εστία όπου είχαν αποτεθεί.

Τα περισσότερα είδη είναι νυκτόβια, υπάρχουν όμως αρκετά που είναι δραστήρια κατά τη διάρκεια της ημέρας. Μόνο τα θηλυκά απομυζούν αίμα, το οποίο είναι απαραίτητο για την ωρίμανση των ωών. Η θερμοκρασία και το μήκος της φωτοπεριόδου είναι καθοριστικοί παράγοντες για τη διάρκεια των σταδίων ανάπτυξης. Η διάρκεια ζωής των ενήλικων κουνουπιών είναι περίπου 3 εβδομάδες.» (Βακάλης, 2003-2004, σελ.262)

Ειδικότερα, αξίζει να σημειωθεί ότι τελευταία, ιδιαίτερη ανησυχία έχει προκαλέσει στις εμπλεκόμενες υπηρεσίες, το γεγονός ότι εντοπίστηκαν άτομα κουνουπιών του είδους *Aedes albopictus* (Ασιατικό Κουνούπι Τίγρης) στην Αθήνα. Σε μια τουλάχιστον περιοχή, στην περιοχή της Ριζούπολης πλησίον του ρέματος Ποδονίφτη, τα άτομα προέρχονται από σταθερά αναπαραγόμενο πληθυσμό.(Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο,2009)

«Η ισχυρή ανθρωποφιλία που επιδεικνύει το είδος αυτό προκαλεί σοβαρά προβλήματα ενόχλησης με αποτέλεσμα να χρειάζονται ιδιαίτερα μέτρα καταπολέμησής του στις περιοχές που έχει εγκατασταθεί.

Η υγειονομική σημασία του *Aedes albopictus* είναι πολύ μεγάλη καθώς είναι δυνητικός φορέας πολλών σοβαρών για τον άνθρωπο παθογόνων που μπορεί να οδηγήσουν ακόμη και στο θάνατο. Η θεραπεία τους συχνά είναι δύσκολη και επίπονη, ενώ το γεγονός ότι μπορεί να εμφανιστούν με τη μορφή επιδημιών ή πανδημιών, αποτελεί έναν επιπλέον παράγοντα κινδύνου, ιδίως για πληθυσμούς

με μικρά επίπεδα ανοσίας στα αντίστοιχα παθογόνα, όπως συμβαίνει με τον πληθυσμό της χώρας μας». (Γ. Κολιόπουλος και συν., 2008)

Οι σημαντικότερες ασθένειες που μπορεί να μεταδώσει το κουνούπι αυτό είναι ο δάγκειος πυρετός και ο δάγκειος αιμορραγικός πυρετός. Το *Aedes albopictus* έχει κατηγορηθεί για τη δυνατότητα μετάδοσης και άλλων 22 τουλάχιστον αρμποιών και άλλων παθογόνων. Διαθέτει αξιοσημείωτη βιοηθολογική ελαστικότητα, δηλαδή μπορεί να μεταδίδει ασθένειες αυτόχθονες των νέων περιοχών που εγκαθίσταται. Στην Ευρώπη έχει εντοπιστεί τα τελευταία χρόνια σε όλες τις νότιες χώρες και τα Βαλκάνια. Ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι έχουν ήδη σημειωθεί κρούσματα ασθενειών των οποίων είναι φορέας το συγκεκριμένο είδος ενώ σε μία τουλάχιστον περίπτωση έχει οδηγήσει και σε θάνατο (στην Ιταλία από τον ιό Chikungunya, σε επιδημία με 151 περιπτώσεις και 1 νεκρό το 2006). (Γ. Κολιόπουλος και συν., 2008)

Η υγειονομική σημασία της παρουσίας του στην Αθήνα είναι αναμφισβήτητα μεγάλη καθώς γενικά η Αττική συγκεντρώνει το μισό περίπου πληθυσμό της Ελλάδας και μεγάλο αριθμό αλλοδαπών μεταναστών, ορισμένοι από τους οποίους προέρχονται από χώρες στις οποίες ενδημούν σοβαρές ασθένειες που μεταδίδονται με κουνούπια. (Γ. Κολιόπουλος και συν., 2008)

Στην ίδια τάξη αρθρόποδων (Diptera) με τα κουνούπια, ανήκουν και οι φλεβοτόμοι (σκνίπες). Είναι εξαιρετικά ενοχλητικά έντομα και τα νύγματα τους είναι πολύ επώδυνα. Είναι κυρίως ζώοφιλα και περιστασιακά ανθρωπόφιλα. Είναι διάμεσοι ξενιστές στη μετάδοση λεισμανιάσεων με κύριο υποδόχο τον σκύλο, στις αστικές περιοχές. (Βακάλης, 2003-2004)

Για την Ελλάδα, φορέας της δερματικής λεισμανίασης (*L. Tropica*) είναι ο *Phlebotomus papatasi* και *Ph. Sergenti*. Για τη λήψη προληπτικών μέτρων, είναι σημαντική η αξιολόγηση της ύπαρξης υποδόχων, διαβιβαστών και εστιών ανάπτυξής τους. (Βακάλης, 2003-2004)

Ο έλεγχος του πληθυσμού των σκύλων και κυρίως των αδέσποτων, σε συνδυασμό με την ενημέρωση των ιδιοκτητών σκύλων και τον εντοπισμό – καταπολέμηση των εστιών ανάπτυξης των φλεβοτόμων, από αρμόδιες υπηρεσίες

των Δήμων (με τη συνεργασία όμορων Δήμων όπου κρίνεται απαραίτητο) αποτελεί σημαντική δράση με στόχο την προστασία της Δημόσιας Υγείας.

Εστίες ανάπτυξης

«Οι εστίες ωτοκίας των κουνουπιών παρουσιάζουν πολύ μεγάλη ποικιλία ως προς την ποιότητα και ποσότητα του νερού που περιέχουν και το είδος της βλάστησης και συνήθως είναι τυπικές για τα διάφορα είδη κουνουπιών.» (Βακάλης, 2003-2004, σελ. 262)

«Το αστικό περιβάλλον ως ενδιαίτημα αναπαραγωγής κουνουπιών παρουσιάζει σημαντικές διαφορές από το φυσικό και το αγροτικό περιβάλλον. Οι διαφορές αυτές αντανakλώνται τόσο στη σύνθεση των ειδών (αποκλειστικά ανθρωπόφιλα) όσο και στη δυναμική των πληθυσμών τους που σε μεγάλο βαθμό καθορίζεται από τις υψηλότερες θερμοκρασίες που κατά μέσο όρο επικρατούν στα αστικά περιβάλλοντα, τα μεγαλύτερα τροφικά διαθέσιμα, την έλλειψη διαειδικού ανταγωνισμού (συμπεριλαμβανομένης και της θήρευσης) και τη γενετική απομόνωση. Εύλογο είναι οι παραπάνω παράγοντες να διαφοροποιούν σημαντικά τη στρατηγική ελέγχου των εντόμων αυτών στα αστικά συγκροτήματα.»(Ιατρού, 2006)

Στο αστικό περιβάλλον, η συνεισφορά του κόσμου στην καταπολέμηση μπορεί να είναι σημαντική δεδομένου ότι υπάρχουν αναρίθμητοι χώροι που μπορούν να μετατραπούν σε εστίες αναπαραγωγής κουνουπιών. Εστίες θεωρούνται οι κάθε είδους και έκτασης συλλογές νερού στον οικιακό και περιοικιακό χώρο.

Ενδοοικιακές εστίες:

- Δοχεία φύλαξης νερού για διάφορες χρήσεις
- Δοχεία με νερό για κατοικίδια
- Ανθοδοχεία
- Νερό που παραμένει σε φραγμένες υδρορροές των κτιρίων για τα όμβρια
- Τα δοχεία συλλογής νερού κάτω από τις γλάστρες
- Πλημμυρισμένα υπόγεια
- Αγωγοί εξαερισμού βόθρων (ό,που υπάρχουν ακόμη)

Περιοικιακές εστίες:

- Νερό βροχής ή ποτίσματος που συσσωρεύεται σε άχρηστα αντικείμενα πεταμένα σε δρόμους, αυλές, οικόπεδα (π.χ. παλαιά μεταχειρισμένα λάστιχα αυτοκινήτων, κονσερβοκούτια, βαρέλια κ.ά)
- Άχρηστα πηγάδια μη προστατευμένα
- Διακοσμητικές δεξαμενές σε αυλές σπιτιών
- Λιμνάζοντα – στάσιμα νερά σε θεμέλια νεοαναγειρόμενων οικοδομών

Εστίες στην ευρύτερη περιοχή εντός των ορίων των Δήμων:

- Υπόνομοι ομβρίων υδάτων
- Παρόχθια ρεμάτων
- Καζανάκια αποχωρητηρίων σχολείων τα οποία δεν χρησιμοποιούνται το καλοκαίρι
- Ανθοδοχεία σε νεκροταφεία
- Λιμνάζοντα – στάσιμα ύδατα από βροχές, βλάβες σε δίκτυα ύδρευσης ή αποχέτευσης (π.χ. σε ρείθρα δρόμων)
- ανοιχτές δεξαμενές νερού, τεχνητές λίμνες

Χαρακτηριστικό του αστικού χώρου είναι τα σχετικά χαμηλά επίπεδα ανοχής του κόσμου στην όχληση, τα οποία όμως μπορούν να ποικίλλουν σημαντικά ανάλογα με τις κατά τόπους διαφοροποιήσεις του βιοτικού επιπέδου, την προηγούμενη εμπειρία κ.ά.

Οι αυτοψίες των Ε.Δ.Υ., σε συνεργασία με τις συναρμόδιες υπηρεσίες συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος με βασικό άξονα τον εξής:

- ✓ Επισήμανση και χαρτογράφηση όλων των εστιών κάθε περιοχής, μόνιμων και εποχιακών, ώστε η επέμβαση να γίνεται σωστά και παντού
- ✓ Χαρτογράφηση των ρεμάτων
- ✓ Δημιουργία δειγματοληπτικών σταθμών
- ✓ Εφαρμογή ορθολογικού προγράμματος ψεκασμών στις εστίες αναπαραγωγής των κουνουπιών

Παράλληλα η συνεχής ενημέρωση των κατοίκων, με κάθε δυνατό και πρόσφορο τρόπο (ημερήσιο και εβδομαδιαίο τύπο, πληροφοριακό έντυπο υλικό, μέσω ραδιοφωνικών – τηλεοπτικών spot, ομιλίες κλπ) μπορεί να συμβάλλει σημαντικά στην αποτροπή δημιουργίας εστιών στο στενό ιδιωτικό τους περιβάλλον. (Υ.Υ.&Κ.Α., Δ/νση Δημόσιας Υγιεινής, 2004)

Δ. ΨΥΛΛΟΙ

Εικόνα 2.9. Ψύλλος

Πηγή: www.Cdc.gov.2009

Πρόκειται για εκτοπαράσιτα θηλαστικών, ενώ ένα μικρό ποσοστό παρασιτεί σε πτηνά. Μολονότι τα περισσότερα είδη ψύλλων δείχνουν προτίμηση σε ορισμένους ξενιστές, η εξειδίκευση αυτή δεν είναι απόλυτη. Σε περίπτωση απουσίας των φυσιολογικών τους ξενιστών, επιτίθενται για να επιβιώσουν σε άλλα σπονδυλωτά που βρίσκονται πλησιέστερα. (Βακάλης, 2003-2004)

«Κάθε θηλυκός ψύλλος αποθέτει τα ωά του στις φωλιές των ξενιστών του, σε κάθε είδους οργανική ύλη, σε σκονισμένα σημεία, σε ρωγμές και χαραμάδες.

Τα νύγματα των ψύλλων δημιουργούν σημαντική όχληση. Επιφέρουν έντονο και επίμονο κνησμό και σε ευαίσθητα άτομα, συνήθως παιδιά, προκαλούν σοβαρές δερματίτιδες. Συχνότερα, το πρόβλημα το δημιουργούν οι ψύλλοι των κατοικίδιων ζώων, οι οποίοι σε καταστάσεις υπερπληθυσμών επιτίθενται και στον άνθρωπο.» (Βακάλης, 2003-2004, σελ. 281,282)

Αντιμετώπιση

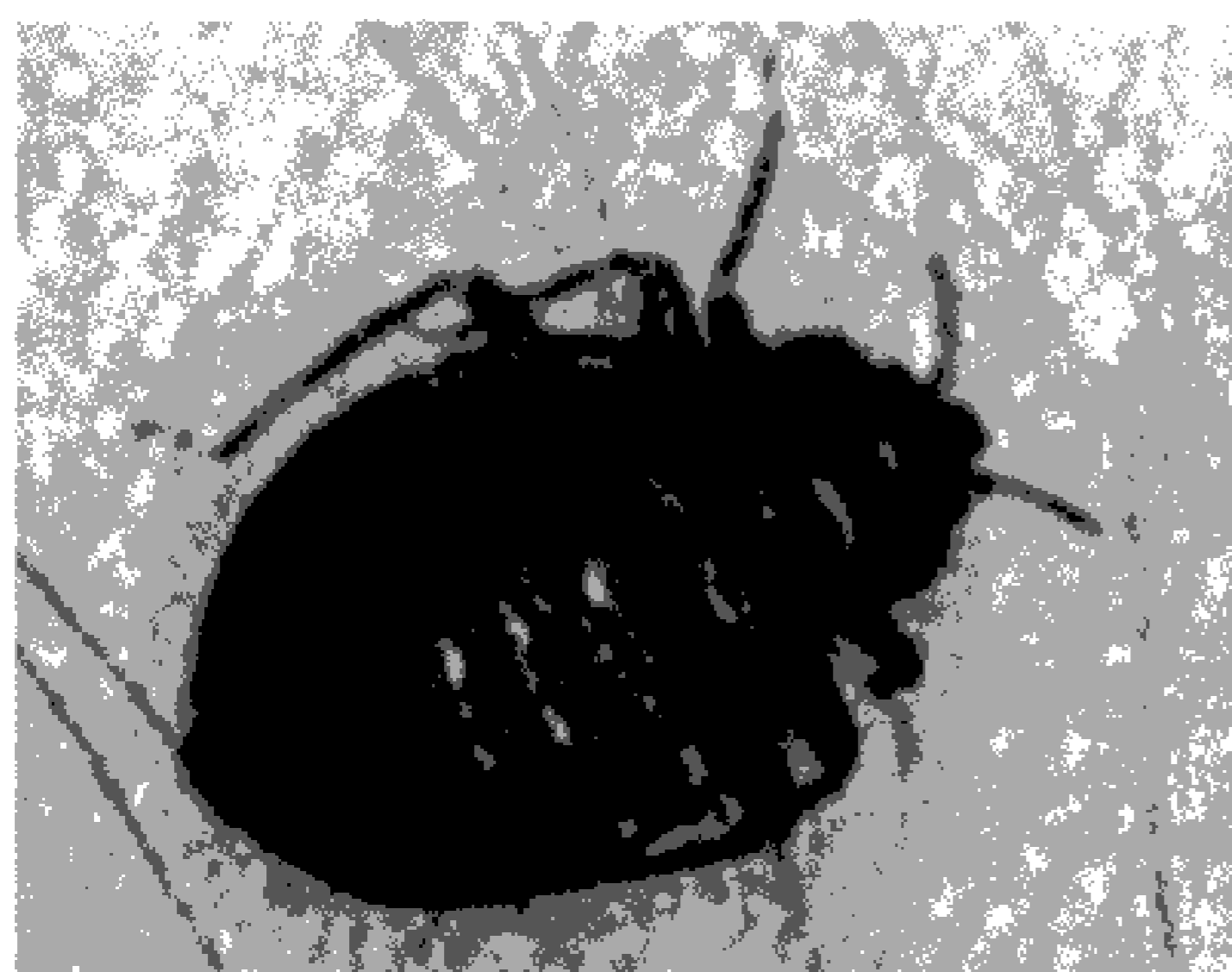
Οι ψύλλοι αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά όταν η εντομοκτονία συνδυάζεται με μέτρα εξυγίανσης. Με τη σχολαστική καθαριότητα των προσβεβλημένων χώρων περιορίζονται οι εστίες ανάπτυξης, καταστρέφονται τα ανώριμα στάδια και διευκολύνεται έτσι η δράση των εντομοκτόνων. (Βακάλης, 2003-2004, σελ. 283)

Η παρεμπόδιση εγκατάστασης αδέσποτων ζώων σε οικήματα, π.χ. αποθήκες, εγκαταλελειμμένα κτίρια κ.λ.π., επιβάλλεται για την αποφυγή δημιουργίας εστιών ανάπτυξης ψύλλων στους χώρους αυτούς.

Η συστηματική φροντίδα των κατοικίδιων ζώων απαιτείται για την πρόληψη προσβολής τους από ψύλλους. (Βακάλης, 2003-2004)

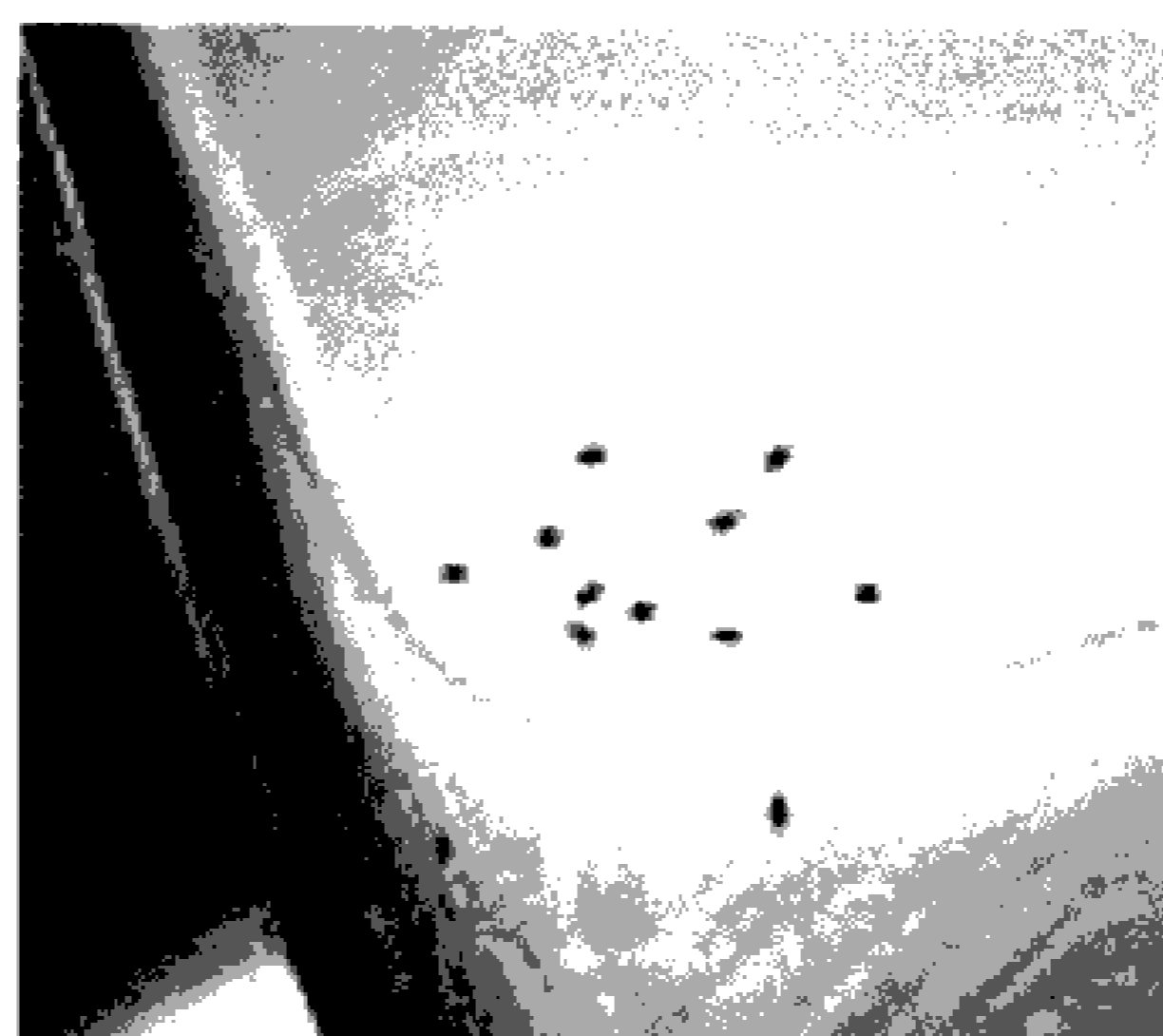
Ε. ΚΟΡΙΟΙ

Εικόνα 2.10 Κοριός

Πηγή: www.alphaapolymantiki

Εικόνα 2.11 Κοριοί σε στρώμα

Πηγή: www.alphaapolymantiki

«Η κύρια υγειονομική σημασία των κοριών στη Δημόσια Υγεία είναι η ενόχληση που προκαλούν με τα νύγματα τους. Δεν ενοχοποιούνται για τη μετάδοση νόσων, είναι όμως δυνατό να δράσουν ως μηχανικοί φορείς μικροοργανισμών, όταν στο περιβάλλον υπάρχουν μολυσμένα άτομα.» (Βακάλης, 2003-2004, σελ.285)

Οι κοριοί μπορούν να ταξιδέψουν μεγάλες αποστάσεις προσκολλημένοι στον ξενιστή τους και να πηδούν από τον ένα άνθρωπο στον άλλο μέσα στα μέσα μαζικής μεταφοράς ή στους ανελκυστήρες. Ζουν έως και ένα χρόνο χωρίς τροφή, είναι ανθεκτικοί στα εντομοκτόνα και αναπαράγονται εξαιρετικά γρήγορα.

Συχνά δεν γίνονται ποτέ ορατοί, και τα μόνα ίχνη που αφήνουν είναι καφέ κηλίδες στα σεντόνια από τα περιττώματά τους, καθώς και άσχημα τσιμπήματα, συχνά σε σειρές των τριών.

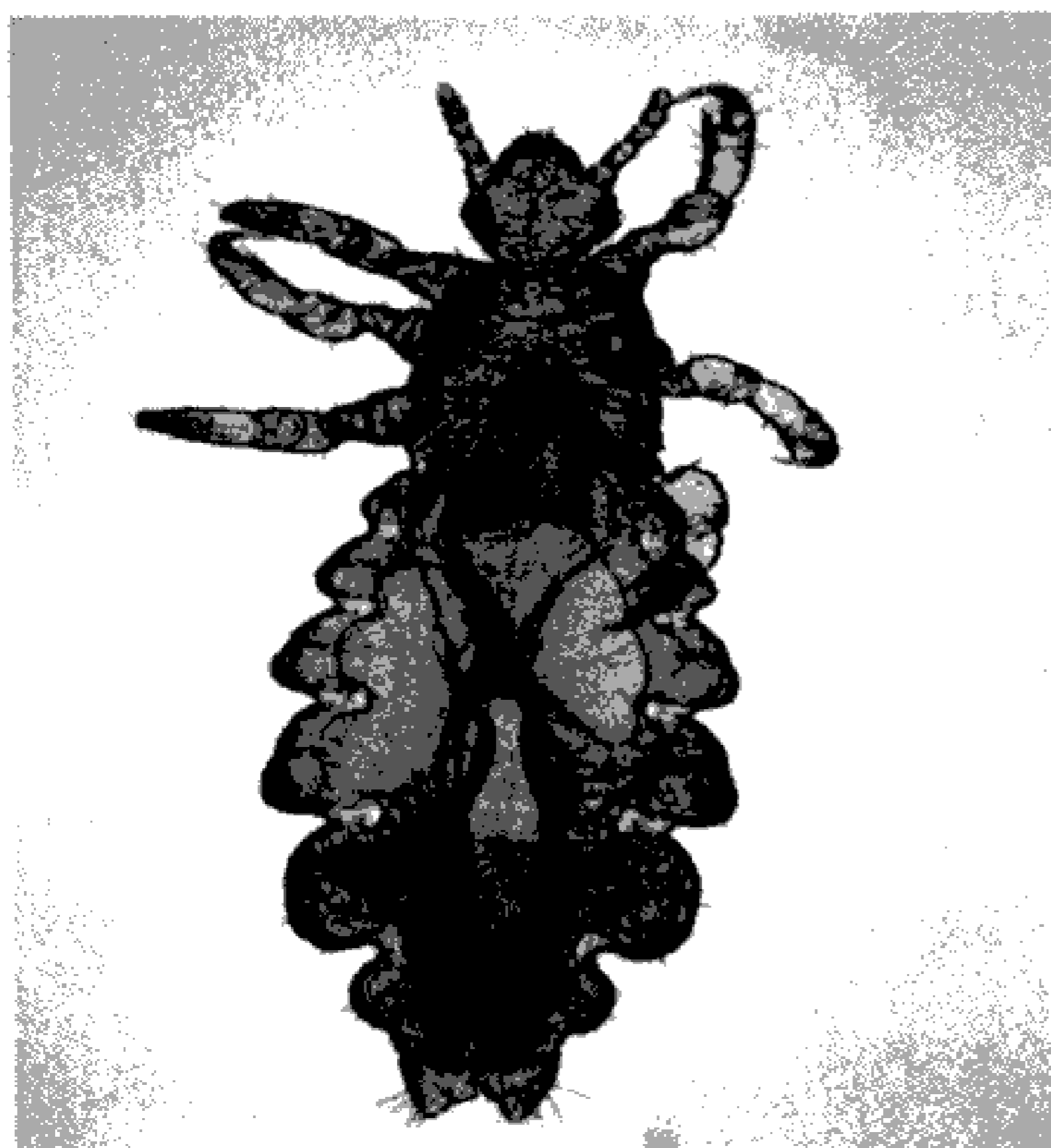
Αποφεύγουν το φως και επιτίθενται μόνο τη νύχτα, ή λίγο πριν το ξημέρωμα. Οι κοριοί κρύβονται σε σχισμές μέσα στα έπιπλα και τους τοίχους, και μπορούν να εξαφανιστούν μέσα στο κάδρο ενός πίνακα ή ανάμεσα στα κουμπιά του ρολογιού στο κομοδίνο.

Αντιμετώπιση

Ψεκασμός με εντομοκτόνα υπολειμματικής δράσης κατά μήκος των χαραμάδων και των ρωγμών. (Βακάλης, 2003-2004, σελ.285)

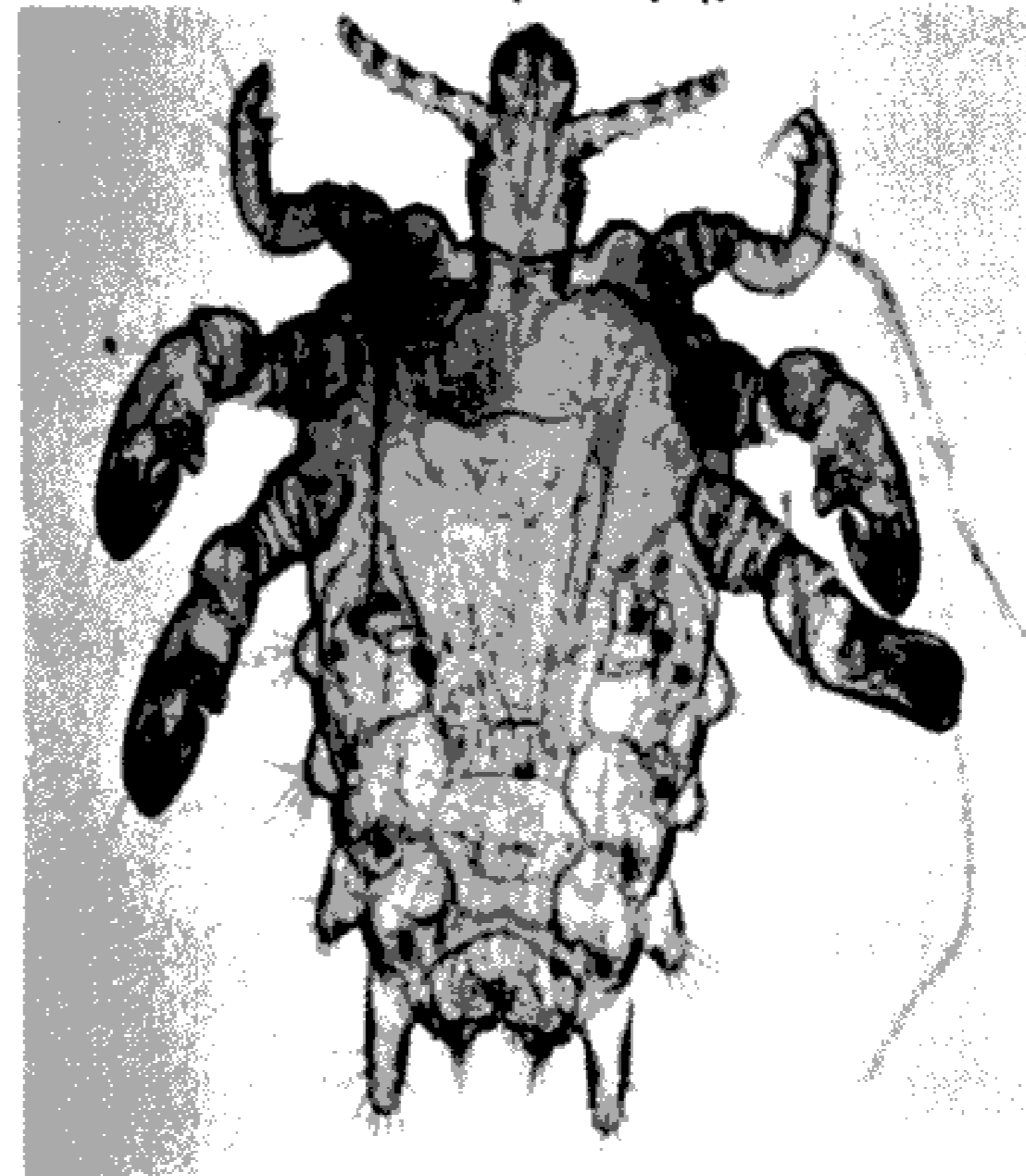
ΣΤ. ΨΕΙΡΕΣ

Εικόνα 2.12 Ψείρα σώματος ή κεφαλής

Πηγή:www. ehow.com

Εικόνα 2.13 Ψείρα εφηβαίου

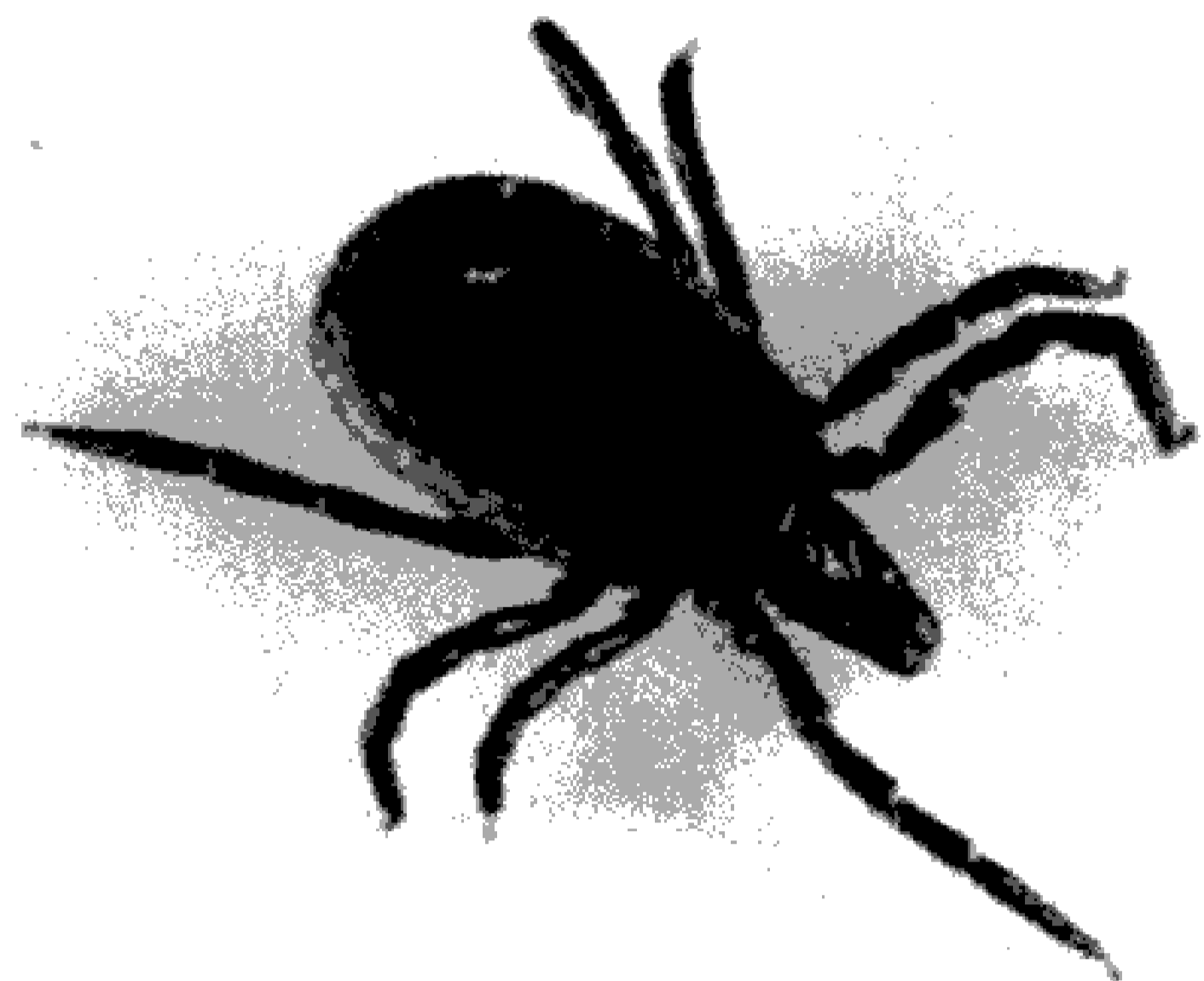
Τρία είδη προσβάλλουν αποκλειστικά τον άνθρωπο: *Pediculus capitis* (Ψείρα της κεφαλής), *Pediculus humanus* (Ψείρα του σώματος) και *Pediculus rubis* (Ψείρα του εφηβαίου). Η ψείρα της κεφαλής και η ψείρα του σώματος δεν παρουσιάζουν εμφανείς μορφολογικές διαφορές.

Και τα τρία είδη ζουν συνεχώς επάνω στον ξενιστή, προσαρμοσμένα στην εξωτερική θερμοκρασία του ανθρωπίνου σώματος (περίπου 32° C) και γαντζωμένα επάνω στον ξενιστή με τα ισχυρά νύχια τους. Στο περιβάλλον ζουν λίγες μόνον ώρες.

Τα ωά εκκολάπτονται σε 7-10 μέρες. Ο βιολογικός κύκλος από ωό σε τέλειο έντομο ολοκληρώνεται σε 3-4 εβδομάδες. (Βακάλης,2003-2004)

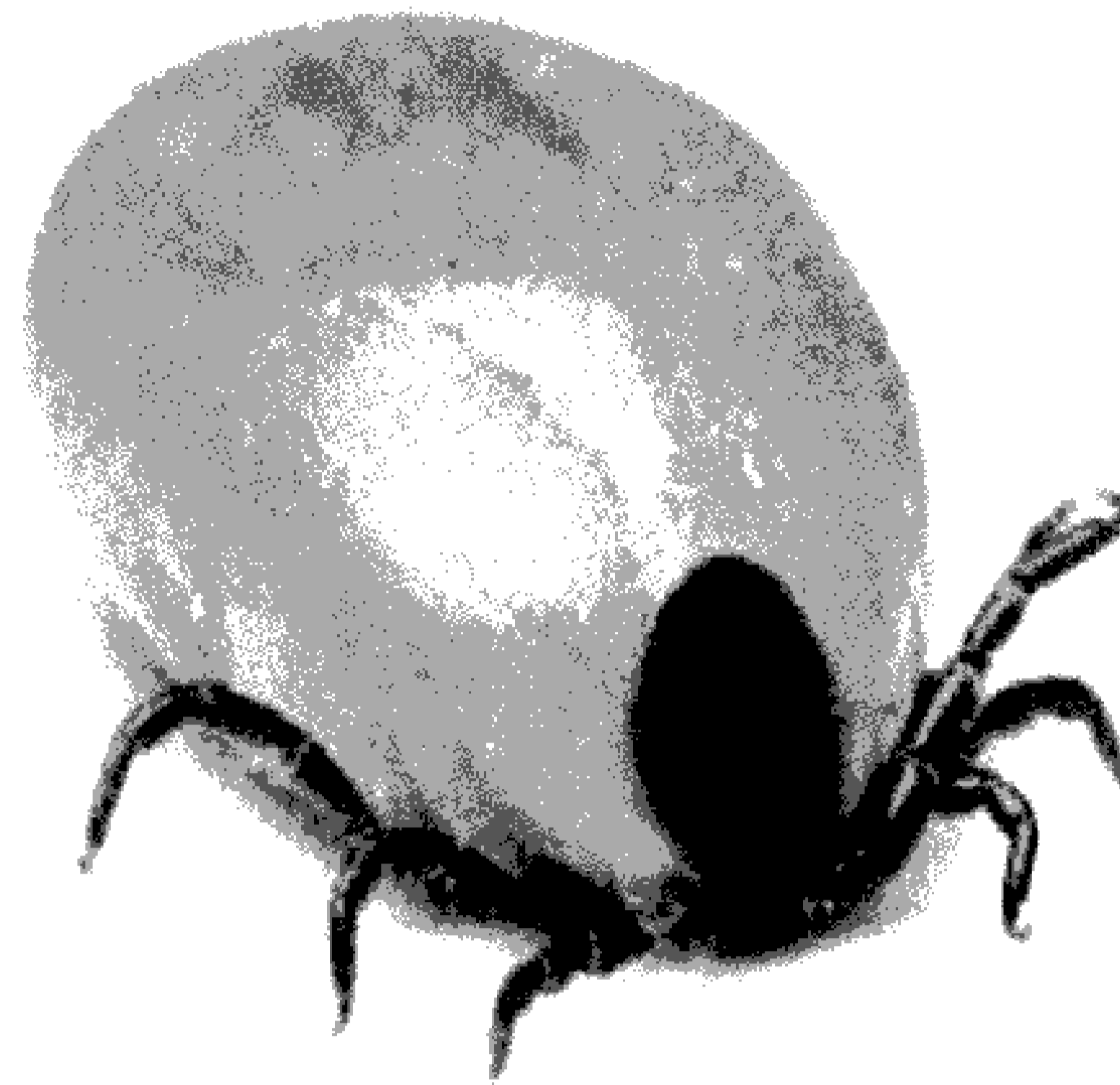
Ζ. ΚΡΟΤΩΝΕΣ (ΤΣΙΜΠΟΥΡΙΑ)

Εικόνα 2.14 Κρότωνα

Πηγή: ecodev,2009

Εικόνα 2.15 Κρότωνα

Πηγή: www.pets2adoptgreek ,2009

Οι κρότωνα ή τσιμπούρια, όπως είναι ευρέως γνωστά, είναι αρθρόποδα που απομυζούν αίμα από τα ζώα και τον άνθρωπο.

Ο βιολογικός κύκλος των τσιμπουριών ολοκληρώνεται σε τέσσερα στάδια ανάπτυξης: ενήλικο ή τέλειο, ώο, προνύμφη και νύμφη. Σε κάθε στάδιο ανάπτυξης τρέφονται μόνο μία φορά και η διάρκεια της διατροφής τους ανέρχεται σε αρκετές ημέρες ή και εβδομάδες. Περισσότερο σημαντικά στη μετάδοση ζωνόσων είναι εκείνα τα είδη, τα οποία τρέφονται σε τρεις διαφορετικούς ξενιστές κατά τα τρία στάδια της ανάπτυξής τους. Ο βιολογικός κύκλος ολοκληρώνεται σε 1-3 έτη, ανάλογα με το είδος και τις συνθήκες του περιβάλλοντος. (Βακάλης,2003-2004)

Οι σκληροί κρότωνα παρασιτούν σε μία μεγάλη ποικιλία σπονδυλωτών ζώων, μεταξύ των οποίων σε θηλαστικά, πτηνά και ερπετά. Δεν παρουσιάζουν προτίμηση σε συγκεκριμένο ξενιστή. Οι προνύμφες παρασιτούν συχνότερα σε πτηνά και μικρά τρωκτικά, ενώ οι νύμφες και οι ενήλικοι κρότωνα σε μεγαλύτερου μεγέθους ζώα. Η σημασία των πτηνών, κυρίως των αποδημητικών, είναι μεγάλη τόσο για τη διατήρηση των πληθυσμών των τσιμπουριών, όσο και για τη γεωγραφική τους διασπορά. Ο άνθρωπος είναι τυχαίος ξενιστής. (Βακάλης,2003-2004)

Ιδιαίτερα βιολογικά χαρακτηριστικά που καθιστούν τους κρότωνα ιδιαίτερα σημαντικούς για τη Δημόσια Υγεία είναι:

- Επιμονή στην απομύζηση αίματος. Δεν αποκολλώνται αν δεν συμπληρώσουν το γεύμα τους.
 - Μεγάλη διάρκεια ολοκλήρωσης του γεύματος (συμβάλλοντας έτσι στη γεωγραφική διασπορά)
 - Πολύ σκληρό σώμα. Αντοχή στις πιέσεις και κλιματολογικές μεταβολές.
 - Απουσία φυσικών εχθρών.
 - Μη εξειδίκευση στον ξενιστή
 - Μακροβιότητα. Διάρκεια ζωής ορισμένων ειδών μεγαλύτερη από 14 έτη.
 - Μεταβίβαση παθογόνων μικροοργανισμών από γενεά σε γενεά διά μέσου των ωών.
 - Μεταβίβαση παθογόνων μικροοργανισμών από στάδιο σε στάδιο.
 - Εξαιρετικά μεγάλη αναπαραγωγική ικανότητα. Ορισμένα είδη γεννούν μέχρι 18000 ωά. Η εναπόθεση των αυγών γίνεται σε ρωγμές τοίχων, σε ξύλα, κάτω από πέτρες, σε χόρτα.
 - Και τα δύο φύλα απομυζούν αίμα σε όλα τα στάδια ανάπτυξης.
 - Αντοχή στην έλλειψη τροφής. (μέχρι και 7 έτη)
- (Βακάλης,2003-2004)

Υγειονομική σημασία

- Προκαλούν σοβαρές δερματίτιδες
- Διάμεσοι ξενιστές παθογόνων μικροοργανισμών όπως: πρωτοζώων, ρικετσιών, σπειροχαιτών (νόσος Lyme) και μεγάλης ποικιλίας Αrbo-ιών, που προκαλούν διάφορες μορφές εγκεφαλικών εγκεφαλίτιδων.
- Προκαλούν παράλυση ή τοξίκωση, με τοξίνες που περιέχονται στους σιελογόνους αδένες και εκκρίνονται με το τσίμπημα. (Βακάλης, 2003-2004)

Καθώς η εναπόθεση των αυγών γίνεται σε ρωγμές τοίχων, σε ξύλα, κάτω από πέτρες, σε χόρτα, η αφαίρεση της άγριας βλάστησης και η συχνή περιποίηση του γρασιδιού στους κήπους συντελεί στη μείωση του αριθμού των κροτώνων στον περιοικιακό χώρο.

Συστήνεται ο καθημερινός έλεγχος των κατοικίδιων ζώων παράλληλα με τη μείωση του αριθμού και παρακολούθηση των αδέσποτων ζώων. (Βακάλης,2003-2004)

Δεν είναι εύκολη η διαπίστωση της ύπαρξης των τσιμπουριών κατά της διάρκεια της υγειονομικής έρευνας των Εποπτών Δημόσιας Υγείας, παρά μόνο σε περιπτώσεις μεγάλης και εμφανούς προσβολής σε σκυλιά (αδέσποτα ή παραμελημένα κατοικίδια). Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις αναφορών παραπόνων περιοίκων στα οποία επισυνάπτονται σχετικές ιατρικές γνωματεύσεις.

Γενικές αρχές αντιμετώπισης παρασίτων

Γενικά, μετά την υγειονομική έρευνα και τη διαπίστωση των προβλημάτων από την παρουσία τόσο επιβλαβών τρωκτικών όσο και εντόμων υγειονομικής σημασίας, συστήνεται η εφαρμογή ορθολογικών προγραμμάτων καταπολέμησης (εντομοκτονίες - μυοκτονίες) δίνοντας όμως ιδιαίτερη προσοχή ως προς:

- ❖ τη ρύπανση του περιβάλλοντος
- ❖ τους σοβαρούς κινδύνους για τη ζωή άλλων οργανισμών
- ❖ την ανάπτυξη του φαινομένου της ανθεκτικότητας στους οργανισμούς – στόχους

Παράλληλα προτείνονται οι απαιτούμενες ενέργειες απορρύπανσης - καθαριότητας και συντήρησης των χώρων των ανθυγιεινών εστιών.

Στις περιπτώσεις εφαρμογής εντομοκτονίας σε χώρους κατοικίας από οργανωμένα συνεργεία, τονίζεται η λήψη μέτρων για την τυχόν απομάκρυνση των ενοίκων για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, για λόγος προστασίας της υγείας τους.

Προβλήματα αντιμετωπίζονται σε κάποιες περιπτώσεις π.χ. άτομα ΑΜΕΑ ή υπερήλικα άτομα χωρίς γνωστούς συγγενείς. Συνήθως ζητείται η συνεργασία και άλλων υπηρεσιών οι οποίες έχουν τη δυνατότητα φιλοξενίας των ατόμων αυτών.

2.2.7. ΛΥΜΑΤΑ

Λύματα είναι τα ακάθαρτα νερά που προέρχονται από οικιακή χρήση καθώς επίσης από εμπορικές ή διοικητικές δραστηριότητες της πόλης και περιέχουν αιωρούμενες και διαλυμένες ανόργανες και οργανικές ουσίες.(ΕΣΔΥ, Κασιέρης και συν., 2007)

Από υγειονομικής πλευράς, ιδιαίτερη σημασία έχουν:

- i) οι παθογόνοι παράγοντες(π.χ. τα κολοβακτηρίδια – με χαρακτηριστικό το γένος E. Coli, ο εντερόκοκκος, η σαλμονέλα τυφοειδούς πυρετού, οι σιγκέλλες, διάφοροι ιοί – ηπατίτιδας/πολιομυελίτιδας, και εντερικά παράσιτα) που βρίσκονται στα λύματα και αποτελούν τα αίτια λοιμώξεων και
- ii) οι οργανικές κυρίως ουσίες, που, όταν υποστούν αναερόβια αποδόμηση (σήψη),δημιουργούν δυσοσμίες και ενοχλητικές γενικά καταστάσεις.

(Γ. Μαρκαντωνάτος, 1984)

Η διαπίστωση κατά τις αυτοψίες των Ε.Δ.Υ. εντοπίζεται κυρίως σε υπόγειους και ισόγειους χώρους, σε ιδιωτικούς ή δημόσιους υπαίθριους χώρους αλλά και εντός διαμερισμάτων σε ορόφους πολυκατοικιών.

Οφείλονται κυρίως σε:

- διαρροές από τα αποχετευτικά συστήματα
- υπερχειλίση βόθρων (είτε παράνομα λειτουργούντων παλαιών βόθρων, είτε νέων βόθρων σε περιοχές όπου δεν υπάρχει κεντρικό δίκτυο αποχέτευσης)

Ειδικότερα, κατά τις αυτοψίες των Ε.Δ.Υ. χρησιμοποιούνται οι όροι: **λιμνάζοντα ακάθαρτα ύδατα**, για τα στάσιμα νερά τα οποία προέρχονται κυρίως από:

- Διαρροές συστημάτων ύδρευσης
- Πότισμα ιδιωτικών ή δημόσιων υπαίθριων χώρων
- Συλλογές ομβρίων (τα οποία παραμένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα)
- Ύπαρξη υπόγειων υδάτων και

υγρά απόβλητα όταν προέρχονται από διάφορες επαγγελματικές δραστηριότητες, τα οποία συνήθως δεν περιέχουν οργανικές ύλες αλλά μπορεί να περιέχουν τοξικές ουσίες, όπως:

- Πλυντήρια αυτοκινήτων
- Συνεργεία αυτοκινήτων
- Εγκαταστάσεις κοπής μαρμάρων

- Εργαστήρια επεξεργασίας φωτογραφικού φιλμ κ.ά.

Τα παραπάνω διαπιστώνονται κυρίως σε:

- Κακοτεχνίες και φθορές του οδοστρώματος
- Σε περιπτώσεις κακής λειτουργίας του αποχετευτικού συστήματος όμβριων υδάτων
- Σε ιδιωτικούς ή δημόσιους υπαίθριους χώρους όπου η διαμόρφωση του εδάφους βοηθά στο να συγκεντρώνονται και να λιμνάζουν τα διάφορα ακάθαρτα ύδατα
- Σε υπόγειους και ισόγειους χώρους

Δημιουργούμενα προβλήματα:

- Δυσσομία
- Προσέλκυση εντόμων υγειονομικής σημασίας (κουνούπια, μύγες, κ.ά.)
- Δυσκολία στη διέλευση των πολιτών
- Υποβάθμιση του περιβάλλοντος

2.2.8. ΥΓΡΑΣΙΑ

Οφείλεται κυρίως σε διαρροές των αποχετευτικών συστημάτων ή των συστημάτων ύδρευσης των κτιρίων αλλά και σε ύπαρξη υπόγειων υδάτων ή νερά βροχής.

Προκαλεί καταστροφή των επιχρισμάτων των τοίχων (εσωτερικών και εξωτερικών), κίνδυνο στις περιπτώσεις που επηρεάζονται θεμέλια κτιρίων, ύπαρξη δυσσομίας, εγκατάσταση και ανάπτυξη μυκήτων με πιθανή πρόκληση αλλεργικών συμπτωμάτων σε ευαισθητοποιημένα άτομα.

2.2.9. ΘΟΡΥΒΟΣ - ΗΧΟΡΡΥΠΑΝΣΗ

Η ηχορρύπανση αποτελεί ένα ευρύτατα διαδεδομένο πρόβλημα.

Σαν θόρυβο χαρακτηρίζουμε τον ανεπιθύμητο ήχο κάθε κατηγορίας που προκαλεί ενόχληση και δημιουργεί την ανάγκη της ηχοπροστασίας. Η έννοια του θορύβου είναι υποκειμενική και εκείνος ο ήχος που είναι ευχάριστος και προκαλεί διασκέδαση σε μερικούς ανθρώπους είναι ενόχληση για άλλους. (ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ, Θεοδωράτος, 2009)

Επιδράσεις στην υγεία:

Η έκθεση σε θορύβους μπορεί να προκαλέσει:

- ανησυχία, διαταραχές ύπνου και άγχος
- καρδιαγγειακά προβλήματα και υπέρταση
- Ευερεθιστότητα
- Αδυναμία συγκέντρωσης
- Αίσθηση κούρασης
- Εκδήλωση μαθησιακών δυσκολιών σε παιδιά.

Θόρυβοι για τους οποίους γίνονται κυρίως αναφορές – παράπονα, είναι οι εξής:

- Μουσική είτε ζωντανή μουσική είτε από στερεοφωνικό μηχάνημα σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, κατοικίες αλλά και περιστασιακά σε δημόσιες εκδηλώσεις.
- Μοτέρ ψυγείων και απαγωγικών συστημάτων σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος.
- Κλιματιστικά μηχανήματα κατοικιών ή επαγγελματικών χώρων.
- Οχλήσεις από δραστηριότητες σε επαγγελματικούς χώρους όπως ξυλουργεία, εργαστήρια αργυροχρυσοχοΐας, σιδηρουργεία, συνεργεία αυτοκινήτων, σχολές χορού, γυμναστήρια,
- Οχλήσεις από δραστηριότητα γειτόνων
- Οχλήσεις από κατοικίδια ζώα (κυρίως γαυγίσματα σκύλων)

Η δυσκολία έγκειται στο γεγονός ότι τις περισσότερες φορές ο θόρυβος δεν είναι συνεχής και δεν διαπιστώνεται η εκπομπή του κατά την αυτοψία των Ε.Δ.Υ. καθώς η υπηρεσία δεν έχει το χαρακτήρα της Αμέσου Δράσεως.

Σε πολλές περιπτώσεις και για συγκεκριμένους θορύβους δεν υπάρχει νομοθετικά ορισμένο όριο εκπομπής και η εκτίμηση είναι υποκειμενική (π.χ. ενόχληση από ωδικά πτηνά ή από χρήση του ξύλου κοπής σε κρεοπωλεία)

Η μέτρηση με τη χρήση ηχομέτρων από τους Ε.Δ.Υ., αφορά αποκλειστικά τη μέτρηση της ηχοστάθμης σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος (Κέντρα Διασκέδασης και λοιπά καταστήματα).

Πρόβλημα δημιουργείται με την επέκταση των ωρών λειτουργίας των μουσικών οργάνων από τους Δήμους (κυρίως το Σαββατοκύριακο) σε βάρος όμως του ωραρίου κοινής ησυχίας. Σε εξαιρετικές όμως και επείγουσες περιπτώσεις, εφόσον αδυνατούν να συμπράξουν υγειονομικοί υπάλληλοι, υπάρχει εκ του νόμου δυνατότητα τα αρμόδια αστυνομικά όργανα να κάνουν χρήση ηχομέτρων για μέτρηση της ηχορρύπανσης.

Πρόβλημα παρατηρείται και στις περιπτώσεις που αναφέρονται προβλήματα από τη δημιουργία κραδασμών και δονήσεων από τη χρήση μηχανημάτων.

2.2.10 ΑΕΡΙΟΙ ΡΥΠΟΙ

Στους αέριους ρύπους περιλαμβάνονται τα καπναέρια, οι αναθυμιάσεις και οι οσμές που προκαλούνται κατά την επαγγελματική δραστηριότητα.

Συνήθως αντιμετωπίζονται υποθέσεις που αφορούν:

- Εγκαταστάσεις κεντρικής θέρμανσης, τζάκια
- Απαγωγικά συστήματα καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (π.χ. οβελιστήρια, αρτοποιεία, εργαστήρια ζαχαροπλαστικής, στεγνοκαθαριστήρια
- Συνεργεία και πάρκινγκ αυτοκινήτων
- Βαφεία αυτοκινήτων/επίπλων
- Συστήματα εξαερισμού ιατρικών/οδοντιατρικών εργαστηρίων
- Δεξαμενές πετρελαίου
- Πρατήρια υγρών καυσίμων

Η Δ/νση ΕΑ.Ρ.Θ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ως συναρμόδια υπηρεσία έχει αρμοδιότητα ελέγχου σε κλειστές εστίες καύσης όπως κεντρικές θερμάνσεις, αρτοκλιβάνους κ.ά. Στις περιπτώσεις αυτές ενημερώνεται από τη Δ/νση Προστασίας Καταναλωτή για τις δικές της ενέργειες.

Κεφάλαιο 3.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΠΕΡΙ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΩΝ

Η ύπαρξη ανθυγιεινών εστιών, γίνεται γνωστή στη Διεύθυνση Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού ελέγχου με διάφορους τρόπους:

- Αίτηση ή τηλεφωνική ενημέρωση στη Δ/νση Προστασίας Καταναλωτή και Υ.Ε.
- Αίτηση στην Εισαγγελία Αθηνών και στη συνέχεια διαβίβαση στη Δ/νση Προστασίας Καταναλωτή και Υ.Ε.
- Αίτηση σε Α.Τ. και στη συνέχεια διαβίβαση στη Δ/νση Προστασίας Καταναλωτή και Υ.Ε.
- Τηλεφωνική αίτηση σε τηλέφωνα εξυπηρέτησης πολιτών π.χ.:
 - στο 1539 Δ/νση Εξυπηρέτησης Πολιτών Νομαρχίας Αθηνών
 - στο 1520 Γενική Γραμματεία Καταναλωτή Υπουργείου Ανάπτυξης
- Αίτηση σε άλλο φορέα και στη συνέχεια διαβίβαση στη Δ/νση Προστασίας Καταναλωτή και Υ.Ε.
- Εντοπισμό από τους Ε.Δ.Υ. κατά τη διάρκεια των καθημερινών ελέγχων
- Κατά τους καθιερωμένους τακτικούς ελέγχους για γνωστά προβλήματα (π.χ. φρεάτια υδροσυλλογής ομβρίων υδάτων, περιοχές με λιμνάζοντα ύδατα/ ρέματα και όχθες αυτών, για δυσοσμία ανάπτυξη και αύξησης πληθυσμού κουνουπιών κ.ά)

Κεφάλαιο 4.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ

Οι ανθυγιεινές εστίες με τις οποίες ασχολείται η Διεύθυνση Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού ελέγχου (πρώην Τμήμα Υγειονομικού Ελέγχου της Δ/νσης Δημόσιας Υγείας) του Κεντρικού Τομέα της Νομαρχίας Αθηνών είναι πολλές και ποικίλες. Μπορεί να διαφέρουν ως προς:

- τα χαρακτηριστικά
- το χώρο
- τα αίτια
- την έκταση

- την ένταση
- τον αριθμό των παραπονούμενων
- τη συχνότητά της (μπορεί να είναι καινούρια καταγραφή ή να αποτελεί γνωστή ή και μόνιμη περίπτωση ακόμη και από πολλά χρόνια)

Η αρμονική και χωρίς προβλήματα συμβίωση των πολιτών στο αστικό περιβάλλον, όπως έχει σήμερα διαμορφωθεί, καθιστά απαραίτητη περισσότερο από ποτέ, την τήρηση συγκεκριμένων κανόνων υγιεινής από όλους. Σε διαφορετική περίπτωση, δημιουργούνται καταστάσεις οι οποίες αν δεν αντιμετωπισθούν άμεσα και αποτελεσματικά, μπορεί πέρα από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, να θέσουν σε κίνδυνο και τη Δημόσια Υγεία γενικότερα.

Οι πιο συνηθισμένες ανθυγιεινές εστίες τις οποίες καλούνται να διερευνήσουν οι αρμόδιοι Επόπτες Δημόσιας Υγείας, αναπτύσσονται παρακάτω.

4.1. ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΧΩΡΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

Ο συνεχώς αυξανόμενος αριθμός των δημιουργούμενων ανθυγιεινών εστιών σε χώρους κατοικίας είτε πρόκειται για μονοκατοικίες είτε για διαμερίσματα σε πολυκατοικίες, είτε για ολόκληρα κτίρια με διαφορετική αρχικά χρήση, εξαιτίας της αδυναμίας ή αδιαφορίας των ενοίκων τους για τον καθαρισμό τους, σε συνδυασμό με την πολυδιάστατη φύση των προβλημάτων που δημιουργούνται καθώς και την πολυπλοκότητα στις διαδικασίες αντιμετώπισής τους, έχει σαν αποτέλεσμα την ανάδειξη ενός πολύ σοβαρού, σημαντικού όσο και δύσκολου τομέα αντικειμένων της Δ/σης Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού Ελέγχου.

Η Υγειονομική Υπηρεσία εμπλέκεται στις περιπτώσεις αυτές κατ' ανάγκη, δεδομένου ότι δεν υπάρχει συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο (π.χ. δεν έχει εκδοθεί ποτέ υγειονομική διάταξη για την υγιεινή της κατοικίας κ.τ.λ.). Εφαρμόζεται το άρθρο 22 παρ. 5 του Υγειονομικού Κανονισμού και ο Αναγκαστικός Νόμος 2520/40 κείμενα που προσδιορίζουν γενικώς την δυνατότητα παρέμβασης της υπηρεσίας λόγω των οχλήσεων (Δ/ση Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού Ελέγχου, 2007)

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Καθαριότητας των Δήμων:

- όλες οι ιδιοκτησίες, κατοικημένες ή μη, οφείλουν να διατηρούνται καθαρές με ευθύνη των κατά περίπτωση υπευθύνων . Για το σκοπό αυτό οι υπεύθυνοι πρέπει να μεριμνούν για την ασφαλή φύλαξη των ιδιοκτησιών τους (περίφραξη ακαλύπτων, επαρκής ασφάλεια εισόδων, παραθύρων, φεγγιτών, φωταγωγών κ.τ.λ.).
- Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι ιδιωτικός χώρος είναι ακάθατος, αποτελεί εστία μόλυνσης ή προκαλεί δυσοσμία και κινδύνους για τη δημόσια υγεία, ο Δήμος μετά από σχετική προειδοποίηση, αυτοψία της αρμόδιας υγειονομικής υπηρεσίας και εντολή εισαγγελέα, μπορεί να προβεί σε καθαρισμό ιδιόκτητων χώρων και να καταλογίσει τη δαπάνη καθαρισμού, που θα προκύπτει κάθε φορά, στους ιδιοκτήτες και λοιπούς υπευθύνους. (Κανονισμός Καθαριότητας Δήμου Αθηναίων, άρθρο 18)

Σκόπιμη είναι η διάκριση των περιπτώσεων ανάλογα με το αν διαβιούν στους χώρους των κατοικιών άτομα (είτε πρόκειται για τους ιδιοκτήτες των χώρων είτε πρόκειται για κατάληψη των χώρων από άτομα ή ομάδες ατόμων, τα οποία συνήθως ανήκουν σε ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες) ή αν πρόκειται για εγκαταλελειμμένους χώρους καθώς είναι διαφορετικό ζήτημα η παρέμβαση των δημοσίων αρχών όταν πρόκειται για ακατοίκητο εγκαταλελειμμένο ακίνητο και άλλο όταν πρόκειται για ακίνητο που κατοικείται.

4.1.1. Ανθυγιεινές εστίες σε κατοικημένα ακίνητα

A. Νόμιμοι ένοικοι (ιδιοκτήτες ή ενοικιαστές)

Οι περισσότερες περιπτώσεις αφορούν διαμερίσματα ή μονοκατοικίες, στις οποίες συνήθως διαπιστώνεται ότι:

- έχει παραμεληθεί η καθαριότητα για μακρό χρονικό διάστημα
- υπάρχει συσσώρευση απορριμμάτων
- υπάρχει συγκέντρωση άχρηστων ή ογκωδών αντικειμένων

- παραμελείται ο χώρος διαβίωσης κατοικίδιων ζώων ή διατηρείται μεγάλος αριθμός κατοικίδιων ζώων (διάσπαρτες ακαθαρσίες των ζώων, υπολείμματα τροφών, δυσσομία, θόρυβος, γαυγίσματα κλπ)
- υπάρχει διαρροή λυμάτων – ακάθαρτων υδάτων και πιθανή πρόκληση υγρασίας σε όμορες ιδιοκτησίες
- υπάρχει αδιαφορία ή αδυναμία για την τήρηση στοιχειωδών κανόνων υγιεινής (παρουσία ούρων ή και περιττωμάτων)
- υπάρχει δυσσομία
- δημιουργείται εστία εντόμων υγειονομικής σημασίας (μύγες, κουνούπια, κατσαρίδες, κοριοί κ.ά.)
- δημιουργείται εστία βλαβερών τρωκτικών (ποντίκια, αρουραίοι)
- πρόκληση θορύβων (κυρίως από μηχανήματα κλιματισμού, συστήματα θέρμανσης)
- εκπομπή οσμών/καπναερίων, κυρίως από συστήματα εξαερισμού χώρων (αποχωρητηρίων, κουζίνας) και συστήματα θέρμανσης

Ενέργειες Δ/σης προστασίας καταναλωτή

Αφού γίνει γνωστό το πρόβλημα στη Δ/ση και εκτιμηθεί η σοβαρότητά του με βάση τα δεδομένα στοιχεία, ώστε να δοθεί η αναγκαία κατά περίπτωση προτεραιότητα, οι αρμόδιοι Επόπτες Δημόσιας Υγείας ο οποίοι είναι υπεύθυνοι για την περιοχή όπου εντοπίζεται η ανθυγιεινή εστία:

- πραγματοποιούν επιτόπια αυτοψία για τη διαπίστωση και καταγραφή σε έκθεση αυτοψίας όσων αναφέρονται στις καταγγελίες
- έρχονται σε επαφή με τον/τους ενοίκους του χώρου για την εξακρίβωση τόσο των στοιχείων τους όσο και των αιτίων δημιουργίας της ανθυγιεινής εστίας
- εφόσον η κατάσταση κρίνεται ότι εγκυμονεί κινδύνους ή άμεση απειλή για την Δημόσια Υγεία και διαπιστώνεται η υπαιτιότητα των διαμενόντων στο χώρο, συντάσσεται και αποστέλλεται σε αυτούς έγγραφο, βασισμένο στην έκθεση αυτοψίας και με αναφορά στη σχετική Νομοθεσία, με το οποίο **α) ενημερώνονται** για τη διαπίστωση από την Υπηρεσία της δημιουργούμενης ανθυγιεινής εστίας – οχληρής κατάστασης σε βάρος της υγείας τους, της υγείας των περιοίκων και της Δημόσιας Υγείας γενικότερα καθώς και της

υποβάθμισης του περιβάλλοντος και **β) γίνονται συστάσεις** για τα απαραίτητα μέτρα και ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβούν για την εξάλειψη της ανθυγιεινής εστίας, τα οποία κατά περίπτωση μπορεί να αφορούν:

- απομάκρυνση απορριμμάτων και άχρηστων αντικειμένων
- απομάκρυνση κατοικίδιων (συνήθως) ζώων ή μείωση του αριθμού τους
- καθαριότητα των χώρων
- τήρηση κανόνων υγιεινής
- αποκατάσταση βλαβών και έλεγχος καλής λειτουργίας των συστημάτων ύδρευσης - αποχέτευσης
- λήψη μέτρων για τον αποκλεισμό εισόδου αδέσποτων ζώων ή περιστεριών, στους χώρους ευθύνης τους
- εντομοκτονία
- μυοκτονία
- απολύμανση
- λήψη μέτρων για τη μείωση προκαλούμενων θορύβων
- λήψη μέτρων για τη μείωση εκπεμπόμενων οσμών ή καπναερίων

Το παραπάνω έγγραφο κοινοποιείται τόσο στους καταγγέλλοντες όσο και στις αρμόδιες - συναρμόδιες Υπηρεσίες, για ενημέρωσή τους ή, εφόσον έχουν τη δυνατότητα να εμπλακούν, για τυχόν ενέργειες στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους:

- Αστυνομικό Τμήμα της περιοχής (οπποσδήποτε σε κάθε περίπτωση που είναι άγνωστα τα στοιχεία αυτών που ευθύνονται για τη δημιουργία των ανθυγιεινών καταστάσεων)
- αρμόδιος Δήμος (αντίστοιχα τμήματα: καθαριότητας, τεχνική υπηρεσία, πολεοδομίας, βοήθειας στο σπίτι κ.ά.)
- ΕΥΔΑΠ ή Δ/νση Αποχέτευσης του οικείου Δήμου
- Δ/νση Ε.Α.Ρ.Θ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.(τμήμα θορύβου, τμήμα καυσαερίων)
- Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών (σε περιπτώσεις σοβαρών ανθυγιεινών εστιών ή σε περιπτώσεις απάντησης σε έγγραφα της Εισαγγελίας)

Η ενέργεια αυτή κοινοποιείται και στον ιδιοκτήτη – νομέα ή χρήστη του ακινήτου εφόσον είναι γνωστά τα στοιχεία του.

Σε περίπτωση επανεξέτασης της ίδιας ανθυγιεινής εστίας, γίνεται εκτίμηση της κατάστασης με νέα αυτοψία και ακολουθούν:

- αρχειοθέτηση της περίπτωσης, εφόσον δεν υφίσταται πλέον θέμα
- νέο έγγραφο για ολοκλήρωση των προσπαθειών (εφόσον παρατηρηθεί βελτίωση από την προηγούμενη κατάσταση)
- αποστολή υγειονομικής έκθεσης μηνύσεως στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών (εφόσον διαπιστωθεί η μη συμμόρφωση ως προς προηγούμενες υποδείξεις της υπηρεσίας)

Ειδικές περιπτώσεις

A1. Ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες.

Συχνά από λόγους που είναι κοινωνικοί (μοναχικά και ανήμπορα άτομα) ή λόγοι ψυχικής κλπ υγείας, δημιουργούνται σημαντικότερες ανθυγιεινές εστίες στους χώρους διαβίωσης των ατόμων αυτών. Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται όταν οι ένοικοι είναι :

- ασθενείς ή/και ψυχικά ασθενείς
- άτομα ΑΜΕΑ
- ρακοσυλλέκτες
- υπερήλικες

καθώς το πρόβλημα προκαλείται εξαιτίας της αδυναμίας των ατόμων αυτών να αυτοσυντηρούνται, αυτοεξυπηρετούνται κ.τ.λ. ενώ τις περισσότερες φορές φαίνονται να μην αντιλαμβάνονται τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί και τις συνθήκες στις οποίες ζουν, οι οποίες αποτελούν προσβολή για την ανθρώπινη προσωπικότητα και αξιοπρέπεια. Αρκετές είναι οι περιπτώσεις όπου τα άτομα χρήζουν πρωτίστως ψυχολογικής και ψυχιατρικής υποστήριξης, λόγω έλλειψης επαφής με την πραγματικότητα. Δηλαδή ένα καταρχήν κοινωνικό πρόβλημα εξελίσσεται και σε υγειονομικό πρόβλημα με σοβαρούς κινδύνους τόσο για τα ίδια τα άτομα όσο και για τους περιοίκους (είτε πρόκειται για τους ενοίκους των διπλανών διαμερισμάτων είτε για τους κατοίκους μιας ολόκληρης πολυκατοικίας ή ακόμα και ολόκληρης περιοχής).

Ενέργειες Δ/σης προστασίας καταναλωτή.

Καταρχήν είναι συχνό το πρόβλημα αδυναμίας συνεννόησης - συνεργασίας με τα άτομα αυτά. Σε πολλές περιπτώσεις αρνούνται την είσοδο των Ε.Δ.Υ. στο χώρο τους. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η Δ/ση Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού Ελέγχου ζητά εισαγγελική παραγγελία για το άνοιγμα της κατοικίας, επικαλούμενη τη μακρόθεν αυτοψία και διαπίστωση δυσσομίας ή ατημέλητης εμφάνισης (συνήθως ρακένδυτα άτομα) και παραμέλησης της προσωπικής υγιεινής ή ακόμη και τα έντονα παράπονα των περιοίκων (αν και στην τελευταία περίπτωση, η Εισαγγελική εντολή εκδίδεται γρηγορότερα όταν απευθύνονται οι ίδιοι οι παραπονούμενοι στον Εισαγγελέα).

Τονίζεται ότι προκειμένου να προβούν οι Υπηρεσίες σε οποιαδήποτε επέμβαση καθαρισμού είτε σε οικόπεδο είτε σε οικία που κατοικείται είτε σε οικία υπό εγκατάλειψη και γενικά σε ακίνητο το οποίο τελεί υπό καθεστώς ιδιοκτησίας φυσικού ή νομικού προσώπου, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η έκδοση εισαγγελικής εντολής ώστε να κατοχυρωθούν οι Υπηρεσίες για την παραβίαση του ιδιοκτησιακού ασύλου. (Δήμος Αθηναίων, Δ/ση Καθαριότητας, 2005)

Μετά την έκδοση της Εισαγγελικής εντολής, η Δ/ση Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού Ελέγχου ή το Α.Τ. της περιοχής οργανώνει, προγραμματίζει και συντονίζει τη διαδικασία ανοίγματος της κατοικίας κατά την οποία είναι παρόντες:

- ❖ εκπρόσωπος της Εισαγγελικής Αρχής (Παισιματοδίκης, Ειρηνοδίκης, Εισαγγελικός Λειτουργός)
- ❖ εκπρόσωπος του Α.Τ. της περιοχής
- ❖ οι αρμόδιοι Ε.Δ.Υ. για την περιοχή
- ❖ εκπρόσωπος από το αρμόδιο τμήμα καθαριότητας του Δήμου
- ❖ ειδικά συνεργεία καθαριότητας (του Δήμου), όταν κρίνεται απαραίτητη η άμεση επέμβαση καθαρισμού του χώρου
- ❖ ειδικό συνεργείο του Δήμου για τις περιπτώσεις όπου κρίνεται απαραίτητη η άμεση απομάκρυνση των ζώων είτε λόγω υπέρβασης του επιτρεπόμενου αριθμού είτε λόγω αδυναμίας διατήρησης καθαρού του χώρου διαβίωσής τους
- ❖ συνεργείο από το Δημόσιο Απολυμαντήριο (ανάλογα με την περίπτωση)

❖ αρμόδια Κοινωνική Υπηρεσία ανάλογα με την περίπτωση

Η άμεση ενεργοποίηση των δομών του κοινωνικού κράτους κρίνεται απολύτως αναγκαία καθώς η απορρύπανση των χώρων από μόνη της δε λύνει κανένα απολύτως πρόβλημα, απλά περιορίζει τους κινδύνους για τη Δημόσια Υγεία.

Το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) έχει την καθ' ύλην αρμοδιότητα της επιτόπιας παρέμβασης σε χώρους που αναφέρεται ή καταγγέλλεται η ύπαρξη προβλήματος που χρήζει άμεσης κοινωνικής παρέμβασης (Π.Δ. υπ' αριθμ. 22/ΦΕΚ 18/τ. α'/2006)

Εκτός από το ΕΚΚΑ, ενημερώνεται και η Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχίας Αθηνών για την περίπτωση ένταξης των ατόμων σε οργανωμένα προγράμματα στήριξης.

Αρμόδια για την παροχή μέτρων Κοινωνικής Προστασίας και Κοινωνικής Στήριξης ατόμων που χρήζουν βοήθειας, είναι και η Δ/ση Κοινωνικής Μέριμνας των Δήμων. Απαραίτητη όμως προϋπόθεση για την παρέμβαση αυτή είναι η συγκατάθεση των εξυπηρετούμενων ατόμων η οποία διατυπώνεται με αίτημα αυτών ή συγγενών τους Α' βαθμού. (Δήμος Αθηναίων, Δ/ση Κοινωνικής Μέριμνας, 2006).

Όσον αφορά στον καθαρισμό των χώρων, απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή για τα αντικείμενα – υλικά, συσκευές που κρίνονται ρυπαρά και ακάθαρτα και πρέπει να απομακρυνθούν. (Δ/ση Υγείας, Τμ. Υγειονομικού Ελέγχου, 2007)

Αναφέρονται περιπτώσεις όπου είναι αδύνατη η αυτοψία στους υπό εξέταση χώρους διότι έχουν καταληφθεί, από το δάπεδο έως την οροφή, από σωρεία αντικειμένων.

Στις καταγγελίες τους οι παραπονούμενοι αναφέρονται και στον κίνδυνο εξάπλωσης τυχόν πυρκαγιάς λόγω συγκέντρωσης τεράστιων ποσοτήτων χαρτιού και ιματισμού.

Συνήθως οι ένοικοι των οικιών αποδίδουν συναισθηματική αξία σε αντικείμενα ή συλλεκτική αξία π.χ. σε αρχαία εφημερίδων, περιοδικών κ.ά. που συχνά καταλαμβάνουν όλο τον όγκο πολλών δωματίων (σε απαράδεκτη όμως υγειονομικά κατάσταση), και δεν επιτρέπουν να απομακρυνθεί κανένα αντικείμενο ή άλλο υλικό, εκφράζοντας την άποψη ότι τίποτε δεν είναι άχρηστο και ότι όλα αποτελούν προσωπική τους περιουσία – υλική και συναισθηματική. Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις κατά τις οποίες είναι αδύνατον να ολοκληρωθεί ο καθαρισμός σε μία μόνον ημέρα.

Η ύπαρξη εκπροσώπων της Εισαγγελικής Αρχής και του Α.Τ. της περιοχής είναι απαραίτητη προκειμένου να αντικρούονται ισχυρισμοί περί απομάκρυνσης – απόρριψης αντικειμένων μεγάλης αξίας.

A2. Χώροι διαβίωσης μεταναστών.

Ειδική περίπτωση αποτελούν και οι οικίες, τα διαμερίσματα ή και ολόκληρες πολυκατοικίες, τα οποία ενοικιάζονται από τους ιδιοκτήτες τους σε μεγάλο αριθμό νόμιμων ή μη μεταναστών.

Ο συνωστισμός μεγάλου αριθμού ατόμων με χαμηλές απαιτήσεις ως προς το βιοτικό τους επίπεδο, σε συνδυασμό με προβλήματα στις υποδομές (ύδρευσης, αποχέτευσης) των ενοικιαζόμενων χώρων, δημιουργεί σοβαρότατα υγειονομικά προβλήματα πέρα από οποιαδήποτε άλλα κοινωνικά προβλήματα.

Πολλές περιπτώσεις αφορούν χώρους με διαφορετική αρχικά χρήση (π.χ. αποθήκες ή παλαιά καταφύγια σε υπόγεια πολυκατοικιών) οι οποίοι στερούνται των απαραίτητων υποδομών ύδρευσης, αποχέτευσης και εξαερισμού προκαλώντας τις διαμαρτυρίες των υπόλοιπων ενοίκων και περιοίκων.

Βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Ε.Δ.Υ. κατά τις αυτοψίες τους στις περιπτώσεις αυτές είναι:

- η αδυναμία συνεννόησης με τους ενοίκους (οι περισσότεροι γνωρίζουν ελάχιστα ή καθόλου ελληνικά ενώ είναι δύσκολη η συνεννόηση ακόμη και στα αγγλικά)

- η άρνηση εισόδου για διενέργεια αυτοψίας στο εσωτερικό των χώρων
- οι απειλητικές διαθέσεις των ενοίκων
- η αδυναμία εισόδου στο χώρο λόγω των συνθηκών που επικρατούν καθώς έχουν καταγραφεί περιπτώσεις όπου:
 - όλο το δάπεδο καλύπτεται από ρυπαρά στρώματα και άτομα που κοιμούνται πάνω σε αυτά
 - απαράδεκτες και επικίνδυνες υγειονομικά συνθήκες (παρουσία μεγάλου αριθμού βλαβερών τρωκτικών και εντόμων υγειονομικής σημασίας)
 - όλοι οι χώροι είναι γεμάτοι απορρίμματα και ρυπαρά αντικείμενα
 - υπάρχουν διάσπαρτα περιτώματα ανθρώπων και ούρα καθώς οι χώροι υγιεινής δεν επαρκούν
- τα άγνωστα στοιχεία τόσο των ενοικιαστών όσο και των ιδιοκτητών των ακινήτων

Στις περισσότερες από τις περιπτώσεις αυτές ζητείται η συνδρομή του αρμόδιου Α.Τ. καθώς και η Εισαγγελική παραγγελία για την παρέμβαση των αρμόδιων υπηρεσιών.

Η αδιαφορία των ιδιοκτητών των ακινήτων τόσο για την πραγματοποίηση των απαραίτητων επισκευών όσο και για τον έλεγχο του τρόπου χρήσης των ενοικιαζόμενων χώρων, τους καθιστά εξίσου υπεύθυνους για τη δημιουργία ανθυγιεινών εστιών. Για το λόγο αυτό και αφού γίνουν γνωστά τα στοιχεία τους, ενημερώνονται εγγράφως και γίνονται συστάσεις για τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης του προβλήματος. Σε περίπτωση αδιαφορίας τους ζητείται η ποινική τους δίωξη.

B. Μη νόμιμοι ένοικοι (εγκαταλελειμμένα ακίνητα υπό κατάληψη)

Εικόνα 4.1 Από καθαρισμό κτιρίου

Πηγή: www.i-live.gr, 18-3-2009

Αντίστοιχα και ακόμη πιο έντονα προβλήματα δημιουργούνται στις περιπτώσεις εγκαταλελειμμένων ακινήτων (διαμερίσματα, μονοκατοικίες ή και ολόκληρα κτήρια) τα οποία τελούν υπό κατάληψη, συνήθως από ευπαθείς κοινωνικά ομάδες (άστεγοι, ουσιοεξαρτώμενοι, μετανάστες). Η εγκατάσταση και διαμονή των ατόμων στους χώρους αυτούς είναι αυθαίρετη και γίνεται για την κάλυψη των στεγαστικών τους αναγκών. Έχουν πραγματοποιηθεί αυτοψίες σε περιπτώσεις όπου σε δωμάτια των δεκαπέντε τετραγωνικών μέτρων μένουν 10-20 άτομα ενώ σε κτήρια λίγων ορόφων φιλοξενούνται 150 και 200 μετανάστες με απαράδεκτες συνθήκες διαβίωσης.

Τα εγκαταλελειμμένα ακίνητα μπορεί να ανήκουν:

- ✓ σε ιδιοκτήτες οι οποίοι αδιαφορούν ή αδυνατούν να μεριμνήσουν για την κατάσταση και τη χρήση του (π.χ. ασθενείς, υπερήλικες κ.ά)
- ✓ σε αριθμό κληρονόμων οι οποίοι συνήθως δε συμφωνούν ως προς την αξιοποίηση του ακινήτου ή τον ορισμό κάποιου υπεύθυνου γι' αυτό

Για τους παραπάνω λόγους τα εν λόγω ακίνητα στερούνται ύδρευσης, αποχέτευσης και ηλεκτρικού ρεύματος, γεγονός που εκ των πραγμάτων σημαίνει ότι είναι αδύνατη η τήρηση των στοιχειωδών κανόνων υγιεινής και καθαριότητας. (Δ/ση Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού Ελέγχου, 2009)

Ο μεγάλος αριθμός ατόμων, κυρίως στην περίπτωση των μη νόμιμων μεταναστών, που συνωστίζονται στους χώρους αυτούς, το κύριο μέλημα των οποίων συνοψίζεται στην εξασφάλιση τροφής και στέγης, έχει σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία απεριγράπτα άθλιων συνθηκών διαβίωσης, όπως αναφέρεται στις εκθέσεις αυτοψίας των Ε.Δ.Υ.:

- οι χώροι υγιεινής που υπάρχουν στα κτήρια, οι οποίοι σε καμία περίπτωση δεν επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών του πλήθους των διαμενόντων, μετατρέπονται από τα ανθρώπινα περιπτώματα και τα ούρα αλλά και τα απορρίμματα (συχνά σε κατάσταση σήψης), σε σοβαρές ανθυγιεινές εστίες
- η ίδια κατάσταση παρατηρείται και στους φωταγωγούς και στους ακάλυπτους χώρους των ακινήτων, οι οποίοι μετατρέπονται σε πραγματικές χωματερές με απορρίμματα σε κατάσταση σήψης και ταυτόχρονα σε υπαίθριους χώρους αποχωρητηρίων με ό,τι αυτό συνεπάγεται
- συχνά διαπιστώνονται λιμνάζοντα λύματα λόγω πλημμελούς λειτουργίας και κυρίως λόγω κακής χρήσης του αποχετευτικού συστήματος των κτηρίων

Προβλήματα στην αντιμετώπιση της ανθυγιεινής εστίας.

Όπως και στην περίπτωση των νόμιμων αλλοδαπών ενοικιαστών, τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Ε.Δ.Υ. κατά τις αυτοψίες τους στις περιπτώσεις αυτές είναι:

- η αδυναμία συνεννόησης με τους ενοίκους (λόγω γλώσσας)
- η άρνηση εισόδου για διενέργεια αυτοψίας στο εσωτερικό των χώρων
- οι απειλητικές διαθέσεις των ενοίκων
- η αδυναμία εισόδου στο χώρο λόγω των απαράδεκτων υγειονομικά συνθηκών που επικρατούν
- τα άγνωστα στοιχεία τόσο των καταληψιών όσο και των ιδιοκτητών των ακινήτων

Σε πολλές περιπτώσεις και παρά το γεγονός ότι απομακρύνονται αρχικά οι καταληψίες, με νεότερη αυτοψία προκύπτει ότι ακόμα και σε μικρό χρονικό διάστημα το πρόβλημα επαναλαμβάνεται, συχνά διογκούμενο, τείνοντας να λάβει ανεξέλεγκτες διαστάσεις για τη Δημόσια Υγεία, εξαιτίας του γεγονότος ότι η κατάσταση αυτή μπορεί να θέσει σε άμεσο κίνδυνο την υγεία των διαμενόντων και την υγεία των περιοίκων. (Δ/νση Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού Ελέγχου, 2009)

Για την έγκαιρη και χωρίς καθυστερήσεις αντιμετώπιση του θέματος πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη και οι καιρικές συνθήκες οι οποίες επιτείνουν το υγειονομικό πρόβλημα και μεγιστοποιούν τους κινδύνους για τη Δημόσια Υγεία (π.χ. αύξηση της θερμοκρασίας με παράλληλη αύξηση της δυσοσμίας, έντονες βροχοπτώσεις οι οποίες μπορεί να παρασύρουν απορρίμματα και λύματα στην ευρύτερη περιοχή κλπ)

Η Δ/ση Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού Ελέγχου απευθύνεται:

- στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών
- στο αρμόδιο Α.Τ. για την ανεύρεση των ιδιοκτητών
- σε αρμόδια υπηρεσία της Πολεοδομίας
- στα συνεργεία καθαριότητας του αρμόδιου Δήμου
- στο Δημόσιο Απολυμαντήριο
- στην ΕΥΔΑΠ και στην αρμόδια υπηρεσία Αποχέτευσης του αρμόδιου Δήμου
- σε αρμόδιες κοινωνικές υπηρεσίες π.χ. ένταξη αστέγων σε προγράμματα προσωρινής στέγασης των Δήμων (Δήμος Αθηναίων, Δ/ση Κοινωνικής Μέριμνας, Γραφείο Αστέγων, 2004), φιλοξενία μεταναστών κ.ά.

και ζητά να μην επιτραπεί η ανεξέλεγκτη διαμονή ατόμων στους εν λόγω χώρους παρά μόνον αν εξασφαλιστούν τα απαραίτητα για την τήρηση των στοιχειωδών κανόνων υγιεινής και καθαριότητας. Σε διαφορετική περίπτωση, ο ιδιοκτήτης ή ο Δήμος (σε περίπτωση που δεν ανευρεθεί κάποιος υπεύθυνος) οφείλει:

- ❖ να απομακρύνει όλα τα απορρίμματα και τα άχρηστα αντικείμενα
- ❖ να καθαρίσει και να απολυμάνει το χώρο του ακινήτου
- ❖ να φροντίσει για την εφαρμογή προγραμμάτων εντομοκτονίας και μυοκτονίας
- ❖ να σφραγίσει όλες τις εισόδους του ακινήτου ώστε να αποτρέπεται η κατάληψή του
- ❖ να περιφράξει τον περιβάλλοντα χώρο ώστε να μη γίνεται χώρος απόρριψης απορριμμάτων από περαστικούς και περιοίκους

Εικόνα 4.2 Καθαρισμός πρώην Εφετείου

Πηγή: athina9.843.gr, 3-6-2009

Γ. Καταυλισμοί ROMA

Ιδιαίτερα προβλήματα δημιουργούνται από την παρουσία αυθαίρετων-μη οργανωμένων καταυλισμών πρόχειρων παραπηγμάτων από χαρτόνι, λαμαρίνα και λοιπά ευτελή υλικά, όπου κατοικεί μεγάλος αριθμός ενηλίκων και μικρών παιδιών (αθίγγανοι – ROMA).

Είναι γνωστό σε όλους ότι στους καταυλισμούς αυτούς δεν υπάρχουν οι στοιχειώδεις υποδομές (ύδρευση, αποχέτευση, αποχωρητήρια κλπ.), ενώ από τις ασχολίες στις οποίες επιδίδονται (συλλογή άχρηστων και παλαιών αντικειμένων και επαναχρησιμοποίησή τους) δημιουργούνται εκ των πραγμάτων προβλήματα ρύπανσης και υποβάθμισης των χώρων.

«Για αποχωρητήρια χρησιμοποιούνται χώροι χωρίς καμία υποδομή ύδρευσης και αποχέτευσης, ενώ και το πλύσιμο των μαγειρικών σκευών και των ρούχων γίνεται στο ύπαιθρο και τα απόνερα πετιούνται ανεξέλεγκτα στους χώρους των πρόχειρων καταυλισμών προκαλώντας μόνιμη σοβαρότατη ανθυγιεινή εστία» (Δ/ση Προστασίας Καταναλωτή & Υγειονομικού Ελέγχου,2009)

Χαρακτηριστικά μπορεί να αναφερθεί η περίπτωση απομάκρυνσης τετρακοσίων πενήντα (450) φορτηγών με απορρίμματα και αδρανή υλικά σε κατάσταση σήψης, από δύο μόνο χώρους καταυλισμών στην περιοχή του Δήμου Αθηναίων. Παρόμοιες ενέργειες δεν διασφαλίζουν από μόνες τους τη Δημόσια Υγεία καθώς συχνά οι χώροι επανέρχονται στην ίδια κατάσταση και μάλιστα σε μικρό χρονικό διάστημα.

Ο κίνδυνος για τη Δημόσια Υγεία είναι προφανής και αφορά πρωταρχικά τους διαβιούντες στους καταυλισμούς και δευτερευόντως τους εργαζόμενους και τους περιοίκους στις περιοχές που βρίσκονται οι καταυλισμοί.

Επιπλέον σοβαρός κίνδυνος για τη Δημόσια Υγεία προκαλείται από την επιμονή του πληθυσμού αυτού σε πρακτικές εξαιρετικά οχληρές και ρυπογόνες εντός των καταυλισμών. Όπως είναι γνωστό, η καύση ελαστικών και καλωδίων, αν και παράνομη, αποτελεί για τους ROMA «βιοποριστικό επάγγελμα». Με την καύση του εξωτερικού περιβλήματος, επιτυγχάνουν την απογύμνωση των ηλεκτρικών καλωδίων και στη συνέχεια πωλούν τον παραγόμενο χαλκό σε επιχειρήσεις περισυλλογής και διάλυσης παλαιών μετάλλων (σκραπς).

«Η καύση του πλαστικού περιβλήματος των καλωδίων, για παραλαβή του εσωτερικού μεταλλικού πυρήνα, είναι ρυπογόνος διεργασία, γιατί συνεπάγεται την έκλυση δυσσομίας, μαύρου καπνού και πτητικών οργανικών ενώσεων που ενδέχεται να συμβάλλουν στο σχηματισμό φωτοχημικού νέφους. Εάν μάλιστα στα καιόμενα περιβλήματα των καλωδίων συμπεριλαμβάνονται και χλωριωμένα πλαστικά, τότε η καύση τους μπορεί να απελευθερώνει στην ατμόσφαιρα πολύ τοξικούς ρύπους (όπως διοξίνες και φουράνια), γεγονός που καθιστά την όλη διεργασία εξόχως επικίνδυνη. Για το λόγο αυτό η πιο πάνω δραστηριότητα επιβάλλεται να σταματήσει άμεσα.»(Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., Δ/ση Ε.Α.Ρ.Θ., Τμ. Τεχνολογικών Εφαρμογών,2007)

Η κρισιμότητα του όλου προβλήματος καθιστά επιτακτική την ανάγκη λήψης άμεσων μέτρων από τους εμπλεκόμενους φορείς στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους, με κύριο στόχο τον προσδιορισμό κατάλληλου χώρου μετεγκατάστασης των πληθυσμών αυτών υπό όρους ασφάλειας και αξιοπρεπούς διαβίωσης. (Συνήγορος του Πολίτη,2009)

4.1.2. Ακατοίκητα εγκαταλελειμμένα ακίνητα

Με την επέκταση των πόλεων και τη δημιουργία νέων συνοικιών, αυξάνεται ο αριθμός των ακατοίκητων, κλειστών και συχνά εγκαταλελειμμένων ακινήτων (διαμερίσματα, μονοκατοικίες ή και ολόκληρα κτήρια, οικόπεδα).

Η εγκατάλειψή τους οφείλεται κυρίως, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, στο ότι ανήκουν:

- ✓ σε ιδιοκτήτες οι οποίοι αδιαφορούν ή αδυνατούν να μεριμνήσουν για την κατάσταση και τη χρήση του (π.χ. ασθενείς, υπερήλικες κ.ά)
- ✓ σε αριθμό κληρονόμων οι οποίοι συνήθως δε συμφωνούν ως προς την αξιοποίηση του ακινήτου ή τον ορισμό κάποιου υπεύθυνου γι' αυτό

Οι διαπιστώσεις των Ε.Δ.Υ. σύμφωνα με τις οποίες οι χώροι αυτοί αποτελούν ανθυγιεινές εστίες επικίνδυνες για τη Δημόσιας Υγεία, αφορούν κυρίως:

- συσσώρευση απορριμμάτων (τα οποία ρίχνουν οι περαστικοί ακόμα και οι ίδιοι οι περίοικοι)
- συγκέντρωση άχρηστων ή ογκωδών αντικειμένων και αδρανών υλικών (μπάζα, σίδερα, ξύλα κ.ά.)
- παρουσία μεγάλου αριθμού βλαβερών τρωκτικών και εντόμων υγειονομικής σημασίας
- παρουσία αδέσποτων ζώων (σκυλιά, γάτες, περιστέρια)
- περιστασιακή παρουσία περιθωριακών ατόμων (άστεγοι, χρήστες τοξικών ουσιών)
- παρουσία περιττωμάτων και ούρων (ανθρώπων ή/και ζώων)
- αυξημένη, ανεξέλεγκτη βλάστηση η οποία προσφέρει ιδανικό καταφύγιο αδέσποτων ζώων και βλαβερών τρωκτικών
- τα κτίσματα είναι παλαιά, συχνά μισογκρεμισμένα ή συνορεύουν με ετοιμόρροπες μεσοτοιχίες, με κατάρρευση τμήματος ή και ολόκληρης της στέγης

Η Δ/ση Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού Ελέγχου μετά την εκτίμηση της ανθυγιεινής εστίας:

- ενημερώνει τους ιδιοκτήτες (αν είναι γνωστοί) για τις απαιτούμενες ενέργειές τους
- αν είναι άγνωστα στοιχεία των ιδιοκτητών των ακινήτων, ζητά την ανεύρεσή τους από το αρμόδιο Α.Τ.

- ενημερώνει την αρμόδια Δ/νση Πολεοδομίας είτε για την ανεύρεση των ιδιοκτητών ή κληρονόμων αλλά και για τη γνωμάτευση ως προς τη στατική και δομική επικινδυνότητα του κτιρίου
- ενημερώνει την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, στις περιπτώσεις που δεν μπορεί να ανευρεθεί υπεύθυνος ιδιοκτήτης ή αδιαφορεί για τις υποχρεώσεις του, προκειμένου να εκδοθεί εισαγγελική εντολή για καθαρισμό των χώρων από συνεργείο του Δήμου
- ενημερώνεται η αρμόδια υπηρεσία καθαριότητας του οικείου Δήμου και κατά περίπτωση το Δημόσιο Απολυμαντήριο (όταν κρίνεται απαραίτητη η συνδρομή του)

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Καθαριότητας των Δήμων και όσον αφορά στην κατάσταση των οικοπέδων που ανήκουν σε ιδιώτες, ορίζουν, όπως για παράδειγμα ο Δήμος Αθηναίων, ότι:

- Οι ιδιοκτήτες ή νομείς ή κάτοχοι των οικοπέδων, οφείλουν να τα διατηρούν πάντοτε ελεύθερα από απορρίμματα, ακόμη και όταν αυτά προέρχονται από τρίτους. Προς τούτο οφείλουν να τα περιφράττουν (σύμφωνα με τις διατάξεις του ΓΟΚ) και να προβαίνουν σε περιοδική καθαριότητα και αποψίλωση.
- Ο Δήμος, εφ' όσον διαπιστωθεί παράβαση της παρούσης διατάξεως, ειδοποιεί τους ιδιοκτήτες και υπεύθυνους του οικοπέδου με τοιχοκόλληση στο χώρο και παρέχει 15ημερη προθεσμία συμμόρφωσης.
- Εάν, μετά την πρώτη ειδοποίηση, οι υπεύθυνοι εξακολουθούν να αδιαφορούν και να μην συμμορφώνονται, ο Δήμος κοινοποιεί και δεύτερη ειδοποίηση, ενώ επιβάλλει κάθε φορά πρόστιμο στους υπεύθυνους για οικόπεδα έως 1 στρέμμα, προσαυξανόμενο για κάθε επί πλέον στρέμμα και παρεμβαίνει σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις καθαρίζοντας το οικόπεδο, περιφράσσοντάς το και καταλογίζοντας τη δαπάνη καθαρισμού, που θα προκύπτει κάθε φορά, και κάθε άλλη δαπάνη που θα προκύψει για την κατασκευή περίφραξης, απολύμανση κ.τ.λ. στους υπεύθυνους. (Κανονισμός Καθαριότητας Δήμου Αθηναίων, άρθρο 19)

4.2. ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΖΩΩΝ

4.2.1. Κατοικίδια

Προβλήματα δημιουργούνται από τη διατήρηση κυρίως σκύλων, γάτων, ωδικών πτηνών, οικόσιτων (κότες, κουνέλια κ.ά.). Συνήθεις χώροι όπου εντοπίζονται οι δημιουργούμενες ανθυγιεινές εστίες είναι: διαμερίσματα πολυκατοικιών, μονοκατοικίες, μπαλκόνια, τaráτσες, πυλωτές, αυλές).

Προβλήματα αναφέρονται τόσο σε περιπτώσεις όπου ο αριθμός των ζώων είναι εντός των προβλεπόμενων από το Νόμο ορίων (μέχρι δύο σκύλους ή δύο γάτες ή ένα σκύλο και μία γάτα) όσο και σε περιπτώσεις με μεγαλύτερο αριθμό ζώων αφού η ενόχληση εντοπίζεται στα εξής:

- Έλλειψη καθαριότητας στο χώρο διαμονής των ζώων (περιττώματα, υπολείμματα τροφών)
- Δυσσομία
- Θόρυβος κυρίως από γαυγίσματα σκύλων αλλά και σε περιπτώσεις με ωδικά πτηνά για τα οποία δεν ορίζεται αριθμός από τη Νομοθεσία
- Παρουσία εντόμων υγειονομικής σημασίας (μύγες, ψύλλοι, τσιμπούρια, κουνούπια, κατσαρίδες)
- Μεγάλος αριθμός διατηρούμενων ζώων
- Αδιαφορία των ιδιοκτητών των ζώων για τη ρύπανση των κοινόχρηστων χώρων (ασανσέρ, είσοδοι πολυκατοικιών, πεζοδρόμια, άλση, πλατείες) με περιττώματα από τα ζώα τους

Ενέργειες Ε.Δ.Υ.

- ✓ Έγγραφη ενημέρωση του υπεύθυνου ιδιοκτήτη του/των ζώων και σχετικές συστάσεις
- ✓ Πρόταση στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών για την ποινική δίωξη του υπεύθυνου ιδιοκτήτη λόγω μη συμμόρφωσης με τις συστάσεις της Υπηρεσίας
- ✓ Συνεννόηση με Εισαγγελία, Α.Τ., αρμόδιο Δήμο και Κτηνιατρική για την απομάκρυνση των ζώων και τον καθαρισμό του χώρου, όταν δεν υπάρχει προοπτική βελτίωσης της κατάστασης.

4.2.2. Αδέσποτα

Προβλήματα δημιουργούνται από την παρουσία κυρίως σκύλων και γάτων αλλά και περιστεριών τα οποία θεωρούνται αδέσποτα αφού δεν ανήκουν σε κανέναν. Συνήθεις χώροι όπου εντοπίζονται οι δημιουργούμενες ανθυγιεινές εστίες είναι: δημόσιοι υπαίθριοι χώροι (δρόμοι, άλση, πλατείες) αλλά και εγκαταλελειμμένα κτίρια και αυλές, ενώ τα περιστέρια δημιουργούν προβλήματα τόσο σε δημόσιους όσο και σε ιδιωτικούς χώρους αποτελώντας πραγματική πληγή σε κάποιες περιοχές.

Η ενόχληση εντοπίζεται στα εξής:

- Έλλειψη καθαριότητας στον ευρύτερο χώρο παραμονής και διαβίωσης των ζώων (περιπτώματα, υπολείμματα τροφών)
- Δυσσομία
- Θόρυβος κυρίως από γαυγίσματα σκύλων
- Παρουσία εντόμων υγειονομικής σημασίας (μύγες, ψύλλοι, τσιμπούρια, κουνούπια, κατσαρίδες)
- Μεγάλος αριθμός ζώων, συχνά σε αγέλες
- Επιθετική συμπεριφορά σε κάποιες περιπτώσεις

Εστιάζοντας στους κινδύνους για τη Δημόσια Υγεία από παθογόνους μικροοργανισμούς λόγω της παρουσίας αδέσποτων αλλά και παραμελημένων κατοικίδιων ζώων (κυρίως σκύλων) και αξιολογώντας την ύπαρξη υποδόχων, διαβιβαστών και εστιών ανάπτυξής τους, μπορούν να αναφερθούν οι εξής:

- Λεισμανίαση (σε περιοχές που διαπιστώνεται παρουσία φλεβοτόμων)
- Τοξοκαρίαση (μόλυνση του χώματος κοντά σε κατοικίες και παιδικές χαρές)
- Κυστική εχίνοκοκκίαση (μολυσμένο χώμα από κόπρانا σκύλου, πιθανή η μόλυνση τροφών μηχανικά από μύγες που μεταφέρουν ωάρια από κόπρانا σκύλων)
- Μετάδοση ασθενειών από μολυσμένα εκτοπαράσιτα (ψύλλοι, τσιμπούρια, κοριοί)

Ενέργειες Ε.Δ.Υ.

Έγγραφο ενημέρωση του αρμόδιου Δήμου και σχετικές συστάσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος από το αντίστοιχο τμήμα (π.χ. Δ/ση Περιβάλλοντος Αστικού Σχεδιασμού Τμήμα Πανίδας, Δήμου Αθηναίων).

4.2.3. Περιστερία

Εικόνα 4.3 Εγκαταλελειμμένο διαμέρισμα –
Κατάληψη από περιστερία

Πηγή: Προσωπικό αρχείο (2007)

Εικόνα 4.4 Περιπτώματα περιστεριών σε
μπαλκόνι

Πηγή: Προσωπικό αρχείο (2007)

Το πρόβλημα με τα περιστερία αξίζει περαιτέρω ανάλυσης καθώς:

- Αυξάνονται σταθερά με την πάροδο του χρόνου οι αναφορές σχετικά με προβλήματα που δημιουργεί η παρουσία τους

- Πληθαίνουν οι κατά τόπους περιπτώσεις υπερπληθυσμού τους όπου τείνουν να πάρουν διαστάσεις μάστιγας

«Σε σχετική βιβλιογραφία, τα περιστέρια συνήθως κατατάσσονται στα «αστικά παράσιτα», μαζί με τους αρουραίους και τις κατσαρίδες, με αποτέλεσμα να έχουν αποκτήσει και το προσωνύμιο «φτερωτοί αρουραίοι». Είναι αναγκαίο να καταστεί σαφές ότι δεν είναι οι άνθρωποι που έχουν εγκατασταθεί στους βιοτόπους τους, όπως συχνά υπάρχει η παρεξήγηση, αλλά τα περιστέρια είναι αυτά που εγκαθίστανται σε αστικές περιοχές και εξαρτώνται από την ανθρώπινη παρουσία (εξ ου και ο χαρακτηρισμός «παράσιτα»). Όπως αναφέρει ο ζωολόγος στο Πανεπιστήμιο της Βασιλείας Δρ. Daniel Haag-Wackernagel, «σχεδόν σε κάθε μεγάλη πόλη τα αστικά περιστέρια έχουν καταστεί πρόβλημα». Φωλιάζουν σε οποιοδήποτε χώρο μπορεί να τους προσφέρει καταφύγιο και πρόσβαση σε νερό και τροφή και η απομάκρυνσή τους άπαξ και εγκατασταθούν είναι ιδιαίτερα δύσκολη.» (N. Μάντζαρης, 2004)

Ευνοϊκά για την παρουσία και εγκατάστασή τους σε μία περιοχή είναι:

- Η ύπαρξη εγκαταλελειμμένων - ακατοίκητων χώρων (κυρίως μπαλκόνια ακατοίκητων διαμερισμάτων)
- Η λανθασμένη αντίληψη φιλοζωίας ορισμένων οι οποίοι επιμένουν να ρίχνουν τροφή είτε σε δικούς τους χώρους (μπαλκόνια, τσάτσες, αυλές) είτε σε δρόμους, πλατείες κλπ, δημιουργώντας συνήθειες στα περιστέρια τα οποία συγκεντρώνονται σε κοπάδια και περιμένουν σε συγκεκριμένες ώρες της ημέρας την παροχή τροφής.
- Η απουσία φυσικών εχθρών στο αστικό περιβάλλον

«Πολλά περιστέρια είναι φορείς διαφόρων παθογόνων οργανισμών και μπορεί να μεταδίδουν, κυρίως μέσω των περιττωμάτων τους αλλά και μέσω απλής επαφής, διάφορες ασθένειες σε ανθρώπους και ζώα, όπως μυκητώδεις μολύνσεις (π.χ. κρυπτοκοκκίαση, ιστοπλάσμωση, σαλμονέλλα) και άλλες παθήσεις (π.χ. ψιττάκωση, εγκεφαλίτιδα, μια μορφή πνευμονίτιδας, ασθένεια του Newcastle κ.λπ.). Στα παράσιτα των περιστερών περιλαμβάνονται είδη ψύλλων, τσιμπούρια, ψείρες κ.λπ.» (N. Μάντζαρης, 2004)

Αλλά η πραγματική επίπτωση της μετάδοσης των ασθενειών από τα περιστήρια στους ανθρώπους είναι δύσκολο να αξιολογηθεί. Οι περιπτώσεις ασθενειών που αποδίδονται άμεσα στα περιστήρια είναι σπάνιες ή ανύπαρκτες.

«Τα προβλήματα που δημιουργούν με την παρουσία τους σχετίζονται κατά κύριο λόγο με τις μεγάλες συγκεντρώσεις τους.

Οι ακαθαρσίες με τις οποίες γεμίζουν τον τόπο εγκατάστασής τους δημιουργούν αρνητική εικόνα (βρωμιάς, εγκατάλειψης και δυσοσμίας) για τις θιγόμενες περιοχές αλλά η επιβάρυνση δεν είναι μόνο αισθητική. Ο θόρυβος που κάνουν είναι για πολλούς ιδιαίτερα ενοχλητικός. Κατασκευαστικές λεπτομέρειες αρκετών κτηρίων (εσοχές, προεξοχές, εξωτερικές σωληνώσεις, κ.λπ.) εξ αμελείας λειτουργούν ως χώρος προσέλκυσης και καταφυγίου περιστεριών, δυσχεραίνοντας τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας των ενοίκων τους ή και δημιουργώντας κινδύνους υγείας.

Από τους σημαντικότερους λόγους που η παρουσία τους προκαλεί δυσφορία είναι η ζημιά που προκαλούν οι ακαθαρσίες τους, λόγω της έντονα διαβρωτικής, όξινης δράσης τους. Περβάζια παραθύρων, μπαλκόνια, σκεπές και σασί των αυτοκινήτων είναι τα πιο συνηθισμένα «θύματα». Ο χρόνος ζωής κάθε λογής κατασκευών μπορεί να μειωθεί κατά πολύ αν καταστεί χώρος συγκέντρωσης περιστεριών. Σαφώς πιο επικίνδυνη είναι η παρουσία τους σε συστήματα εξαερισμού, καθώς μέσω αυτών είναι δυνατή η διασπορά μολύνσεων στο εσωτερικό των κτηρίων.» (Ν. Μάντζαρης. 2004)

Ενέργειες Ε.Δ.Υ.

- ✓ Έγγραφο ενημέρωση του υπεύθυνου ιδιοκτήτη του χώρου και σχετικές συστάσεις (καθαρισμός του χώρου και λήψη μέτρων προστασίας του ώστε να αποτρέπεται η συγκέντρωση περιστεριών)
- ✓ Πρόταση στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών για την ποινική δίωξη του υπεύθυνου ιδιοκτήτη λόγω μη συμμόρφωσης με τις συστάσεις της Υπηρεσίας
- ✓ Συνεννόηση με Εισαγγελία, Α.Τ., αρμόδιο Δήμο και κατά περίπτωση το Δημόσιο Απολυμαντήριο, για τον καθαρισμό του χώρου

4.3. ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΑ ΟΧΗΜΑΤΑ

Από τις καταγγελίες που φθάνουν στη Δ/ση Προστασίας Καταναλωτών και Υγειονομικού ελέγχου, τα εγκαταλελειμμένα οχήματα μετατρέπονται σε ανθυγιεινές εστίες επειδή:

- γίνονται χώροι συσσώρευσης απορριμμάτων
- συσσωρεύονται κάτω από αυτά φερτές ύλες και απορρίμματα και εμποδίζουν τον καθαρισμό του οδοστρώματος από τα συνεργεία καθαριότητας των Δήμων
- δημιουργούν ιδανικές συνθήκες εστιών βλαβερών τρωκτικών και εντόμων υγειονομικής σημασίας
- παρέχουν περιστασιακά καταφύγιο σε περιθωριακά άτομα (άστεγους, ρακοσυλλέκτες, χρήστες τοξικών ουσιών)
- υπάρχει δυσοσμία

Σύμφωνα με τη Νομοθεσία, τα εγκαταλελειμμένα αυτοκίνητα, μεταφέρονται από τους ιδιοκτήτες ή χρήστες τους στα Συστήματα Διαχείρισης Οχημάτων Τέλους Κύκλου Ζωής (Ο.Τ.Κ.Ζ.) που ορίζονται από το ΥΠΕΧΩΔΕ. Όσα από αυτά εγκαταλείπονται σε χώρους που προβλέπονται από το Ν.2939/2001 και το Π.Δ.116/2004 θεωρούνται εγκαταλελειμμένα, επικολλείται αυτοκόλλητη ειδοποίηση και μεταφέρονται σύμφωνα με τον παραπάνω Νόμο και Διάταγμα στα Συστήματα Διαχείρισης Οχημάτων Τέλους Κύκλου Ζωής.

4.3. ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΥΓΡΑΣΙΑ

Στις περιπτώσεις αυτές, οι Ε.Δ.Υ. καλούνται να διαπιστώσουν την ύπαρξη υγρασίας, συνήθως σε εσωτερικούς χώρους διαμερισμάτων και υπογείων και την πιθανή φθορά του επιχρίσματος. Τις περισσότερες φορές δεν είναι δυνατή η διαπίστωση της προέλευσης της υγρασίας. Η διαπίστωση όμως του ανθυγιεινού της κατάστασης και η έκθεση αυτοψίας των Ε.Δ.Υ. είναι απαραίτητη για τις περαιτέρω διαδικασίες επίλυσης του προβλήματος. Οι αυτοψίες των Ε.Δ.Υ. εντοπίζονται κυρίως σε υπόγειους και ισόγειους χώρους αλλά και σε διαμερίσματα ορόφων πολυκατοικιών. Στις περισσότερες περιπτώσεις ζητείται η συνδρομή του αρμόδιου τμήματος της πολεοδομίας προκειμένου να βρεθούν τα ακριβή αίτια

πρόκλησης της υγρασίας και να προταθούν αποτελεσματικοί τρόποι αντιμετώπισής τους.

4.5. ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΛΥΜΑΤΑ

Οι σχετικές αυτοψίες εντοπίζονται κυρίως σε υπόγειους και ισόγειους χώρους, σε ιδιωτικούς ή δημόσιους υπαίθριους χώρους αλλά και εντός διαμερισμάτων σε ορόφους πολυκατοικιών. Διαπιστώνονται επίσης σε:

- Κακοτεχνίες και φθορές του οδοστρώματος
- Σε περιπτώσεις κακής λειτουργίας του αποχετευτικού συστήματος όμβριων υδάτων
- Σε ιδιωτικούς ή δημόσιους υπαίθριους χώρους όπου η διαμόρφωση του εδάφους βοηθά στο να συγκεντρώνονται και να λιμνάζουν τα διάφορα ακάθαρτα ύδατα
- Σε υπόγειους και ισόγειους χώρους

Η διαπίστωση της διαρροής λυμάτων, κατά την ίδια έννοια με την περίπτωση της υγρασίας, είναι σημαντική για την επίσπευση της διαδικασίας επίλυσης του προβλήματος, και απαραίτητη σε περιπτώσεις προσφυγής σε δικαστήρια

Η αυτοψία που αφορά ανθυγιεινή εστία με λύματα παίρνει συνήθως το χαρακτήρα του επείγοντος και πραγματοποιείται κατά προτεραιότητα.

Συχνά στις αυτοψίες δεν διαπιστώνεται η ύπαρξη λυμάτων παρά μόνον ίχνη από προηγούμενη διαρροή, μια και οι παραπλουούμενοι προβαίνουν σε καθαρισμό του χώρου (ιδιοκτησίας τους) καθώς δικαιολογημένα δεν είναι ανεκτή η παρουσία λυμάτων σε χώρους κατοικίας.

Στις περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατή η διαπίστωση της προέλευσης των λυμάτων, καθώς απαιτούνται γνώσεις μηχανικού-τεχνικού, ζητείται η συνδρομή της αρμόδιας υπηρεσίας (Πολεοδομίας ή αρμόδιο τμήμα του Δήμου).

Πολλές καταγγελίες αφορούν προβλήματα από το δίκτυο όμβριων υδάτων. Το αποχετευτικό δίκτυο του Λεκανοπεδίου είναι χωριστικό εκτός από το κέντρο της Αθήνας όπου το δίκτυο είναι παντοροϊκό.

Το πρόβλημα εντοπίζεται κυρίως στα φρεάτια επισκέψεως και κατ' επέκταση στα ρείθρα των πεζοδρομίων, εξαιτίας της συσσώρευσης φερτών υλών, φύλλων δένδρων, απορριμμάτων και απόνερων. Ιδιαίτερα με την αύξηση της θερμοκρασίας, αποτελούν ιδανικές εστίες ανάπτυξης εντόμων υγειονομικής σημασίας και τρωκτικών ενώ δημιουργούν έντονα προβλήματα δυσσομίας.

Μεγαλύτερης έκτασης προβλήματα αντιμετωπίζονται σε περιοχές όπου υπάρχουν ανοιχτά ρέματα (Ν. Φιλαδέλφεια, Νέα Χαλκηδόνα κ.α.) κυρίως σε σχέση με παράνομες συνδέσεις αποχετευτικών αγωγών και συσσώρευση απορριμμάτων. Αρμόδιο για την αποχέτευση των όμβριων και τον καθαρισμό των ρεμάτων είναι το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

4.6. ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ

Η ύπαρξη απορριμμάτων σε δημόσιους ή ιδιωτικούς χώρους είναι η συνηθέστερη αιτία καταγγελίας, δεδομένης της πυκνοκατοίκησης των περισσότερων περιοχών και του όγκου των κατά άτομο παραγομένων απορριμμάτων. Ιδιαίτερα έντονο είναι το πρόβλημα τους θερινούς μήνες ενώ πραγματικά επικίνδυνες είναι οι περιπτώσεις παραμονής σε μεγάλες συγκεντρώσεις, σε πολλά σημεία και για μεγάλο χρονικό διάστημα (π.χ. κατά τη διάρκεια απεργιακών κινητοποιήσεων των υπαλλήλων στις υπηρεσίες καθαριότητας).

Η δυσκολία στην περίπτωση των απορριμμάτων, έγκειται στο γεγονός ότι ακόμα και σε ιδιωτικούς (υπαίθριους) χώρους, η απόρριψη των απορριμμάτων γίνεται συνήθως από τρίτους (ακόμα και από τους ίδιους τους καταγγέλλοντες). Έτσι αφού δεν είναι δυνατό να εντοπισθούν οι ρυπαίνοντες τους χώρους, οι μόνες δυνατές λύσεις είναι η προστασία των χώρων, το εντατικότερο πρόγραμμα καθαρισμού από τους Δήμους και η αγωγή υγείας των πολιτών ως προς τους κανόνες υγιεινής.

Όσον αφορά τα Ιατρικά Απόβλητα, αξίζει να αναφερθεί ότι στην περιοχή ευθύνης της Διεύθυνσης Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού ελέγχου, Κεντρικού Τομέα της Νομαρχίας Αθηνών, συγκεντρώνεται μεγάλος αριθμός Υγειονομικών Μονάδων (Νοσοκομεία, Κλινικές, Ιατρικά Εργαστήρια κ.ά.) και υπάρχουν αρκετές αναφορές για το μη σωστό τρόπο διαχείρισης και διάθεσης των απορριμμάτων τους π.χ. να διακρίνονται σε ανοιχτές σακούλες με κίνδυνο να

διασκορπισθούν (γάζες, επίδεσμοι, βαμβάκι, γάντια και μάσκες μιας χρήσης, τα οποία έχουν έρθει σε επαφή με αίμα ή άλλα βιολογικά υγρά) σε δημόσιους χώρους (δρόμοι, πεζοδρόμια) και με προφανή τον άμεσο κίνδυνο για τη Δημόσια Υγεία.

Κατά τις αυτοψίες των Ε.Δ.Υ. και για τις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει η δυνατότητα προσωρινής αποθήκευσης σε ιδιαίτερους χώρους (π.χ. εντός προαύλιων Νοσοκομείων), προτείνεται η διαμόρφωση ειδικά καθορισμένων χώρων εντός των Υγειονομικών Μονάδων για την προσωρινή τους αποθήκευση, ανάλογα και με τον Εσωτερικό Κανονισμό Διαχείρισης των Επικίνδυνων Ιατρικών Αποβλήτων της κάθε Υγειονομικής Μονάδας, μέχρι την ενδεδειγμένη, σύμφωνα με τη Νομοθεσία, αποκομιδή τους. Ακόμη και μετά την ενδεδειγμένη επεξεργασία των ΕΙΑ –ΜΧ που γίνεται εντός των Υγειονομικών Μονάδων έτσι ώστε η αποκομιδή τους να γίνεται μαζί με τα ΙΑ – ΑΧ, θα πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα ως προς τους περιέκτες των απορριμμάτων (πλαστικοί σάκοι αρκετού πάχους οι οποίοι θα κλείνουν με ασφάλεια), ώστε να αποφεύγεται ο κίνδυνος διασκορπισμού του περιεχομένου τους.

4.7. ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΘΟΡΥΒΟ - ΗΧΟΡΡΥΠΑΝΣΗ

Στην περίπτωση της διαπίστωσης ηχορρύπανσης (με ηχομέτρηση στην περίπτωση καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος), υπάρχει η ιδιαιτερότητα - δυσκολία της διαπίστωσης αυτής κατά την ώρα της αυτοψίας καθώς μπορεί να μην εκπέμπεται θόρυβος ή δυνατή μουσική (στην περίπτωση καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος) κατά την ώρα της αυτοψίας, είτε τυχαία είτε εσκεμμένα ενώ δεν παραμένουν ίχνη παρά μόνον τα παράπονα αυτών που ενοχλούνται. Στις περιπτώσεις αυτές είναι σημαντική η αυτοψία των αρμόδιων αστυνομικών οργάνων (ιδιαίτερα κατά τις βραδινές ώρες), είτε με την αυτόφωρη διαδικασία είτε με την καταγραφή στο βιβλίο συμβάντων.

Μετά από αυτοψία των Ε.Δ.Υ., σε κάποιες περιπτώσεις ζητείται η συνδρομή συναρμόδιας υπηρεσίας όπως π.χ. Δ/νση Ε.Α.Ρ.Θ.(Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.) για ελέγχους θορύβου που εκπέμπονται από μόνιμες εγκαταστάσεις ή το Υπουργείο Ανάπτυξης (π.χ. για έλεγχο εκπομπής θορύβου από επαγγελματικό εξοπλισμό)

4.8. ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΕΚΠΟΜΠΗ ΟΣΜΩΝ – ΚΑΠΝΑΕΡΙΩΝ

Πέρα από τη δυσσομία που εμφανίζεται σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις ανθυγεινών εστιών (λύματα, απορρίμματα, περιττώματα κλπ), τα καπναέρια, οι αναθυμιάσεις και οι οσμές που προκαλούνται κατά την οικιακή ή επαγγελματική (κατά κύριο λόγο) δραστηριότητα, απαιτούν διαφορετικό τρόπο αντιμετώπισης επειδή αφορούν μόνιμες και συστηματικές δραστηριότητες.

Συνήθως αντιμετωπίζονται υποθέσεις που αφορούν:

- Εγκαταστάσεις κεντρικής θέρμανσης, τζάκια
- Απαγωγικά συστήματα καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (π.χ. οβελιστήρια, αρτοποιεία, εργαστήρια ζαχαροπλαστικής
- Συνεργεία και πάρκινγκ αυτοκινήτων
- Βαφεία αυτοκινήτων/επίπλων
- Συστήματα εξαερισμού ιατρικών/οδοντιατρικών εργαστηρίων
- Δεξαμενές πετρελαίου
- Πρατήρια υγρών καυσίμων

Μετά την αυτοψία και αφού διαπιστωθεί η ύπαρξη ανθυγεινών καταστάσεων (και επειδή οι μετρήσεις αερίων ρύπων, αιωρούμενων σωματιδίων και οι λοιποί έλεγχοι με ανάλογα τεχνικά μέσα εκφεύγουν των αρμοδιοτήτων και δυνατοτήτων της Διεύθυνσης Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού ελέγχου), απευθύνεται έγγραφο σε συναρμόδιες υπηρεσίες ώστε να συμβάλλουν, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους, στην επίλυση του προβλήματος π.χ. Δ/νση Ε.Α.Ρ.Θ. προκειμένου για κλειστές εστίες καύσης όπως κεντρικές θερμάνσεις, αρτοκλιβάνους κ.ά., Δ/νσεις Πολεοδομίας για τον έλεγχο της κατασκευής των αεραγωγών κλπ

Κεφάλαιο 5. ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΨΙΩΝ

Κατά τη διενέργεια των αυτοψιών – υγειονομικών ερευνών από τους αρμόδιους Ε.Δ.Υ., συναντώνται προβλήματα – εμπόδια τα οποία έχουν σαν

αποτέλεσμα την καθυστέρηση της ουσιαστικής αντιμετώπισης των ανθυγιεινών εστιών. Τα κυριότερα από αυτά συνοψίζονται παρακάτω:

- Αδυναμία αυτοψίας λόγω:
 - Απουσίας του καταγγελλόμενου
 - Απουσίας του καταγγέλλοντος (όταν η αυτοψία πρέπει να γίνει στο χώρο του)
 - Μη συνεχούς ύπαρξης των ανθυγιεινών καταστάσεων (Συνέπεια των παραπάνω είναι η ανάγκη επαναλαμβανόμενων αυτοψιών).
 - Άρνησης του καταγγελλόμενου (μη επιτρεπόμενη είσοδος στο χώρο)
 - Επικινδυνότητας είτε λόγω επιθετικής συμπεριφοράς του καταγγελλόμενου είτε λόγω επιθετικής συμπεριφοράς ζώων (συνήθως κατοικίδιων ή αδέσποτων σκύλων). Στις περιπτώσεις αυτές ζητείται η συνδρομή του αρμόδιου Α.Τ.
 - Κλειστού Εγκαταλελειμμένου χώρου
 - επικινδυνότητα χώρου αυτοψίας από άποψη στατικότητας κτιρίων, προστασίας από έντομα υγειονομικής σημασίας (κουνούπια, κοριοί, ψύλλοι κ.λ.π.), δυσκολιών σε ιδιαίτερα σοβαρές ανθυγιεινές εστίες (λιμνάζοντα λύματα, εκτεταμένη υγρασία ιδίως σε υπόγειους χώρους)

- Προβλήματα συνεννόησης - συνεργασίας με ενοίκους χώρων οι οποίοι μπορεί να είναι:
 - Ασθενείς (ψυχικά ασθενείς κ.ά)
 - Υπερήλικες
 - Άτομα ΑΜΕΑ Ρακοσυλλέκτες
 - Αλλοδαποί
 - ΡΟΜΑ
 - Περιθωριακά άτομα
(άστεγοι, τοξικοεξαρτώμενοι)

Ιδιαίτερο πρόβλημα στην περαιτέρω αντιμετώπιση των ανθυγιεινών εστιών υπάρχει στην περίπτωση όπου είναι άγνωστα τα στοιχεία αυτού που δημιουργεί το

πρόβλημα. Στην περίπτωση αυτή ζητείται από την αστυνομία η γνωστοποίηση των στοιχείων.

Κεφάλαιο 6. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

6.1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οι πράξεις των Υπηρεσιών που έχουν σαν στόχο την προστασία της Δημόσιας Υγείας και την προστασία γενικότερα του περιβάλλοντος, βασίζονται σε υγειονομικές διατάξεις η έκδοση και η υποχρεωτική εφαρμογή των οποίων κατοχυρώνεται νομοθετικά με τον **Αναγκαστικό Νόμο με αρ. 2520/40 Περί Υγειονομικών Διατάξεων** (ΦΕΚ 237/τ.α./5-9-40).

Ο **Υγειονομικός Κανονισμός Νομού Αττικοβοιωτίας** (Υγειονομική Διάταξη της 14-11-1938 – ΦΕΚ 275/τ.β./10-12-1938) Περί καθηκόντων των Υγειονομικών Επιτροπών Δήμων και Κοινοτήτων και λήψεως μέτρων προστασίας της Δημόσιας Υγείας εν τω Νομώ Αττικοβοιωτίας, καλύπτει σε γενικές γραμμές πολλές από τις περιπτώσεις ανθυγιεινών εστιών, γι' αυτό και αναφέρεται σε κάθε σχετικό έγγραφο των Ε.Δ.Υ.

Το άρθρο 22 του Υ.Κ., είναι αυτό που χρησιμοποιείται περισσότερο επειδή καλύπτει τις περισσότερες περιπτώσεις οχλήσεων:

- στην παρ. 1 αναφέρεται η υποχρέωση του ιδιοκτήτη ή του ενοικιαστή οικίας ή καταστήματος, να διατηρεί καθαρή την οικία, το κατάστημα, τον περίβολο και τον γύρω από αυτά χώρο. Αναφέρεται επίσης ότι τις ίδιες υποχρεώσεις έχουν και οι διαμένοντες σε σκηνές ή πρόχειρα παραπήγματα.

- στην παρ. 5 αναφέρεται η υποχρέωση λήψης μέτρων από τους ιδιοκτήτες ή ενοικιαστές οικιών, καταστημάτων, εργαστηρίων κλπ, για την εξουδετέρωση των τυχόν παραγόμενων από αυτά καπνού, σκόνης, αερίων ατμών καθώς και οποιουδήποτε προκαλούμενου θορύβου, τα οποία μπορούν να προκαλέσουν βλάβη ή όχληση των περιοίκων ή ενοίκων ή εργαζόμενων σε αυτά.

Το άρθρο 23 αναφέρεται στον τρόπο φύλαξης των απορριμμάτων (αποφυγή επαφής με μύγες, ποντίκια ή άλλα έντομα), και αποκομιδής των απορριμμάτων (αποφυγή διασποράς στους δρόμους)

Στο άρθρο 27 αναφέρεται ότι δεν επιτρέπεται η ύπαρξη στάσιμων υδάτων στις περιοχές ευθύνης των Δήμων και σε ακτίνα 3.000 γύρω από αυτούς.

Με το άρθρο 28 απαγορεύεται η διατήρηση στάσιμου ύδατος σε οποιαδήποτε ποσότητα γύρω ή εντός των οικιών. Αναφέρεται επίσης ότι κάθε δοχείο το οποίο περιέχει νερό για οποιαδήποτε χρήση, πρέπει να είναι στεγανά καλυμμένο ώστε να μην εισέρχονται κουνούπια.

Στο άρθρο 19 αναφέρεται ότι εφόσον υπάρχουν υπόνομοι, κάθε οικία και κάθε κατάστημα πρέπει να έχει πλήρες σύστημα αποχέτευσης συνδεδεμένο με τους υπονόμους με κλειστούς αγωγούς.

Στο άρθρο 29 «Παροχέτευσις ακαθάρτων και μη υδάτων», αναφέρεται ότι ύδατα προερχόμενα από κρήνες, φρέατα και οποιαδήποτε άλλη οικιακή χρήση, πρέπει να παροχετεύονται στεγανά σε υπόνομο ώστε να μη λιμνάζουν πουθενά.

Στο άρθρο 30 αναφέρεται η προστασία των οπών των υδραυλικών σιφώνων των αποχετεύσεων ύδατος με πυκνό χάλκινο πλέγμα Νο 16.

Στο άρθρο 31 αναφέρεται η υποχρεωτική κάλυψη των μη χρησιμοποιούμενων φρεάτων, είτε έχουν νερό είτε είναι ξηρά, με μόνιμο κάλυμμα από τσιμέντο ή πλήρωση με χώμα.

Στο άρθρο 32 αναφέρεται ότι οι δεξαμενές ύδατος των οικιών (όπου υπάρχουν) πρέπει να είναι καλά καλυμμένες και η οπή υπερχείλισης να είναι καλυμμένη με συρμάτινο πλέγμα Νο 16.

Τα παραπάνω εφαρμόζονται σε συνδυασμό με νεότερες Υ.Δ. ή καλύπτουν νομοθετικά την εμπλοκή της Υγειονομικής Υπηρεσίας στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο (π.χ. δεν έχει εκδοθεί ποτέ Υ.Δ. για την υγιεινή της κατοικίας κλπ).

Με την ίδια λογική και σε συνέχεια με τα προηγούμενα, το άρθρο 2 της **Υ.Δ. Α1β/8577/83** (ΦΕΚ 526/τ.β./1983) «Περί υγειονομικού ελέγχου και αδειών ιδρύσεως και λειτουργίας των εγκαταστάσεων επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος, καθώς και των ειδικών όρων ιδρύσεως και λειτουργίας των εργαστηρίων και καταστημάτων τροφίμων ή/και ποτών», κατοχυρώνει νομικά την

δυνατότητα παρέμβασης της Υγειονομικής Υπηρεσίας, εκτός των άλλων:

«Στους ανοικτούς, δημόσιους ή ιδιωτικούς, χώρους (δρόμοι, πλατείες, φυσικές ή τεχνητές κοιλότητες του εδάφους, αγροί, θερμοκήπια, αυλές, φωταγωγοί πολυκατοικιών και μεγάρων, ακτές ομαδικής κολυμβήσεως, κολυμβητικές δεξαμενές κ.τ.όμ.), καθώς και στις κατοικίες, σε περιπτώσεις δημιουργίας ανθυγιεινών εστιών, εφόσον οι ένοικοι τούτων δέχονται τον υγειονομικό έλεγχο ή, επί αρνήσεως τους, εφόσον υπάρχει έγγραφη παραγγελία της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής, όπως ο Νόμος ορίζει.»

Ταυτόχρονα η Υ.Δ. Α1β/8577/83, προβλέπει τη δημιουργία και την αντιμετώπιση προβλημάτων – ανθυγιεινών καταστάσεων τα οποία προκύπτουν από τη λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (π.χ. απορρίμματα, καπναέρια, κ.ά)

Στο βασικό νομοθετικό άξονα ανήκει και ο **N. 1650/1986** (ΦΕΚ 160/τ.α./16-10-1986) όπως τροποποιήθηκε με το **N. 3010/2002** (ΦΕΚ 91/τ.α./2002) «Για την προστασία του Περιβάλλοντος».

Ανάμεσα στους βασικούς στόχους του νόμου αυτού, αναφέρεται:

- Η αποτροπή της ρύπανσης και γενικότερα της υποβάθμισης του περιβάλλοντος και η λήψη όλων των αναγκαίων, για το σκοπό αυτό, προληπτικών μέτρων.
- Η διασφάλιση της ανθρώπινης υγείας και από τις διάφορες μορφές υποβάθμισης του περιβάλλοντος και ειδικότερα από τη ρύπανση και τις οχλήσεις.

Ειδικότερα αναφέρεται η δυνατότητα κοινών αποφάσεων του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. με τους κατά περίπτωση αρμόδιους Υπουργούς σχετικά με τη λήψη και εφαρμογή μέτρων μεταξύ άλλων π.χ.:

- Για την προστασία της ατμόσφαιρας (άρθρο 8)
- Για τον τρόπο διαχείρισης των στερεών αποβλήτων ώστε να μη δημιουργούνται κίνδυνοι για την υγεία και το περιβάλλον και ενοχλήσεις από θόρυβο ή δυσοσμίες και να μην προκαλείται υποβάθμιση στο φυσικό περιβάλλον και σε χώρους που παρουσιάζουν ιδιαίτερο οικολογικό, πολιτιστικό και αισθητικό ενδιαφέρον (άρθρο 12)
- Για την προστασία από το θόρυβο και τον καθορισμό οριακών τιμών στάθμης θορύβου (άρθρο 14)

6.2 ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Με περισσότερες λεπτομέρειες για την εφαρμογή των παραπάνω, έχουν εκδοθεί πιο ειδικές για κάθε θέμα διατάξεις. Από αυτές που χρησιμοποιούνται ως εργαλεία για την αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων, και αναφέρονται στα έγγραφα ως σχετική νομοθεσία (μαζί με τις παραπάνω γενικές διατάξεις) ώστε να είναι τα έγγραφα αυτά εμπειριστατωμένα, μπορούν να αναφερθούν οι εξής:

6.2.1. Απορρίμματα

- Υ.Δ. Ε1β 301/10-2-64 (ΦΕΚ 63B/16-2-64) «Περί συλλογής, αποκομιδής και διαθέσεως απορριμμάτων». Σύμφωνα με τους γενικούς όρους του άρθρου 2, όλοι οι χώροι πρέπει να διατηρούνται απαλλαγμένοι απορριμμάτων που μπορούν να προκαλέσουν: α) εστίες προσέλκυσης και ανάπτυξης εντόμων ή τρωκτικών, τα οποία μπορούν να μεταδώσουν νόσους, β) μολύνσεις επιφανειακών και υπογείων υδάτων και γ) αντιαισθητικές καταστάσεις, δυσοσμίες ή εστίες ανάπτυξης ενοχλητικών εντόμων.

- ΚΥΑ 69728/824 ΦΕΚ 358B/17-5-96, που είναι εναρμονισμένη με την Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβάνει «Μέτρα και όρους για τη διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων»

- ΚΥΑ 37591/2031/2003 (ΦΕΚ 1419/τ.β./1-10-2003) «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση ιατρικών αποβλήτων από υγειονομικές μονάδες»

- ΚΥΑ 19396/1546/1997(ΦΕΚ 604/τ.β./81997) «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων»

Ειδικότερα για τα Εγκαταλελειμμένα οχήματα, αναφέρονται τα παρακάτω:

- Π.Δ. 116/2004 (ΦΕΚ 81/τ.β./5-3-2004) «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, των χρησιμοποιημένων ανταλλακτικών τους και των απενεργοποιημένων καταλυτικών μετατροπέων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/53/ΕΚ «για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους» του Συμβουλίου της 18ης Σεπτεμβρίου 2000»

- Ν. 2939/2001 (ΦΕΚ 179/τ.α./6-8-2001) «Συσκευασίες και εναλλακτική

διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων – Ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ) και άλλες διατάξεις»

Διαχείριση απορριμμάτων από τους Δήμους

Ανάμεσα στους στόχους των Κανονισμών Καθαριότητας των Δήμων αναφέρονται:

- Η διασφάλιση της καλύτερης δυνατής καθαριότητας της πόλης.
- Η προστασία του περιβάλλοντος και η αποτροπή κινδύνων και αρνητικών επιπτώσεων από την κάθε είδους ρύπανση.
- Η προστασία της δημόσιας υγείας και των συνθηκών υγιεινής καθώς και η διασφάλιση της προστασίας πολιτών και εργαζομένων από την ανάμιξη οικιακών απορριμμάτων με επικίνδυνα απόβλητα, από την έκθεση απορριμμάτων σε κοινόχρηστους χώρους, τη διασπορά και διάχυσή τους στο περιβάλλον.

Αντίστοιχα ανάμεσα στις υποχρεώσεις των πολιτών αναφέρονται και τα εξής:

- Οι κοινόχρηστοι χώροι εγκαταστάσεων κτιρίων, πολυκατοικιών, εργοστασίων και επιχειρήσεων, στεγασμένοι ή μη (parking, πρασιές, παλαιές οικίες κ.λ.π.), πρέπει να διατηρούνται καθαροί με την φροντίδα των υπευθύνων και με κάθε πρόσφορο μέσο, ακόμη και αν τα απορρίμματα προέρχονται από τρίτους. Σε περίπτωση αδιαφορίας και ύστερα από σχετικές συστάσεις ο Δήμος μπορεί να παρέμβει, μετά όμως από σχετική προειδοποίηση της Δ/σης Υγιεινής της Νομαρχίας Αθηνών ή του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και εντολή Εισαγγελέα, να καταλογίσει τη δαπάνη καθαρισμού στους ιδιοκτήτες ή στους υπευθύνους και να επιβάλει πρόστιμο 150,00€.
- Οι ιδιοκτήτες ή νομείς οικοπέδων οφείλουν να τα διατηρούν πάντοτε ελεύθερα από απορρίμματα ακόμη και όταν προέρχονται από τρίτους. Οφείλουν να τα περιφράσσουν (σύμφωνα με τις διατάξεις του ΓΟΚ) και να προβαίνουν σε περιοδική καθαριότητα και αποψίλωση. Αν οι υπεύθυνοι εξακολουθούν να αδιαφορούν και μετά τις σχετικές συστάσεις, ο Δήμος έχει

το δικαίωμα να παρέμβει καθαρίζοντας το οικόπεδο, περιφράσσοντάς το και καταλογίζοντας έξοδα και πρόστιμο στους οικοπεδούχους για την περίφραξη, τον καθαρισμό και αποψίλωση των οικοπέδων τους και να καταλογίσει τα έξοδα και επιπλέον πρόστιμο 150,00€ στους ιδιοκτήτες ή υπευθύνους. (Κανονισμός Καθαριότητας Δήμου Αθηναίων)

6.2.2. Λύματα

❖ Υ.Δ. Ε1β/221/65 (ΦΕΚ 138/τ.β./24-2-1965) «Περί διαθέσεως λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων».

Στο άρθρο 2, ως προς τους γενικούς όρους για τη διάθεση λυμάτων ή βιομηχανικών αποβλήτων, αναφέρεται ρητά η προϋπόθεση αποφυγής δημιουργίας «...κινδύνων δια τη Δημοσίαν Υγεία, ως μολύνσεων, οχλήσεων ή αντιαισθητικών καταστάσεων».

Σύμφωνα με το άρθρο 13 «οι νομείς ή ιδιοκτήται οίωνδήποτε εγκαταστάσεων, υποχρεούνται να αποχετεύουν τα εξ αυτών προερχόμενα λύματα ή βιομηχανικά απόβλητα εις το υφιστάμενο δίκτυο των υπονόμων, καθ' ον τρόπο ορίζει εκάστοτε ο ειδικός κανονισμός λειτουργίας αυτού».

❖ Υ.Δ. Γ1γ/9900/74 (ΦΕΚ 1266/τ.β'./74) «Περί υποχρεωτικής κατασκευής αποχωρητηρίων». Με την παρ. 10 του άρθρου 1, καθίσταται υποχρεωτική η ύπαρξη αποχωρητηρίων στις οικείες, αυτοτελείς ή διαμερίσματα, και γενικά σε κάθε εγκατάσταση διαμονής, μόνιμης ή προσωρινής, ανθρώπων.

❖ Ο Κτιριοδομικός Κανονισμός. Στο άρθρο 369 αναφέρονται λεπτομέρειες για την κατασκευή και λειτουργία των αποχετευτικών συστημάτων των κτιρίων και τη σύνδεσή τους με το κεντρικό δίκτυο αποχέτευσης καθώς και για την αποχέτευση των ομβρίων υδάτων.

6.2.3. Κατοικίδια & αδέσποτα ζώα

• Υ.Δ. Υ1β/2000/95 (ΦΕΚ 343/τ.β./1995) «Περί ιδρύσεως και λειτουργίας πτηνοκτηνοτροφικών εγκαταστάσεων»

• Ν. 3170/2003 (ΦΕΚ 191/τ.α./29-7-2003) Ζώα συντροφιάς, αδέσποτα ζώα συντροφιάς και άλλες διατάξεις. Μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι:

- Ο ιδιοκτήτης σκύλου υποχρεούται να μεριμνά για τον άμεσο καθαρισμό του περιβάλλοντος από τα περιττώματα του σκύλου του. (άρθρο 2)

- Επιτρέπεται η διατήρηση σε κάθε κατοικία ενός σκύλου και μιας γάτας ή δύο σκύλων ή δύο γατών. Στις πολυκατοικίες τα ζώα πρέπει να διατηρούνται στο ίδιο διαμέρισμα όπου διαμένει ο ιδιοκτήτης και δε θα παραμένουν μόνιμα στις βεράντες του διαμερίσματος. Απαγορεύεται η διατήρηση των ζώων σε κοινόχρηστους χώρους της πολυκατοικίας(πυλωτή ταράτσα, ακάλυπτους χώρους κλπ) επιτρέπεται η διατήρηση των ζώων συντροφιάς στους ανοιχτούς χώρους των μονοκατοικιών με την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι διατάξεις του Ν. 1197/1981 (ΦΕΚ 240/τ.α./1981) και οι αστυνομικές διατάξεις περί κοινής ησυχίας. (άρθρο 6)
- Αρμόδιοι για την περισυλλογή των αδέσποτων σκύλων είναι οι Δήμοι, οι Κοινότητες και τα ζωοφιλικά σωματεία.

Δεν προβλέπονται όροι και προϋποθέσεις για τη διατήρηση άλλων ειδών κατοικίδιων ζώων (ερπετά, κουνέλια, ινδικά χοιρίδια κ.ά). Επίσης δεν καθορίζεται ο μέγιστος αριθμός διατηρούμενων ωδικών πτηνών.

6.2.4. Θόρυβος

- Για την ηχορύπανση από το θόρυβο καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος ισχύει η Υ.Δ. Α5/3010/85 (ΦΕΚ 593/τ.β./15-1-86) «Μέτρα προστασίας της Δημόσιας Υγείας από θορύβους μουσικής των Κέντρων Διασκέδασης και λοιπών καταστημάτων.» Ορίζεται η επιτρεπόμενη ανώτατη Α-ηχοστάθμη
- Για τον έλεγχο των θορύβων που προκαλούνται από τα μοτέρ των ψυγείων ή από τα κλιματιστικά μηχανήματα, αρμόδια υπηρεσία ελέγχου, στην οποία ανήκει η εφαρμογή του Π.Δ. 1180/81(ΦΕΚ 293/τ.α./6-10-81) είναι το Υπουργείο Ανάπτυξης, αλλά και κατά περίπτωση και άλλες συναρμόδιες υπηρεσίες (Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., Υγείας)
- Γενικά όμως για τον περιορισμό των δυσμενών επιπτώσεων από παντός είδους όχληση, με απώτερο σκοπό την προστασία και διασφάλιση τόσο της Δημόσιας Υγείας όσο και του περιβάλλοντος, κρίνεται απαραίτητη η αγαστή συνεργασία όλων των συναρμόδιων φορέων (Υ.Υ.Κ.Α., Δ/νση Υγειονομικής Μηχανικής και Υγιεινής Περιβάλλοντος, 2005). Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται το άρθρο 22 του Υγειονομικού Κανονισμού.

Δεν καλύπτονται νομοθετικά όλες οι περιπτώσεις θορύβου όπως π.χ.: αυτές που αφορούν κτυπογενή θόρυβο που δεν προέρχεται από μόνιμη πηγή (όπως λ.χ. κατά τον τεμαχισμό κρέατος). Δεν προβλέπονται επίσης οι περιπτώσεις όχλησης από το θόρυβο κατά τη μετακίνηση τραπεζιών – καθισμάτων από τους θαμώνες των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος όπως και η ενόχληση από την εκμάθηση μουσικών οργάνων σε χώρους οικιών, ακόμη κι αν τηρούνται οι ώρες κοινής ησυχίας.

6.2.5. Καπνοί - αέρια καύσεως – οσμές

- Υ.Δ. Α1β/8577/83 (ΦΕΚ 526/τ.β./1983) «Περί υγειονομικού ελέγχου και αδειών ιδρύσεως και λειτουργίας των εγκαταστάσεων επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος, καθώς και των ειδικών όρων ιδρύσεως και λειτουργίας των εργαστηρίων και καταστημάτων τροφίμων ή/και ποτών». Με το άρθρο 27 προβλέπεται ότι η απαγωγή των καπνών της αιθάλης και των αερίων καύσεως της καύσιμης ύλης, καθώς και των αερίων και οσμών που παράγονται κατά την παρασκευή φαγητών, θα γίνεται πλήρως με ειδικό απορροφητικό σύστημα, ώστε να μη διαχέονται στο περιβάλλον και να μην ενοχλούνται οι πελάτες, οι εργαζόμενοι και οι περίοικοι.

Η Δ/ση ΕΑ.Ρ.Θ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ως συναρμόδια υπηρεσία έχει αρμοδιότητα ελέγχου σε κλειστές εστίες καύσης όπως κεντρικές θερμάνσεις, αρτοκλιβάνους κ.ά.

Παράλληλα με τις όποιες νομοθετικές διατάξεις, εκδίδεται και πλήθος ερμηνευτικών εγκυκλίων οι οποίες κρίνονται απαραίτητες για τη σωστή εφαρμογή των παραπάνω.

Δεν καλύπτονται νομοθετικά όλες οι περιπτώσεις σχετικών οχλήσεων π.χ.:

- Από καπνό τσιγάρων καθισμένων πελατών σε υπαίθριους χώρους καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (για τα άνωθεν διαμερίσματα)
- Από διαδικασίες παρασκευής φαγητών σε γειτονικά διαμερίσματα παρά την ύπαρξη κατάλληλου απαγωγικού συστήματος οικιακού τύπου (συνήθως παράπονα για «βαριές μυρωδιές», για μεγάλο χρονικό διάστημα σε όλο το 24ωρο)

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 7. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Σκοπός της έρευνας αυτής είναι η ανάδειξη της πραγματικής διάστασης των προβλημάτων που αφορούν στην ύπαρξη ανθυγιεινών εστιών στην περιοχή ευθύνης της Διεύθυνσης Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού ελέγχου του Κεντρικού Τομέα της Νομαρχίας Αθηνών:

- με την καταγραφή και ανάλυση των ανθυγιεινών εστιών κατά περιοχή
- τον εντοπισμό των προβληματικών περιοχών
- την εξακρίβωση τάσεων εμφάνισης συγκεκριμένων προβλημάτων σε περιοχές

Ο απώτερος στόχος είναι ο εντοπισμός των ουσιαστικών και πρακτικών προβλημάτων για την αντιμετώπιση των ανθυγιεινών εστιών και η προσέγγιση πιθανών τρόπων πρόληψης.

Κεφάλαιο 8. ΥΛΙΚΟ

Εντοπισμός βιβλιογραφίας

Η βιβλιογραφική ανασκόπηση έγινε με χρήση του διαδικτύου, με εντοπισμό ΦΕΚ που αφορούσαν την κείμενη νομοθεσία. Οι λέξεις κλειδιά που χρησιμοποιήθηκαν:

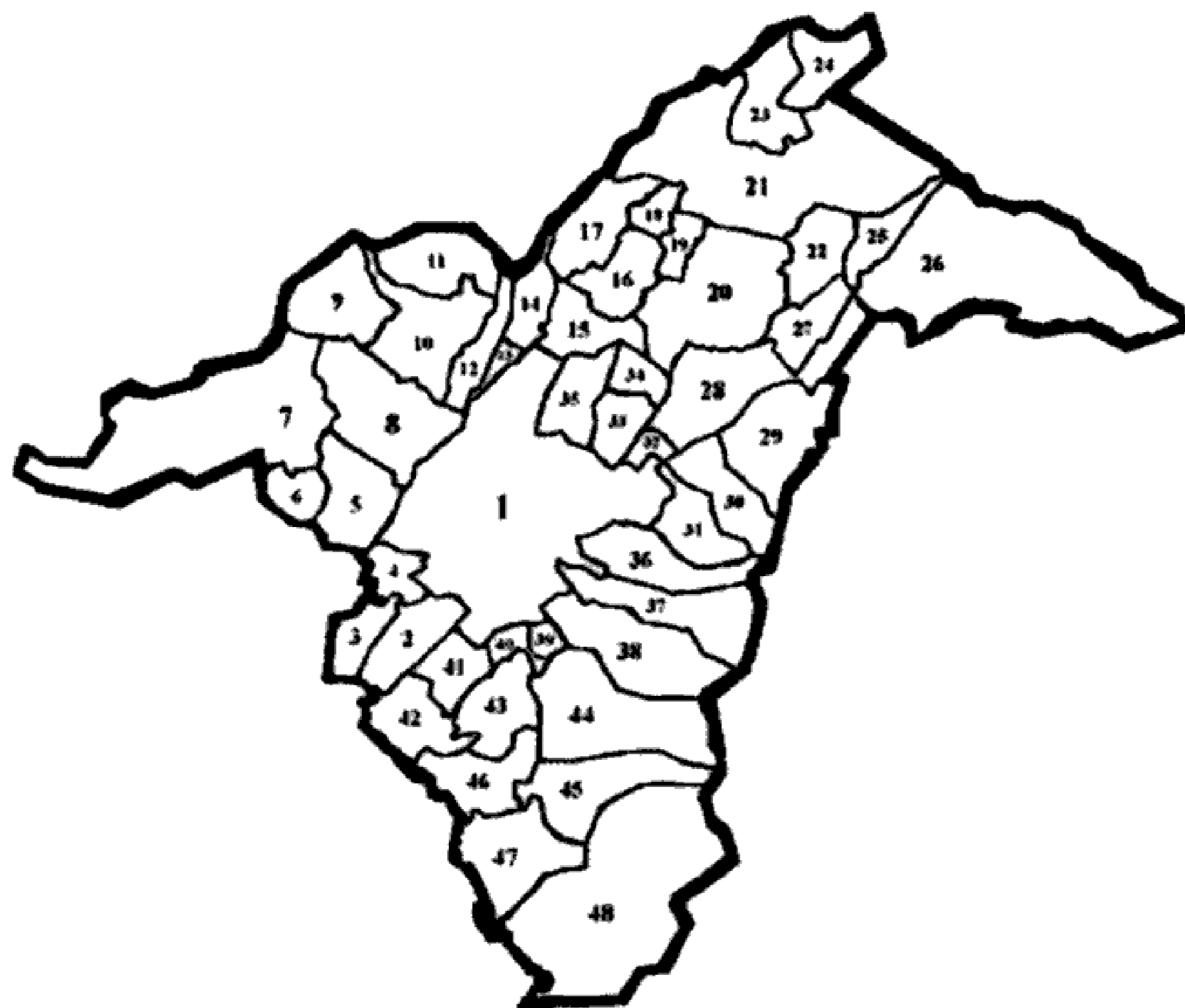
- Ανθυγιεινή εστία
- Δήμος Αθηναίων κλπ Δήμοι
- Νομαρχία Αθηνών
- Απορρίμματα
- Λύματα
- Έντομα
- Τρωκτικά
- Δυσσομία
- Κατοικίδια
- Θόρυβος
- Υγρασία
- εγκαταλελειμένα

Αρχειακό υλικό

Χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από το αρχείο της Διεύθυνσης Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού ελέγχου του Κεντρικού Τομέα της Νομαρχίας Αθηνών.

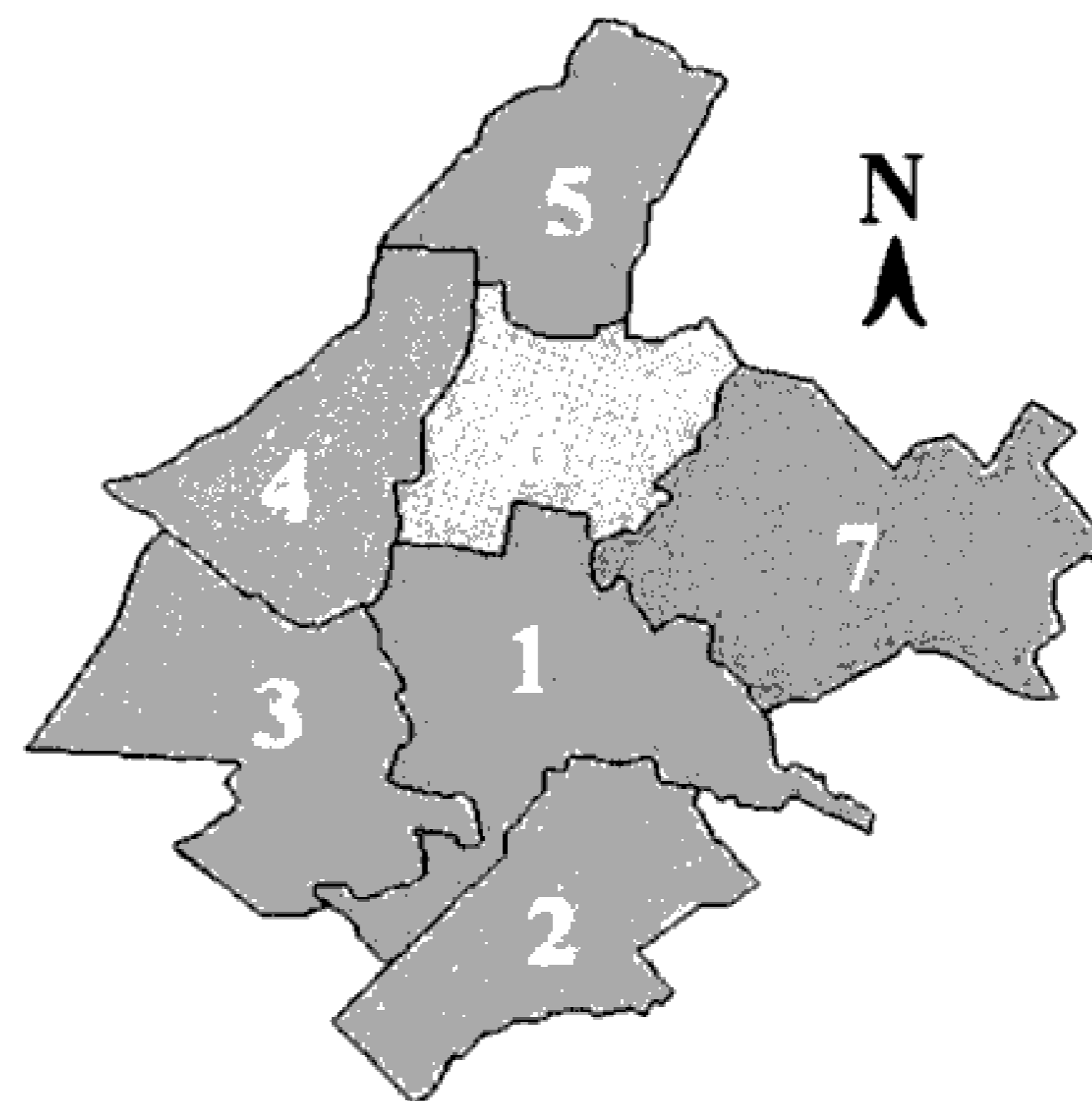
Κεφάλαιο 9. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Σχήμα 9.1 Πολεοδομικό συγκρότημα Αθήνας

Πηγή: Wikipedia 2009

Σχήμα 9.2 Δημοτικά Διαμερίσματα Αθήνας

Πηγή: Wikipedia 2009

Οι περιοχές ευθύνης της Διεύθυνσης Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού ελέγχου του Κεντρικού Τομέα της Νομαρχίας Αθηνών είναι:

1. Ο Δήμος Αθηναίων (1 στο Σχήμα 9.1) ο οποίος χωρίζεται σήμερα διοικητικά σε επτά διαμερίσματα τα οποία αριθμούνται σε 1ο, 2ο, 3ο, 4ο, 5ο, 6ο και 7ο (Σχήμα 9.2)

- Το 1ο δημοτικό διαμέρισμα Αθήνας, περιλαμβάνει το κέντρο των Αθηνών με το λεγόμενο εμπορικό τρίγωνο (Στάδιο-Ομόνοια-Πλάκα).
- Το 2ο δημοτικό διαμέρισμα Αθήνας, περιλαμβάνει τις ΝΑ. συνοικίες από Νέο Κόσμο μέχρι Στάδιο.
- Το 3ο δημοτικό διαμέρισμα Αθήνας, περιλαμβάνει τις ΝΔ. συνοικίες (Αστεροσκοπείου, Πετραλώνων και Θησείου).
- Το 4ο δημοτικό διαμέρισμα Αθήνας, περιλαμβάνει τις Δ. συνοικίες (Κολωνού, Ακαδημίας Πλάτωνος, Σεπόλια μέχρι Πατήσια).

- Το 5ο δημοτικό διαμέρισμα Αθήνας, περιλαμβάνει τις ΒΔ. συνοικίες μέχρι Προμπονά.
- Το 6ο δημοτικό διαμέρισμα Αθήνας, περιλαμβάνει τις βόρειες κεντρικές συνοικίες (Πατήσια, Κυψέλη) και τέλος
- Το 7ο δημοτικό διαμέρισμα Αθήνας, περιλαμβάνει τις ΒΑ. συνοικίες (Αμπελόκηποι, Ερυθρός κ.λπ.). (Αθήνα, wikipedia,2009).

2. Δήμος Βύρωνα (38 στο χάρτη)

3. Δήμος Γαλασίου (35 στο χάρτη)

4. Δήμος Δάφνης (40 στο χάρτη)

4. Δήμος Ζωγράφου (36 στο χάρτη)

6. Δήμος Ηλιούπολης (44 στο χάρτη)

7. Δήμος Καισαριανής (37 στο χάρτη)

8. Δήμος Νέας Φιλαδέλφειας (14 στο χάρτη)

9. Δήμος Νέας Χαλκηδόνας (13 στο χάρτη)

10. Δήμος Ταύρου (4 στο χάρτη)

11. Δήμος Υμηττού (38 στο χάρτη)

Σχόλια

Η περιοχή του Δήμου Αθηναίων είναι αστική περιοχή με πληθυσμό, σύμφωνα με την απογραφή του 2001: 745.514. Πληθυσμός που θεωρείται μάλλον μικρός, εξαιτίας της μετακίνησης δημοτών προς την επαρχία την ημέρα της απογραφής. Υπολογίζεται ο πληθυσμός στην περιοχή του Δήμου Αθηναίων να ξεπερνά το 1.500.000.

Κεφάλαιο 10. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

10.1. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

Προκειμένου να κατανεμηθεί ο όγκος των περιπτώσεων ανά περιοχές ευθύνης στους οριζόμενους κάθε φορά Ε.Δ.Υ.(συνήθως γίνονται αλλαγές ανά έτος), γίνεται επιπλέον διαχωρισμός ορισμένων δημοτικών διαμερισμάτων του Δήμου Αθηναίων σε τομείς: το 1^ο Δ.Δ. σε Ομόνοια – Εξάρχεια, Κολωνάκι, Σύνταγμα, Πλάκα, Ψειρή,

το 6^ο Δ.Δ. σε Κυψέλη και Άγιο Παντελεήμονα , ανάλογα και με τον όγκο των περιπτώσεων σε κάθε περιοχή.

Για πρακτικούς λόγους σύγκρισης των αποτελεσμάτων, χρησιμοποιήθηκαν οι τομείς που ίσχυαν κατά το 2004 και ανάλογα προσαρμόσθηκε η καταγραφή για τα έτη 2008 και το α' εξάμηνο του 2009. Αυτά είναι τα εξής:

- 1) 1^ο Δ.Δ. ΟΜΟΝΟΙΑ – ΕΞΑΡΧΕΙΑ
- 2) 1^ο Δ.Δ. ΚΟΛΩΝΑΚΙ - ΣΥΝΤΑΓΜΑ
- 3) 1^ο Δ.Δ. ΚΟΥΚΑΚΙ
- 4) 2^ο Δ.Δ.
- 5) 3^ο Δ.Δ.
- 6) 4^ο Δ.Δ.
- 7) 5^ο Δ.Δ.
- 8) 6^ο Δ.Δ.
- 9) 7^ο Δ.Δ.
- 10) Δήμος Βύρωνα
- 11) Δήμος Γαλατσίου
- 12) Δήμος Δάφνης
- 13) Δήμος Ζωγράφου
- 14) Δήμος Ηλιούπολης
- 15) Δήμος Καισαριανής
- 16) Δήμος Νέας Φιλαδέλφειας
- 17) Δήμος Νέας Χαλκηδόνας
- 18) Δήμος Ταύρου
- 19) Δήμος Υμηττού

10.2. ΕΙΔΗ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΩΝ ΕΣΤΙΩΝ

Για την καταγραφή των ανθυγιεινών εστιών από το αρχείο της Διεύθυνσης Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού ελέγχου του Κεντρικού Τομέα της Νομαρχίας Αθηνών, η ομαδοποίησή τους έγινε ανάλογα με το είδος, το χώρο, και ορισμένες πληροφορίες για τα εμπλεκόμενα άτομα.

Ως προς το είδος – χαρακτηριστικό, κατατάσσονται σε ανθυγιεινές εστίες που αφορούν:

- Εγκαταλελειμμένους γενικά χώρους (κτίρια, διαμερίσματα, οικόπεδα)

- Εγκαταλελειμμένα οχήματα
- Απορρίμματα
- Λύματα (γενικά: αποχέτευσης, όμβρια, διαρροές υδάτων κλπ)
- Υγρασία
- Θόρυβο (μουσικής, επαγγελματικής δραστηριότητας, μοτέρ μηχανημάτων κλπ)
- Καπναέρια – οσμές (απαγωγικά καταστημάτων, συστημάτων θέρμανσης, άλλες επαγγελματικές δραστηριότητες)
- Κατοικίδια ζώα
- Αδέσποτα ζώα
- Περιστέρια

Ως προς τους χώρους όπου διαπιστώνονται οι ανθυγιεινές εστίες, κρίθηκε σκόπιμη η ομαδοποίηση και αναφορά στους εξής:

- Δημόσιους υπαίθριους χώρους (δρόμοι, πεζοδρόμια, πλατείες, πάρκα, ρέματα κλπ)
- Υπαίθριους ιδιωτικούς χώρους (αυλές, μπαλκόνια, ταράτσες, φωταγωγοί, ακάλυπτοι κλπ)
- Επαγγελματικούς χώρους (καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, συνεργεία, βιοτεχνίες κλπ)

Ως προς τα άτομα τα οποία φέρονται ως υπεύθυνα για τη δημιουργία των ανθυγιεινών εστιών, διακρίνονται για τον ιδιαιτερότητα που απαιτείται στον τρόπο αντιμετώπισής τους, οι εξής κατηγορίες:

- Άτομα ευαίσθητων κοινωνικά ομάδων (ψυχικά ασθενείς, ηλικιωμένοι, ΑΜΕΑ, άστεγοι, τοξικοεξαρτώμενοι κλπ)
- Αλλοδαποί
- Άγνωστος (όταν δεν είναι γνωστά τα στοιχεία ταυτότητας)

Επειδή οι περισσότερες περιπτώσεις διαπιστώνονται ως σύνθετες καταστάσεις με περισσότερα από ένα προβλήματα όπως π.χ. ταυτόχρονη ύπαρξη απορριμμάτων, λυμάτων, υγρασίας, ζώων κλπ σε διάφορους συνδυασμούς, στους πίνακες αναφέρεται το σύνολο των περιπτώσεων - σημείων όπου διενήργησαν αυτοψίες οι Ε.Δ.Υ. ανά περιοχή, και στη συνέχεια το σύνολο των αναφορών ως προς συγκεκριμένο κάθε φορά χαρακτηριστικό ή πληροφορία (λαμβάνοντας υπόψη ότι σε κάθε περίπτωση ανθυγιεινής εστίας μπορεί να

υπάρχουν αναφορές για αρκετά χαρακτηριστικά ή πληροφορίες).

Κεφάλαιο 11. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Παρατίθενται οι πίνακες με τις πληροφορίες για τις ανθυγιεινές εστίες για τα έτη 2004, 2008 και το α' εξάμηνο του 2009.

Με τη σειρά που αναγράφονται στους πίνακες, οι ανθυγιεινές εστίες είναι:

1. Εγκαταλελειμμένα οχήματα (αναφέρεται ο αριθμός των οχημάτων στο σύνολο των περιπτώσεων των Α.Ε.)
2. Εγκαταλελειμμένοι χώροι
3. Άγνωστα στοιχεία υπαίτιου – υπεύθυνου
4. Αλλοδαποί (στους χώρους ανθυγιεινών εστιών)
5. Άτομα Ε.Κ.Ο. (ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων)
6. Δημόσιοι υπαίθριοι χώροι
7. Επαγγελματικοί χώροι
8. Υπαίθριοι ιδιωτικοί χώροι
9. Περιστέρια
10. Κατοικίδια
11. Αδέσποτα
12. Υγρασία
13. Λύματα
14. Απορρίμματα
15. Θόρυβος
16. Καπναέρια - Οσμές

2004	ΣΥΝΟΛΑ	ΕΓΚ. ΟΧΗΜ.	ΕΓΚΑΤ. ΧΩΡΟΙ	ΑΓΝΟΣΤ.	ΑΛΛΟΔΑ	ΑΤΟΜ. ΕΚΟ.	ΔΗΜ. ΧΩΡΟΙ	ΕΠ. ΧΩΡΟΙ	ΥΠΑΘ. Δ. ΧΩ.	ΠΕΡΙΣΤ.	ΚΑΤΟΙΚ.	ΑΔΕΣΠ.	ΥΓΡΑΣΙΑ	ΛΥΜΑΤΑ	ΑΠΟΡΡΙΜ.	ΘΟΥΒ.	ΚΑΠΝ.
Ο-Ε	76		13	8	3	6	9	6	11	6	5	1	2	4	32	4	4
Κ-Σ	22		2				4	4	2		4		2	3	2	2	3
ΚΟΥΚ	14		1	1	1	1	2	3	5	1	3	2	1	4	5	1	
2 ^ο Δ.Δ.	71	6	10	5	4	4	10	7	10		11	2	4	8	16	3	8
3 ^ο Δ.Δ.	35	2	11	6	1	1	5	1	6	1	3		2	3	17	1	
4 ^ο Δ.Δ.	61	1	17	10	6	3	1	11	13	1	9	1	3	4	22	5	6
5 ^ο Δ.Δ.	58		21	9	5	5	2	10	20	4	11	1	1	3	24	2	3
6 ^ο Δ.Δ.	115	240	14	3	2	11	2	2	25	12	21	7	2	10	48		3
7 ^ο Δ.Δ.	126	38	16	7	1	8	4	12	24	8	10	1	16	8	37	7	11
ΔΒΥΡ	28		1			5	4	6	6		4			6	9	1	5
ΔΓΑΛ	15		1				1	7	4				2	1	4	1	7
ΔΔΑΦ	13	1		1		1	1	2	3		4		1	2	1	2	4
ΔΖΩΓ	15					2		4	4		3		1	1	3	2	2
ΔΗΛ/ΛΗ	33	1	3	1			8	3	13		7		1	6	12		3
ΔΚΑΣ	20		1		1	1	3	5	5		1		3	2	5	3	5
ΔΝ.ΦΥ	9		3				1	2	2		1			1	4		1
ΔΝ.ΧΑΛ.	7		2					2			1			1		2	1
ΔΤΑΥΡ	11		1		2	2	1	2	2		1		1	1	3	2	1
ΔΥΜΗΤ	5	4	2	4					1						3		
ΣΥΝΟΛΑ	734	293	119	55	12	50	58	89	156	33	99	15	42	68	247	38	67

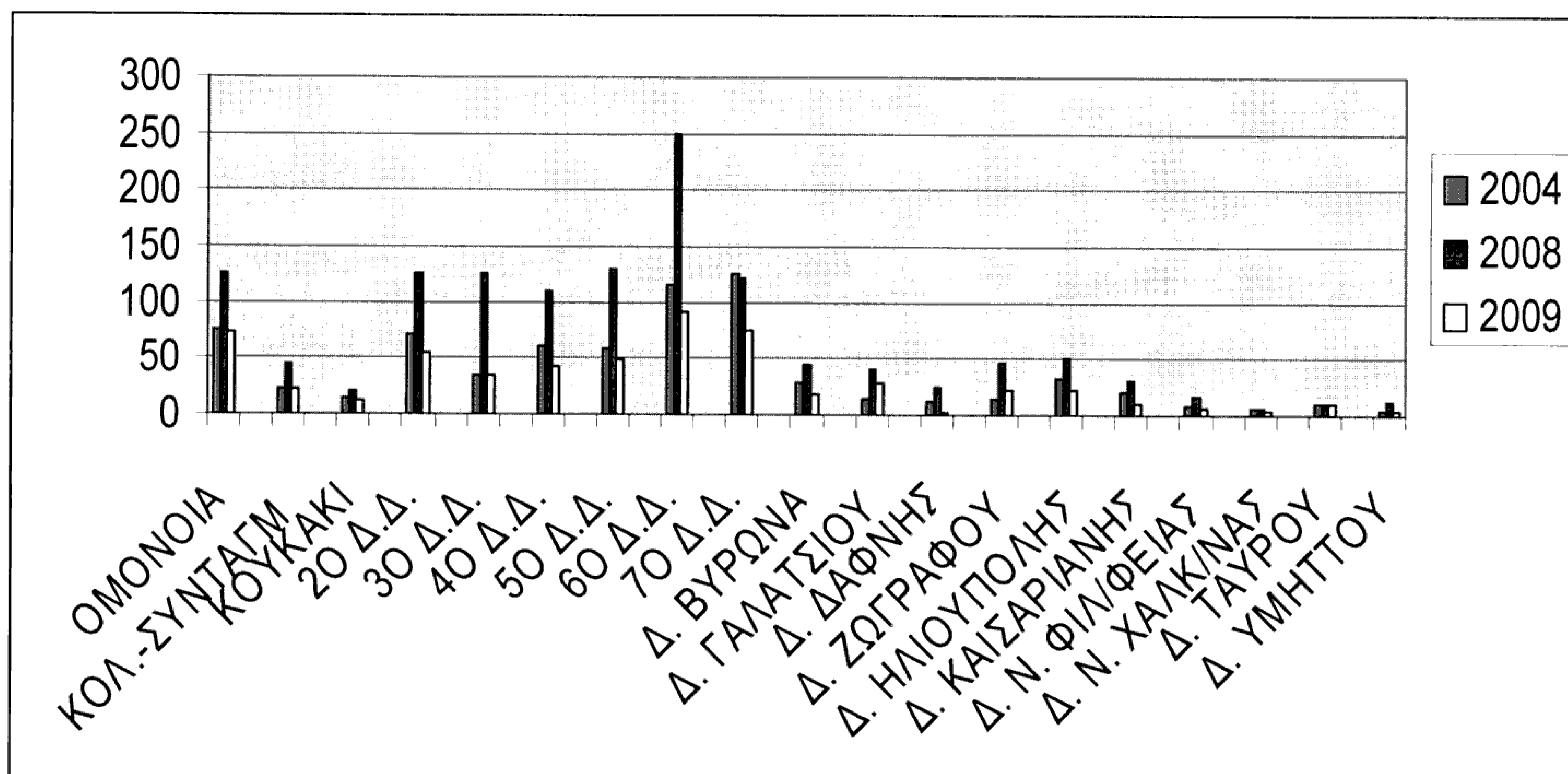
Πίνακας 11.1 Ανεθυγιεινές Εστίες σε όλες τις περιοχές ευθύνης για το 2004

2008	ΣΥΝΟΛΑ	ΕΓΚ. ΟΧΗΜ	ΕΓΚ. ΧΩΡ	ΑΙΝΩΣΤΟΣ	ΛΑΛΟΛΑΛΙΟΙ	ΑΤΟΜΕΚΟ	ΔΗΜ. ΥΠ. ΧΩΡ	ΕΠ. ΧΩΡΟΙ	ΙΑ.ΥΠ. ΧΩΡΟΙ	ΠΕΡΙΣΤ	ΚΑΤΟΙΚ	ΑΔΕΣΠ	ΥΓΡΑΣΙΑ	ΔΥΜΑΤΑ	ΑΠΟΡΡΙΜ
ΟΜΟΝΟΙΑ	125	7	55	12	17	11	15	11	19	14	8	11	4	8	53
ΚΟΛ.- ΣΥΝΤΑΓΜ.	44		4	1		5	6	20	3	3	2	1	2	5	11
ΚΟΥΚΑΚΙ	21		3	1		1	3	2	5	3	2	1	1	5	4
2 ^ο Δ.Α.	126		20	9	2	7	12	17	28	11	23	4	8	19	47
3 ^ο Δ.Α.	126	6	40	10	13	10	7	24	18	1	22	9	2	16	46
4 ^ο Δ.Α.	110	50	24	18	7	19	4	11	30	9	14	6	2	9	44
5 ^ο Δ.Α.	129	2	24	23	4	19	6	13	34	7	32	9	7	20	47
6 ^ο Δ.Α.	249	12	33	18	17	18	17	19	47	29	54	18	23	28	100
7 ^ο Δ.Α.	122	3	21	2		2	10	23	20	6	12	1	9	13	23
Δ. ΒΥΡΩΝΑ	44	2	7	4		3	2	5	10	6	17	3	1	2	15
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	40	3	8	3		3	6	6	12	1	7	4	5	6	14
Δ. ΔΑΦΝΗΣ	25		3	1		3	1	3	6	1	11	1	1		6
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ	47	4	8	1	2	4		6	8	5	6		3	3	16
Δ. ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	50	1	5	5		3	4	10	13		20	1	1	4	11
Δ. ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	31		5	2		1	3	7	4		4		2	5	10
Δ. Ν. ΦΙΛΑ/ΦΕΙΔΑΣ	16		2	2		2	4	1	7		5	1	2	3	6
Δ. Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ	7		2	2				2	2				1		3
Δ. ΤΑΥΡΟΥ	11				2		2	4	2	1	1		1	2	1
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ	12		2	2			3	5	3		2			1	2
ΣΥΝΟΛΑ	1335	90	266	116	64	111	105	189	271	97	242	70	75	149	459

Πίνακας 11.2 Ανθυγιεινές Εστίες σε όλες τις περιοχές ευθύνης για το 2008

2009	ΣΥΝΟΛΑ	ΕΠΣ ΟΧΗΜ	ΕΠΣ ΧΩΡ	ΑΙΤΗΣΤ	ΑΛΛΟΔ	ΑΤΟΜ.Ε.ΚΟ	ΔΗΜ ΧΩΡ	ΕΠ. ΧΩΡΟΙ	ΙΔ.ΥΠ.ΧΩΡΟΙ	ΠΕΡΙΣΤ	ΚΑΤΟΙΚ	ΑΔΕΣΠ	ΥΓΡΑΣΙΑ	ΛΥΜΑΤΑ	ΑΓΙΟΡΡΙΜ	ΘΟΥΒ	ΚΑΠΝ
Ο-Ε	73	128	20	10	23	7	4	7	12	8	3	1	2	7	7	2	3
Κ-Σ	22		4	1		1	6	4	3	1	2	2	1	2	10	1	4
ΚΟΥΚ	12		2	2	1	1		1	5		1		5	5	7	1	1
2° Δ.Δ.	55		4	6		4	4	9	12	5	9	2	4	7	13	5	1
3° Δ.Δ.	35	1	9	2	3	5	2	7	5		7	2	2	2	10	2	2
4° Δ.Δ.	42		16	13	2	2	3	5	11	1	10	2	4	6	6	2	1
5° Δ.Δ.	48		8	6	2	1	2	10	12	3	11		5	5	9	3	5
6° Δ.Δ.	92	5	17	12	1	12	8	9	29	11	13	5	10	16	19	4	6
7° Δ.Δ.	74	1	9	4	3	7	6	18	13	3	10		7	13	13	5	12
Δ.ΒΥΡ	19		5	2			2	2	8	3	4		1	2	5	2	1
Δ.ΓΑΛ	29		3	1		1	1	7	7	1	7	2	3	3	4	2	4
Δ.ΔΑΦ	3		2	1					3	1	1				1		
Δ.ΖΩΓ	22		1				3	3	2	2	8		4	1	3	1	4
Δ.ΗΛΛΗ	23	3	3				1	2	6	1	12	3		3	7	2	2
Δ.ΚΑΙΣ	10		3	1		2		3	1		1	1		2			
Δ.Ν.ΦΙΛ	7	1	2				3	1	1				1		3		1
Δ.Ν.ΧΑΛ.	4		1				1	1	1		1				1		1
Δ.ΤΑΥΡ	11	2	1					8								8	
Δ.ΥΜΗΤ	4		2	1		1			1		2						
ΣΥΝΟΛΑ	585	141	112	62	35	43	46	97	132	40	102	19	41	70	120	40	48

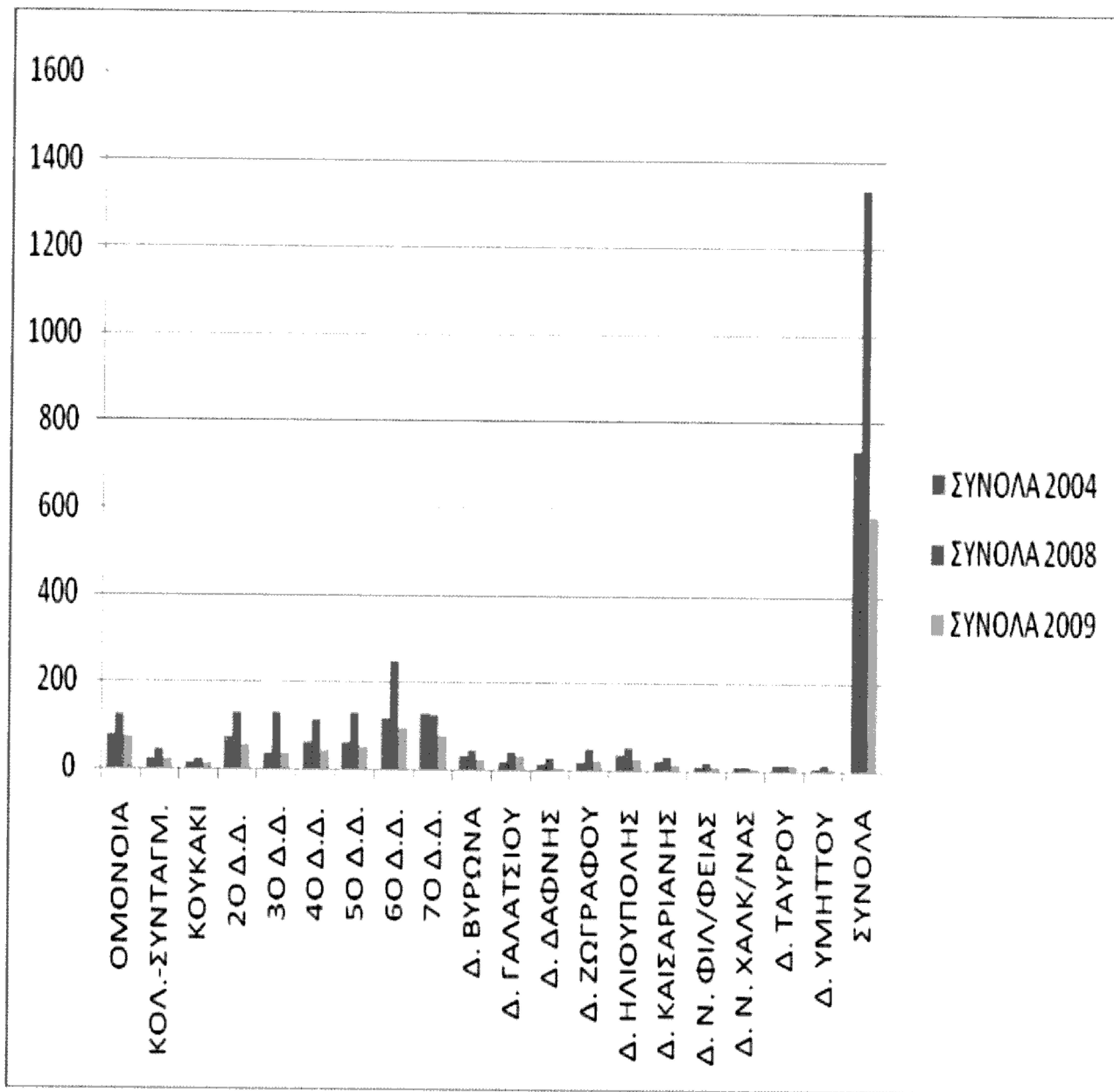
Πίνακας 11.3 Ανθυγιεινές Εστίες σε όλες τις περιοχές ευθύνης για το 2009

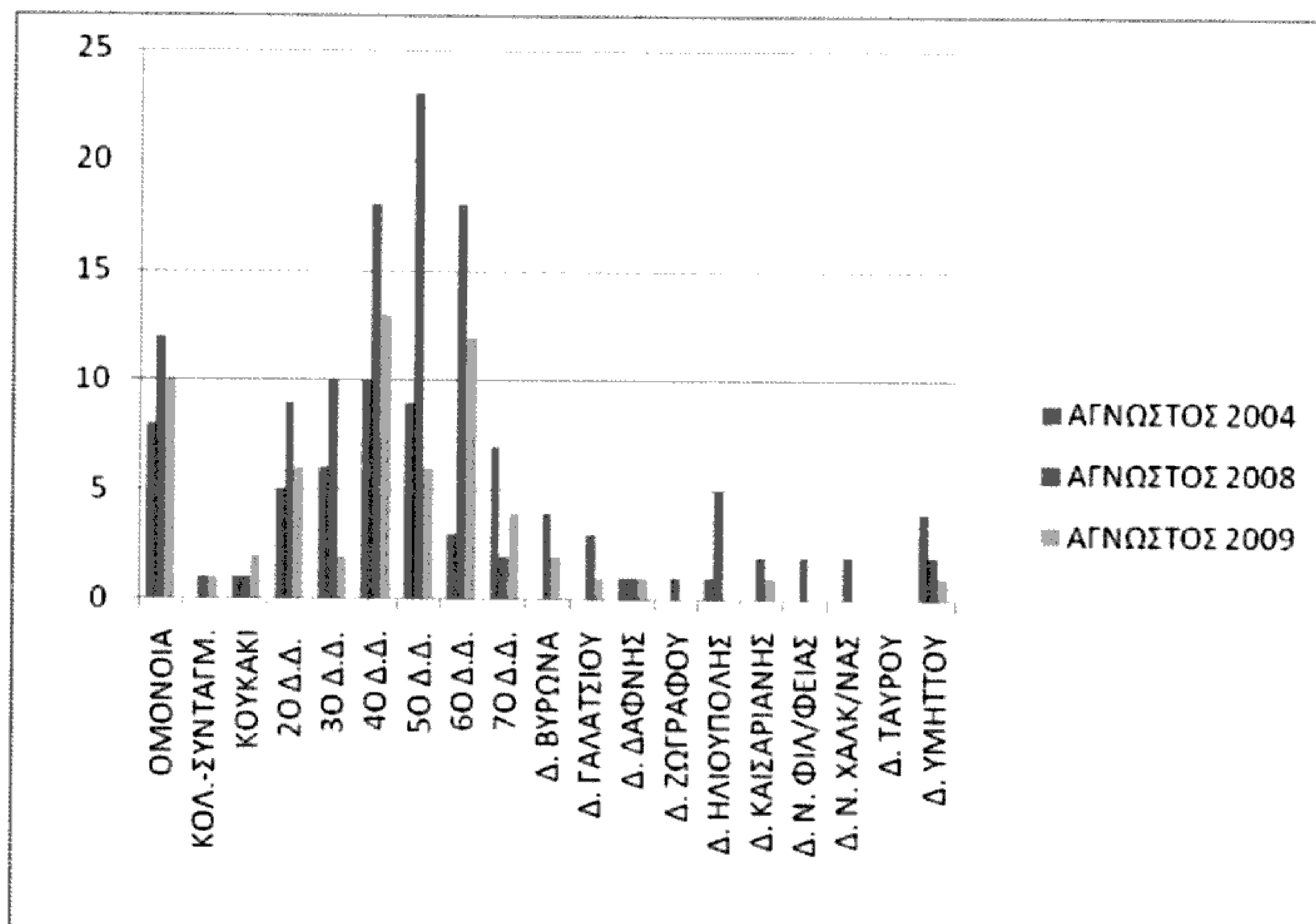
Γράφημα 11.1.α Σύνολα Α.Ε. ανά περιοχές για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ	76	125	73
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.	22	44	22
ΚΟΥΚΑΚΙ	14	21	12
2 ^ο Δ.Δ.	71	126	55
3 ^ο Δ.Δ.	35	126	35
4 ^ο Δ.Δ.	61	110	42
5 ^ο Δ.Δ.	58	129	48
6 ^ο Δ.Δ.	115	249	92
7 ^ο Δ.Δ.	126	122	74
Δ. ΒΥΡΩΝΑ	28	44	19
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	15	40	29
Δ. ΔΑΦΝΗΣ	13	25	3
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ	15	47	22
Δ.ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	33	50	23
Δ.	20	31	10
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ			
Δ.Ν.ΦΙΛ/ΦΕΙΑΣ	9	16	7
Δ.Ν.ΧΑΛΚ/ΝΑΣ	7	7	4
Δ. ΤΑΥΡΟΥ	11	11	11
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ	5	12	4
ΣΥΝΟΛΑ	734	1335	585

Πίνακας 11.4 Σύνολα Α.Ε. ανά περιοχές για τα έτη 2004,2008,2009

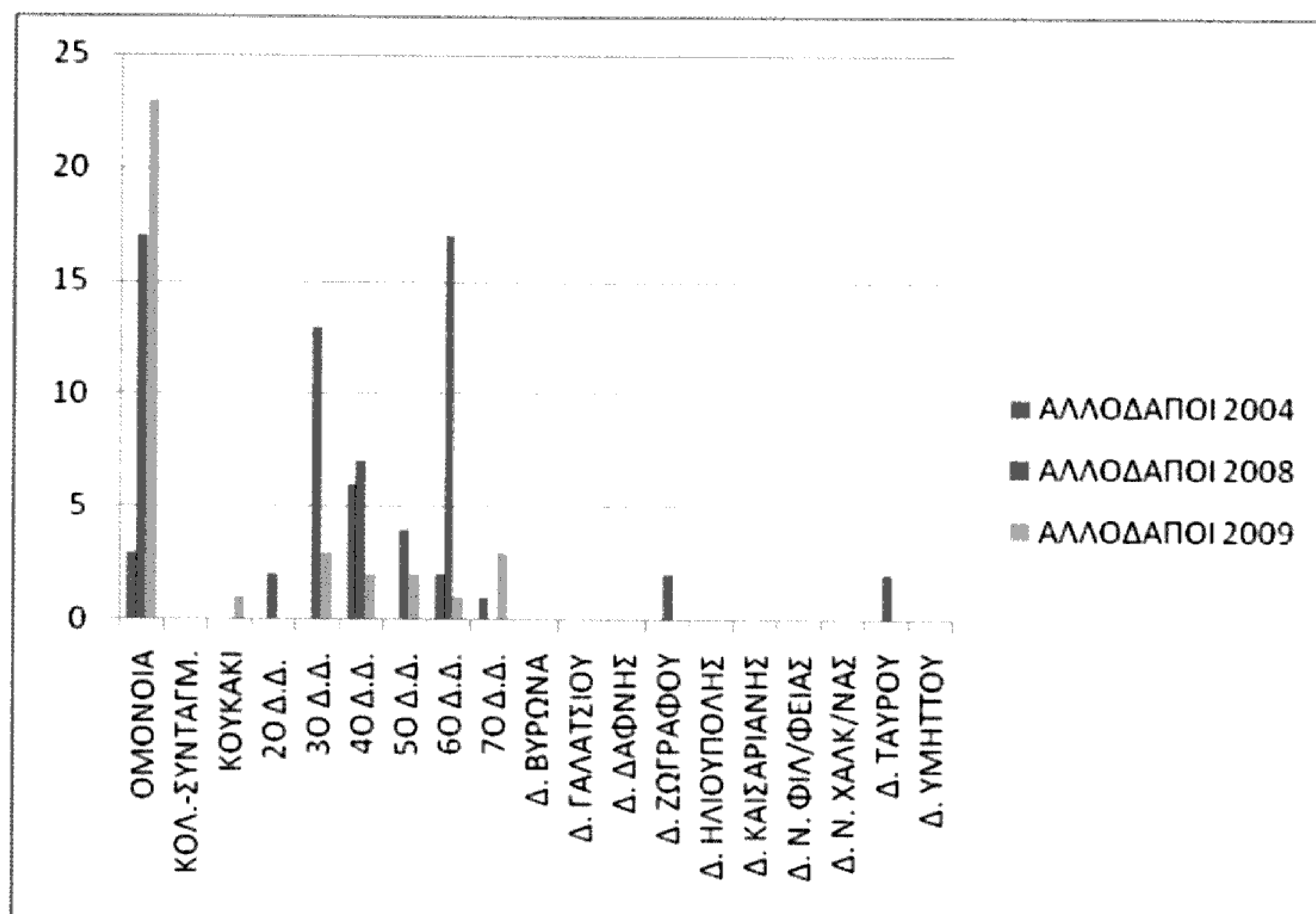
Γράφημα 11.1.β Σύνολα Α.Ε. ανά περιοχές για τα έτη 2004,2008,2009

Γράφημα 11.2 Α.Ε. με άγνωστα στοιχεία του υπεύθυνου για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ	8	12	10
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.		1	1
ΚΟΥΚΑΚΙ	1	1	2
2 ^ο Δ.Δ.	5	9	6
3 ^ο Δ.Δ.	6	10	2
4 ^ο Δ.Δ.	10	18	13
5 ^ο Δ.Δ.	9	23	6
6 ^ο Δ.Δ.	3	18	12
7 ^ο Δ.Δ.	7	2	4
Δ. ΒΥΡΩΝΑ		4	2
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ		3	1
Δ. ΔΑΦΝΗΣ	1	1	1
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ		1	
Δ.ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	1	5	
Δ.ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ		2	1
Δ. Ν.ΦΙΛ/ΦΕΙΑΣ		2	
Δ.Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ		2	
Δ. ΤΑΥΡΟΥ			
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ	4	2	1
ΣΥΝΟΛΑ	55	116	62

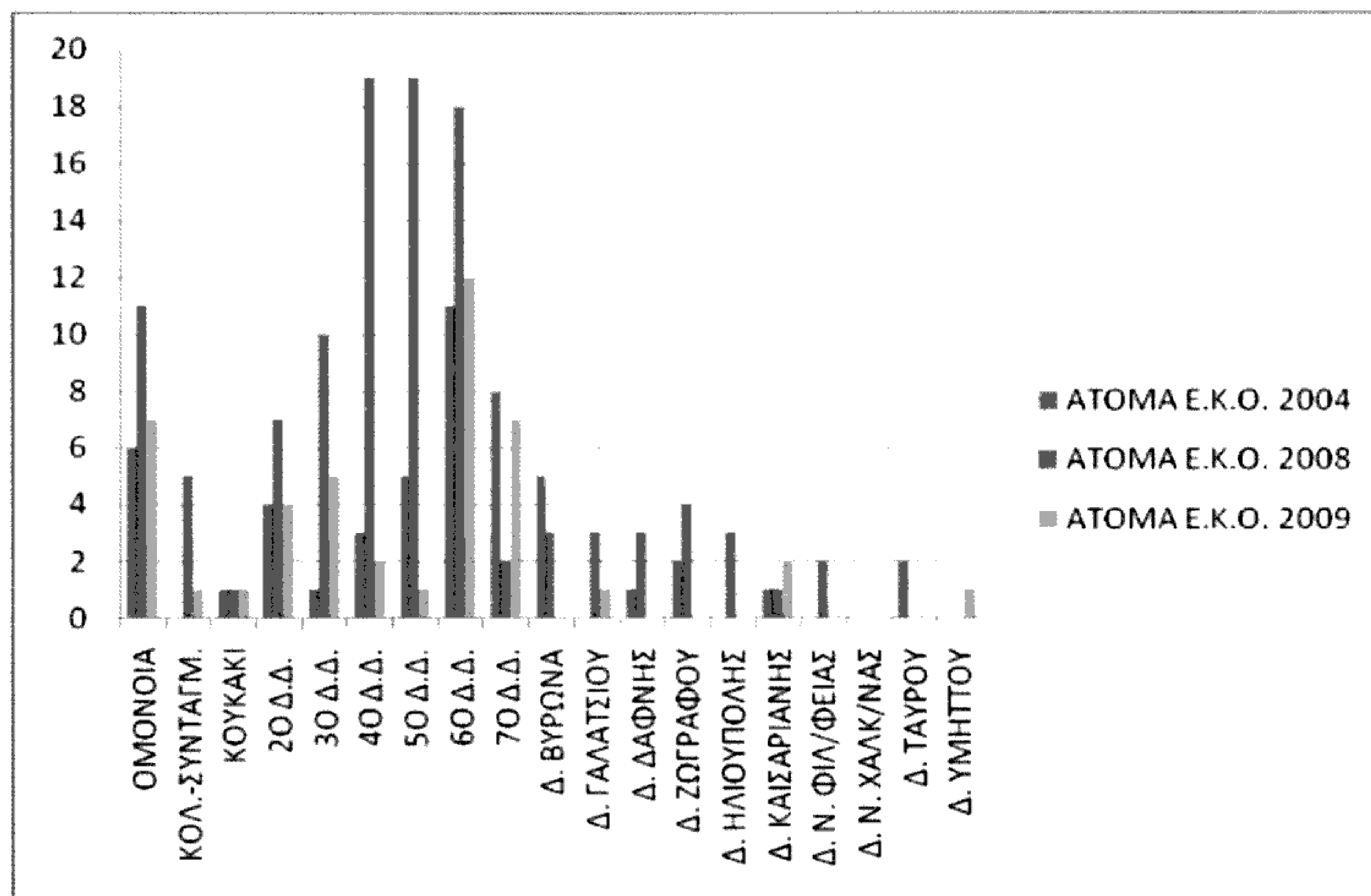
Πίνακας 11.5 Α.Ε. με άγνωστα στοιχεία του υπεύθυνου για τα έτη 2004,2008,2009

Γράφημα 11.3 Α.Ε. σχετικές με αλλοδαπούς για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ	3	17	23
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.			
ΚΟΥΚΑΚΙ			1
2 ^ο Δ.Δ.		2	
3 ^ο Δ.Δ.		13	3
4 ^ο Δ.Δ.	6	7	2
5 ^ο Δ.Δ.		4	2
6 ^ο Δ.Δ.	2	17	1
7 ^ο Δ.Δ.	1		3
Δ. ΒΥΡΩΝΑ			
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ			
Δ. ΔΑΦΝΗΣ			
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ		2	
Δ.ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ			
Δ.			
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ			
Δ. Ν.ΦΙΛ/ΦΕΙΑΣ			
Δ. Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ			
Δ. ΤΑΥΡΟΥ		2	
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ			
ΣΥΝΟΛΑ	12	64	35

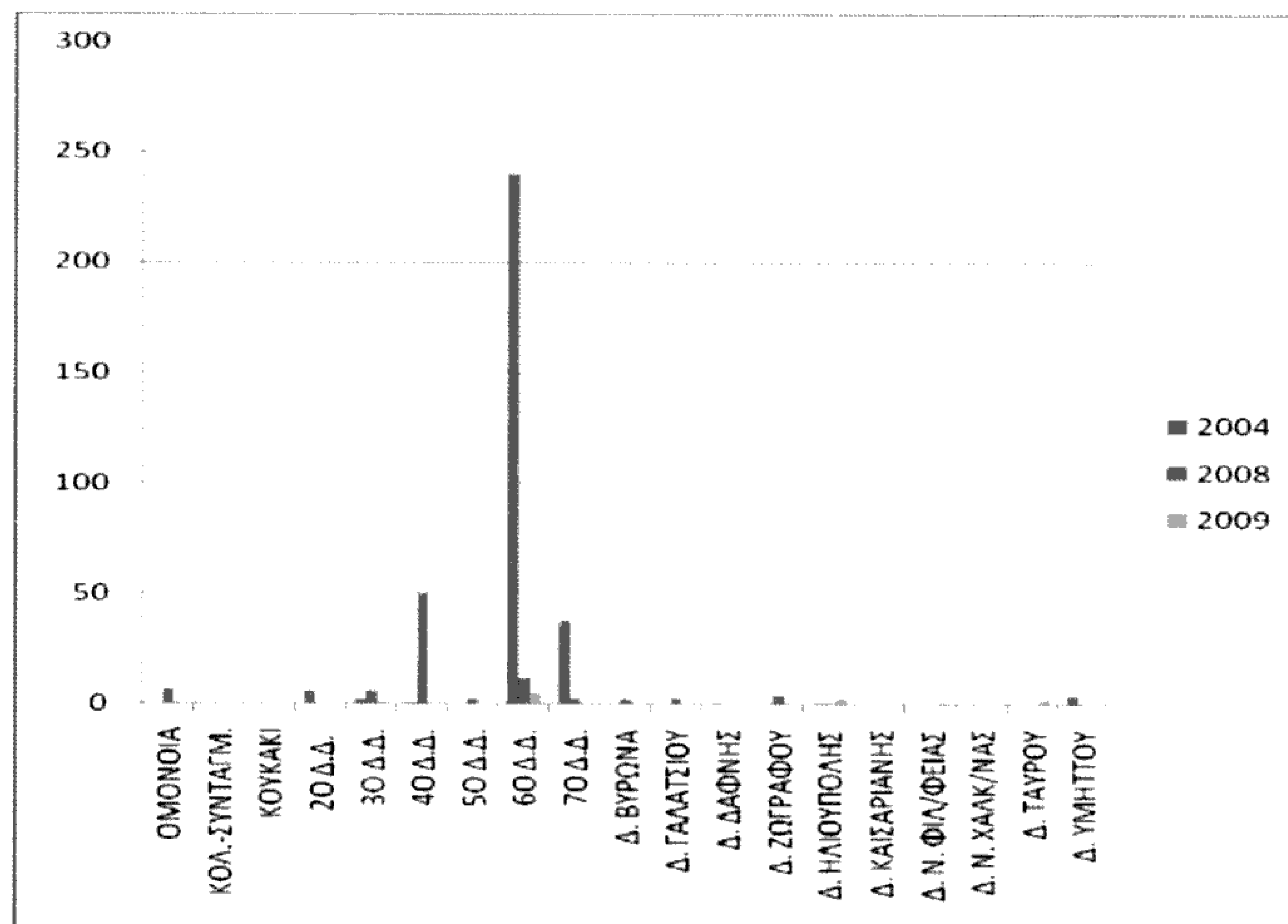
Πίνακας 11.6 Α.Ε. σχετικές με αλλοδαπούς για τα έτη 2004,2008,2009

Γράφημα 11.4 Α.Ε. σχετικές με άτομα ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ	6	11	7
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.		5	1
ΚΟΥΚΑΚΙ	1	1	1
2 ^ο Δ.Δ.	4	7	4
3 ^ο Δ.Δ.	1	10	5
4 ^ο Δ.Δ.	3	19	2
5 ^ο Δ.Δ.	5	19	1
6 ^ο Δ.Δ.	11	18	12
7 ^ο Δ.Δ.	8	2	7
Δ. ΒΥΡΩΝΑ	5	3	
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ		3	1
Δ. ΔΑΦΝΗΣ	1	3	
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ	2	4	
Δ. ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ		3	
Δ. ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	1	1	2
Δ. Ν. ΦΙΛ./ΦΕΙΑΣ		2	
Δ. Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ			
Δ. ΤΑΥΡΟΥ	2		
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ			1
ΣΥΝΟΛΑ	50	111	43

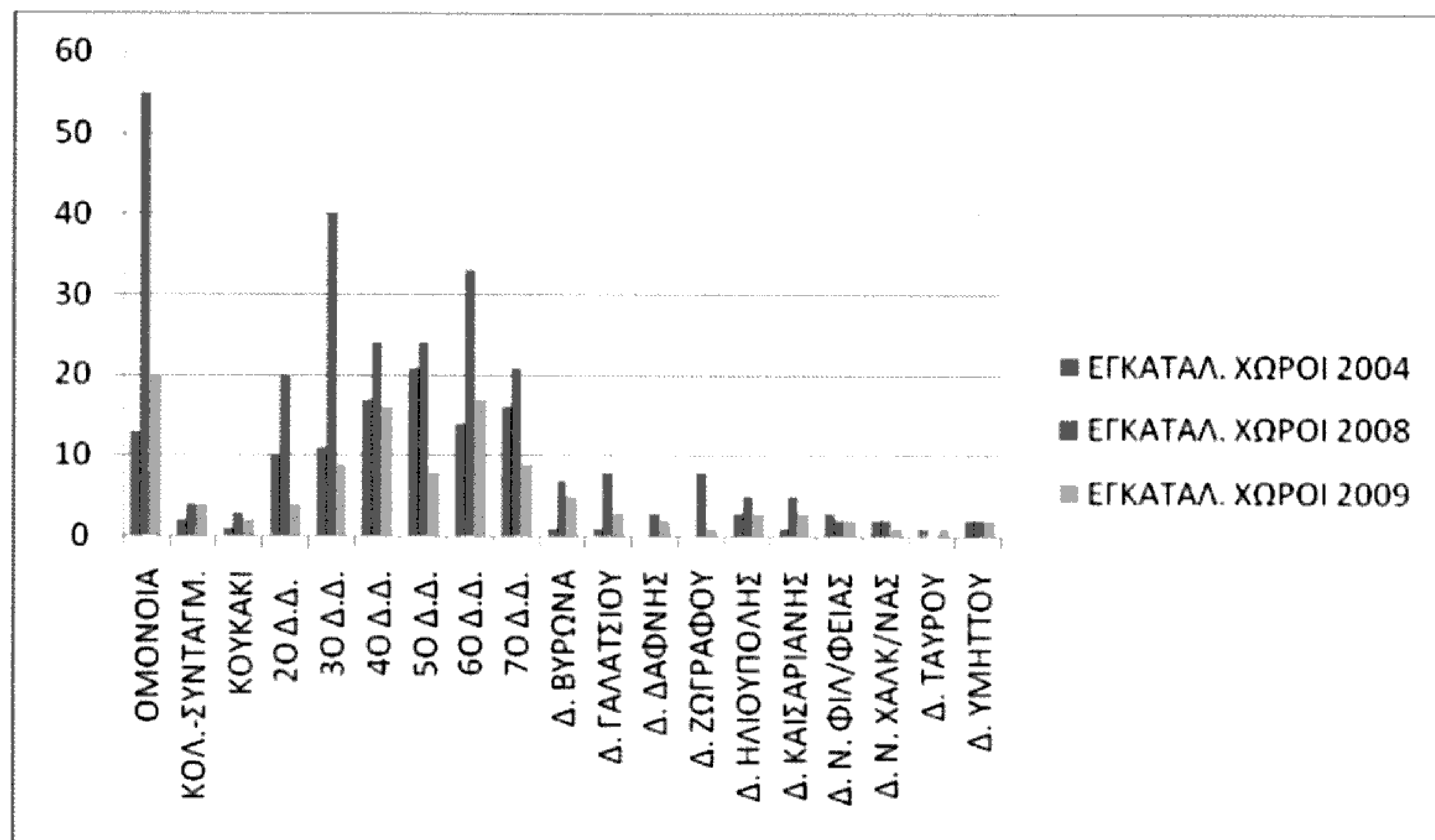
Πίνακας 11.7 Α.Ε. σχετικές με άτομα ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων για τα έτη 2004,2008,2009

Γράφημα 11.5 Α.Ε. σχετικές με εγκαταλελειμμένα οχήματα για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ		7	1
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.			
ΚΟΥΚΑΚΙ			
2 ^ο Δ.Δ.	6		
3 ^ο Δ.Δ.	2	6	1
4 ^ο Δ.Δ.	1	50	
5 ^ο Δ.Δ.		2	
6 ^ο Δ.Δ.	240	12	5
7 ^ο Δ.Δ.	38	3	1
Δ. ΒΥΡΩΝΑ		2	
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ		3	
Δ. ΔΑΦΝΗΣ	1		
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ		4	
Δ. ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	1	1	3
Δ. ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ			
Δ. Ν. ΦΙΛ/ΦΕΙΑΣ			1
Δ. Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ			
Δ. ΤΑΥΡΟΥ			2
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ	4		
ΣΥΝΟΛΑ	293	90	14

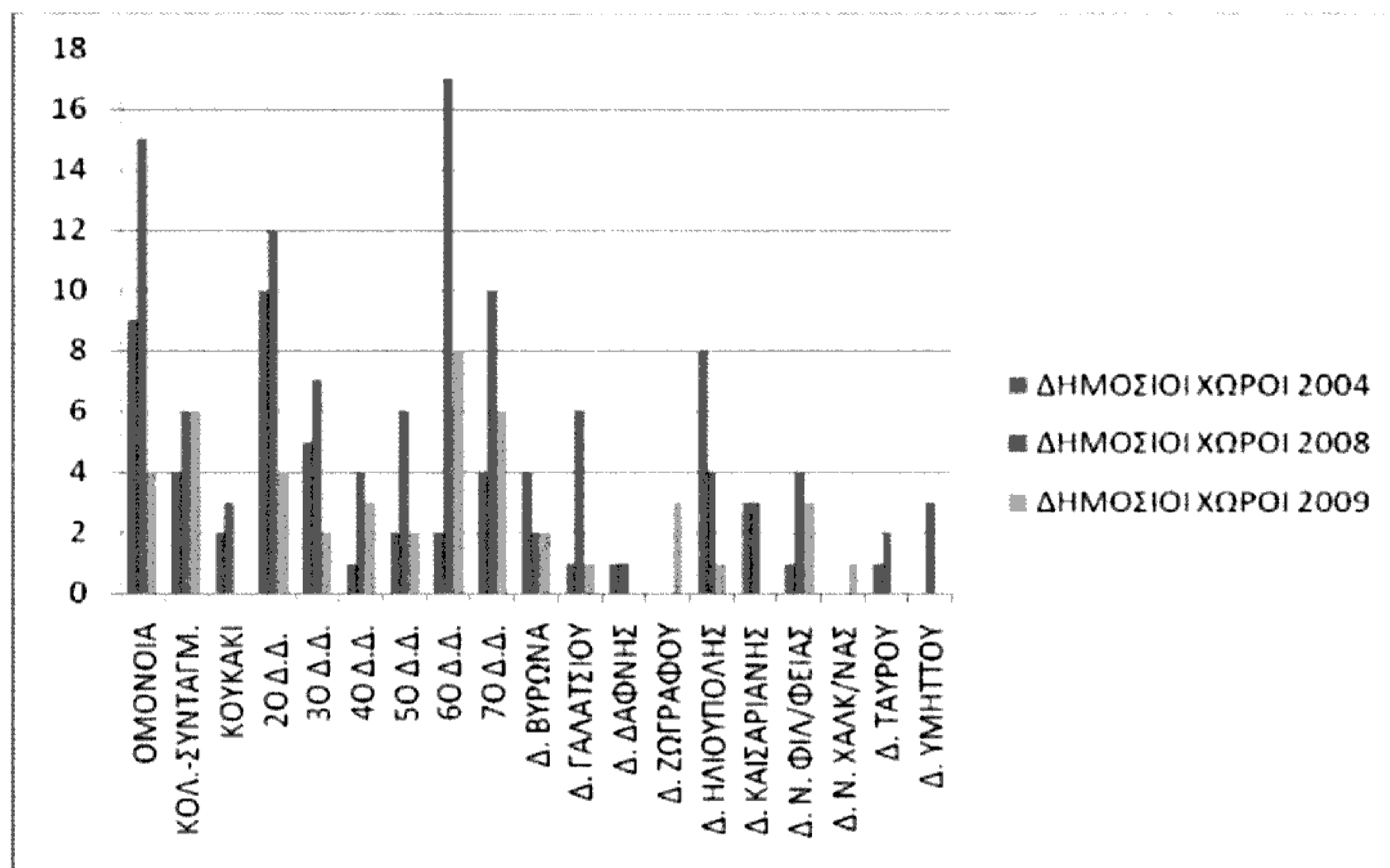
Πίνακας 11.8 Α.Ε. σχετικές με εγκαταλελειμμένα οχήματα για τα έτη 2004,2008,2009

Γράφημα 11.6 Α.Ε. σχετικές με εγκαταλελειμμένους χώρους για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ	13	55	20
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.	2	4	4
ΚΟΥΚΑΚΙ	1	3	2
2 ^ο Δ.Δ.	10	20	4
3 ^ο Δ.Δ.	11	40	9
4 ^ο Δ.Δ.	17	24	16
5 ^ο Δ.Δ.	21	24	8
6 ^ο Δ.Δ.	14	33	17
7 ^ο Δ.Δ.	16	21	9
Δ. ΒΥΡΩΝΑ	1	7	5
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	1	8	3
Δ. ΔΑΦΝΗΣ		3	2
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ		8	1
Δ.ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	3	5	3
Δ.ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	1	5	3
Δ.Ν. ΦΙΛ/ΦΕΙΑΣ	3	2	2
Δ.Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ	2	2	1
Δ. ΤΑΥΡΟΥ	1		1
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ	2	2	2
ΣΥΝΟΛΑ	119	266	112

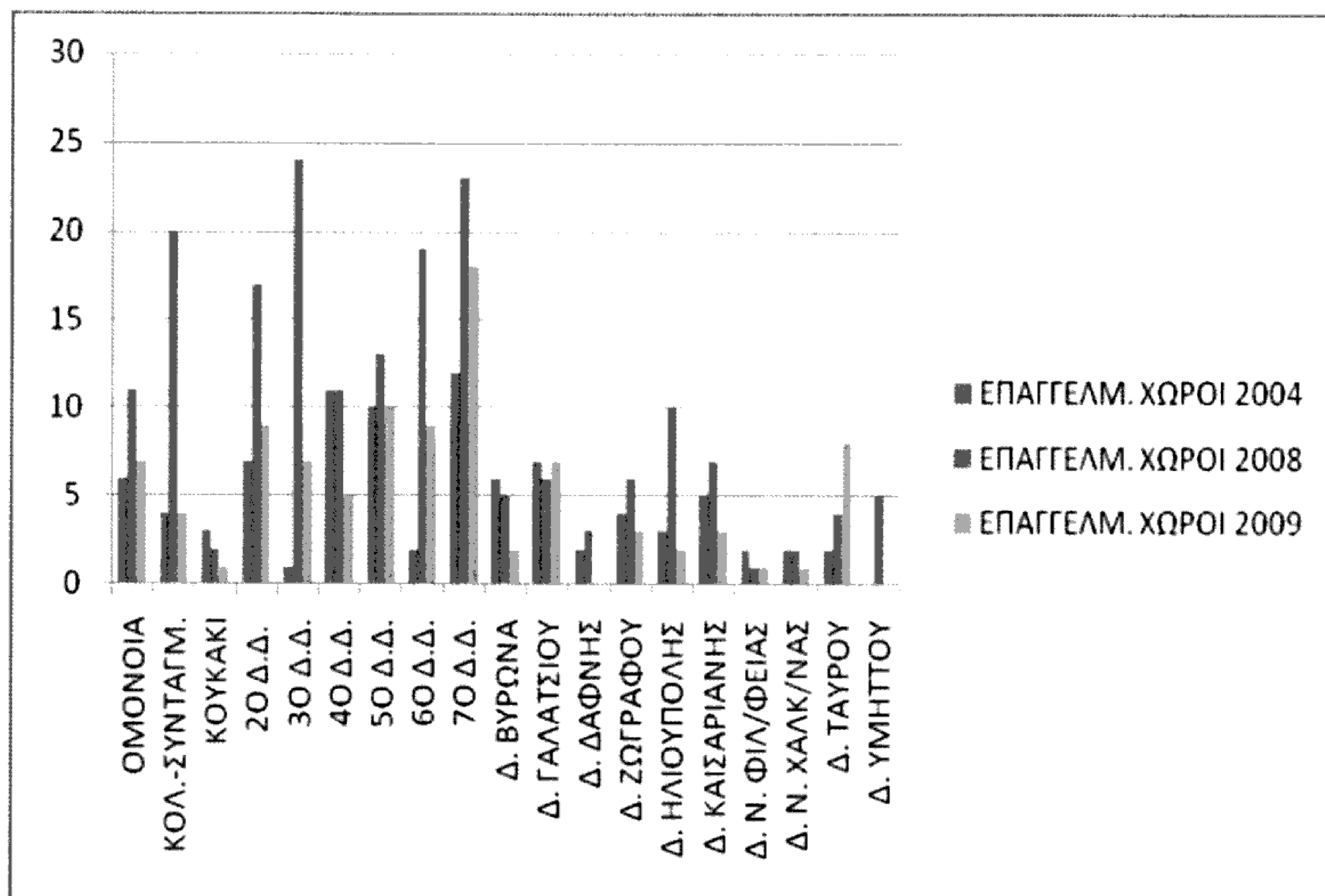
Πίνακας 11.9 Α.Ε. σχετικές με εγκαταλελειμμένους χώρους για τα έτη 2004,2008,2009

Γράφημα 11.7 Α.Ε. σε δημόσιους χώρους για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ	9	15	4
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.	4	6	6
ΚΟΥΚΑΚΙ	2	3	
2 ^ο Δ.Δ.	10	12	4
3 ^ο Δ.Δ.		7	2
4 ^ο Δ.Δ.	1	4	3
5 ^ο Δ.Δ.	2	6	2
6 ^ο Δ.Δ.	2	17	8
7 ^ο Δ.Δ.	4	10	6
Δ. ΒΥΡΩΝΑ	4	2	2
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	1	6	1
Δ. ΔΑΦΝΗΣ	1	1	
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ			3
Δ. ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	8	4	1
Δ. ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	3	3	
Δ. Ν. ΦΙΛ/ΦΕΙΑΣ	1	4	3
Δ. Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ			1
Δ. ΤΑΥΡΟΥ	1	2	
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ		3	
ΣΥΝΟΛΑ	58	105	46

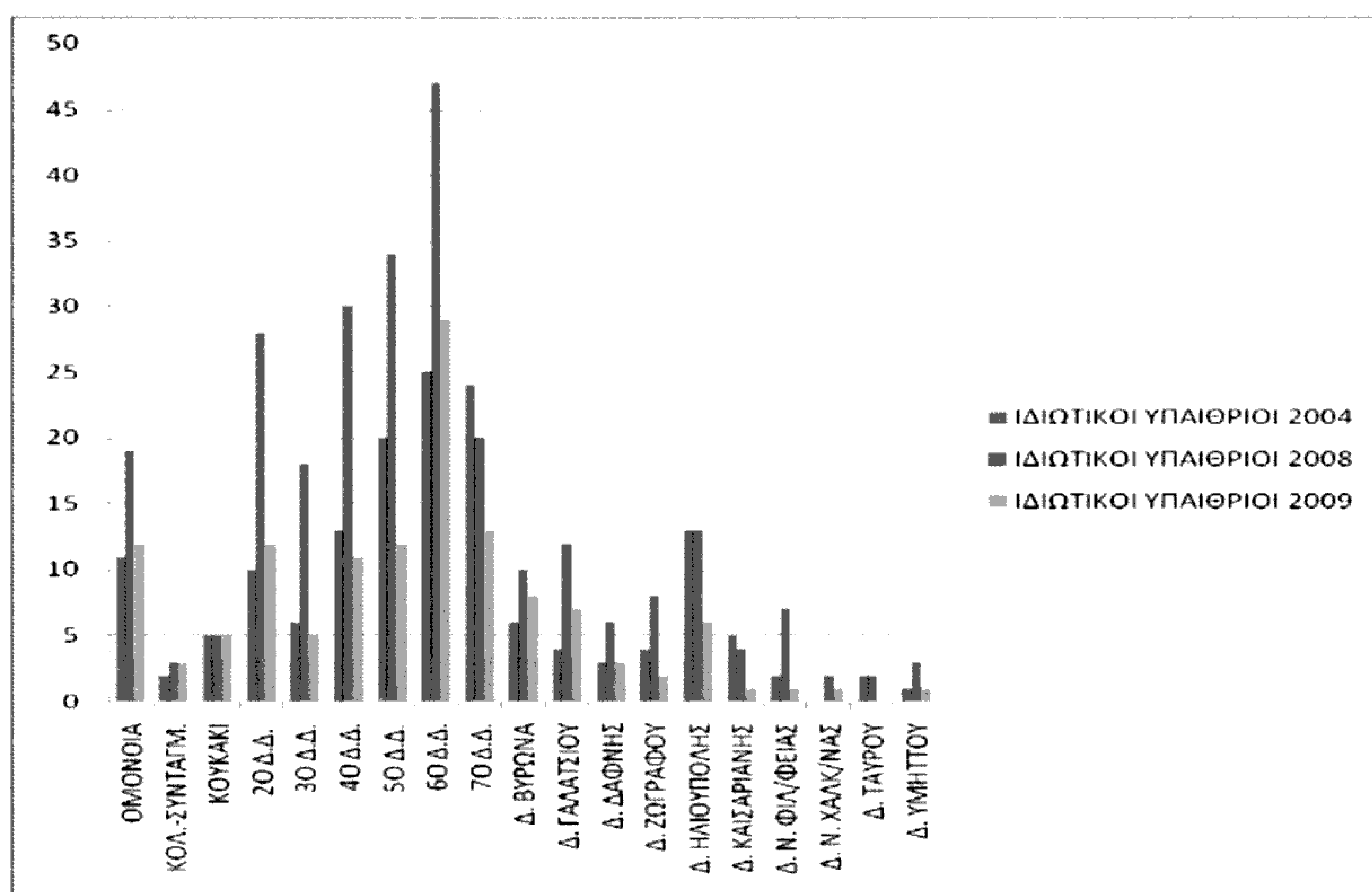
Πίνακας 11.10 Α.Ε. σε δημόσιους χώρους για τα έτη 2004,2008,2009

Γράφημα 11.8 Α.Ε. σε επαγγελματικούς χώρους για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ	6	11	7
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.	4	20	4
ΚΟΥΚΑΚΙ	3	2	1
2 ^ο Δ.Δ.	7	17	9
3 ^ο Δ.Δ.	1	24	7
4 ^ο Δ.Δ.	11	11	5
5 ^ο Δ.Δ.	10	13	10
6 ^ο Δ.Δ.	2	19	9
7 ^ο Δ.Δ.	12	23	18
Δ. ΒΥΡΩΝΑ	6	5	2
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	7	6	7
Δ. ΔΑΦΝΗΣ	2	3	
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ	4	6	3
Δ.ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	3	10	2
Δ.	5	7	3
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ			
Δ.Ν. ΦΙΛ/ΦΕΙΑΣ	2	1	1
Δ.Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ	2	2	1
Δ. ΤΑΥΡΟΥ	2	4	8
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ		5	
ΣΥΝΟΛΑ	89	189	97

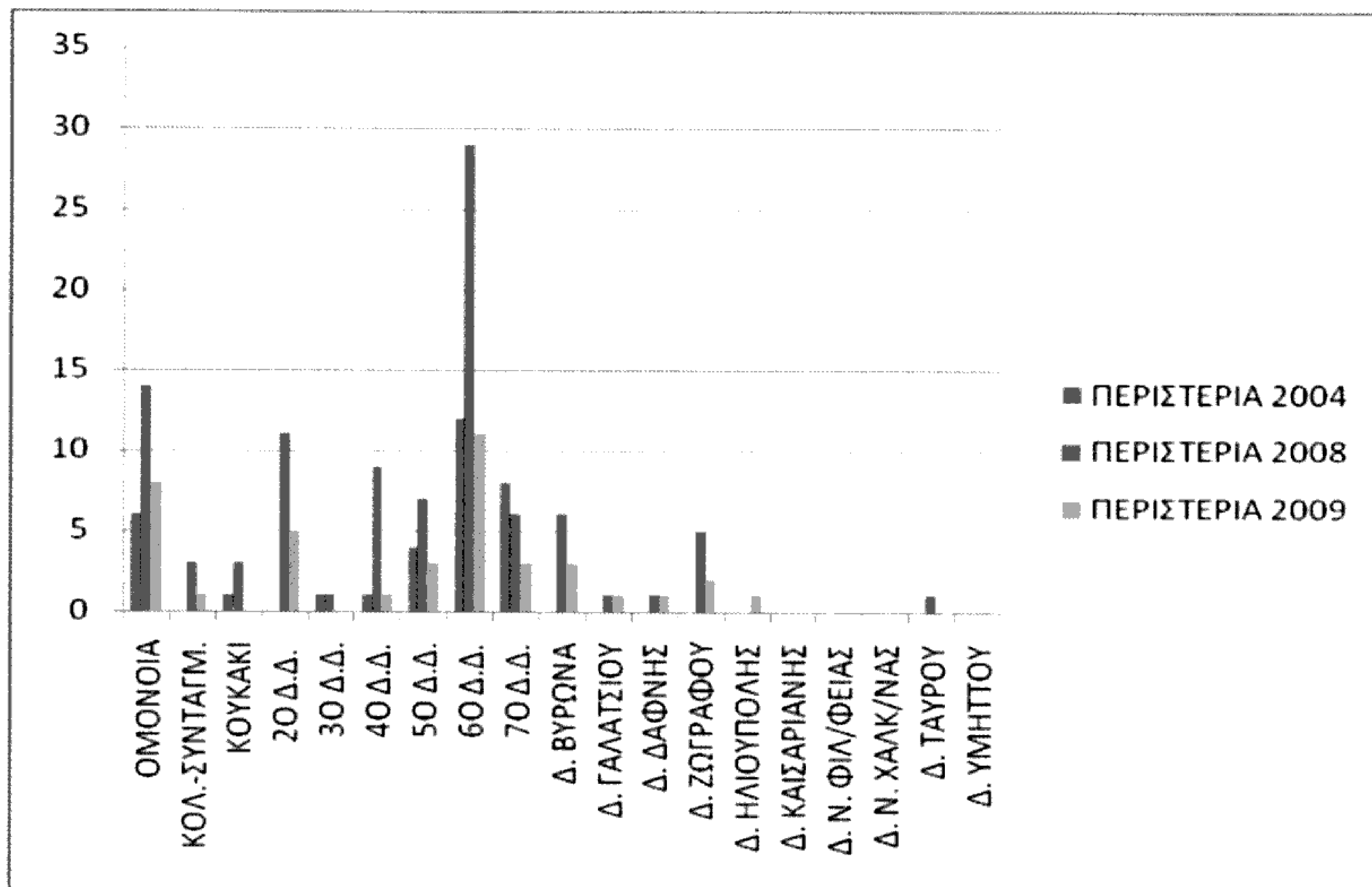
Πίνακας 11.11 Α.Ε. σε επαγγελματικούς χώρους για τα έτη 2004,2008,2009

Γράφημα 11.9 Α.Ε. σε ιδιωτικούς υπαίθριους χώρους για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ	11	19	12
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.	2	3	3
ΚΟΥΚΑΚΙ	5	5	5
2 ^ο Δ.Δ.	10	28	12
3 ^ο Δ.Δ.	6	18	5
4 ^ο Δ.Δ.	13	30	11
5 ^ο Δ.Δ.	20	34	12
6 ^ο Δ.Δ.	25	47	29
7 ^ο Δ.Δ.	24	20	13
Δ. ΒΥΡΩΝΑ	6	10	8
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	4	12	7
Δ. ΔΑΦΝΗΣ	3	6	3
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ	4	8	2
Δ.ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	13	13	6
Δ.ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	5	4	1
Δ.Ν. ΦΙΛ/ΦΕΙΑΣ	2	7	1
Δ.Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ		2	1
Δ. ΤΑΥΡΟΥ	2	2	
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ	1	3	1
ΣΥΝΟΛΑ	156	271	132

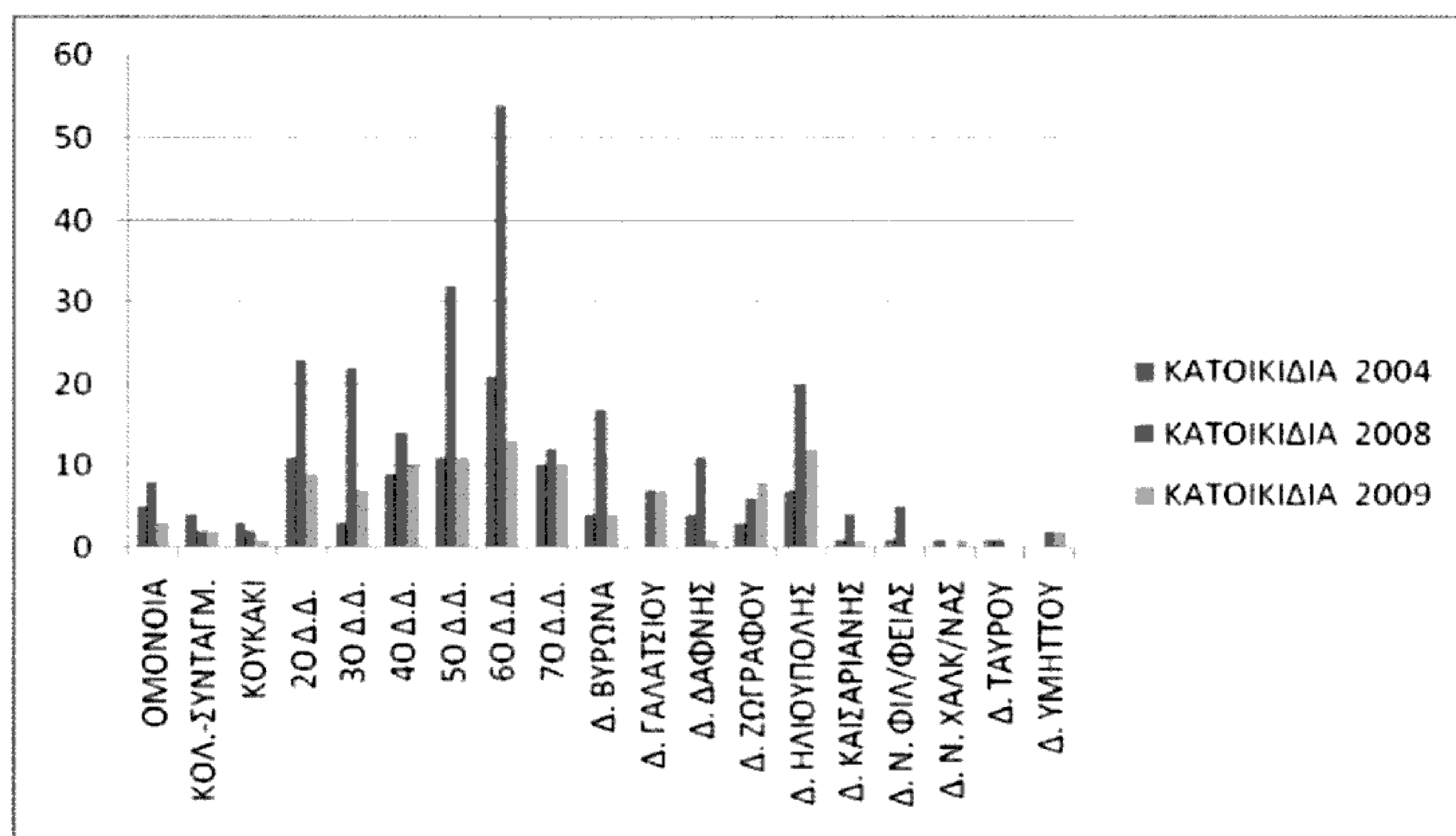
Πίνακας 11.12 Α.Ε. σε ιδιωτικούς υπαίθριους χώρους για τα έτη 2004,2008,2009

Γράφημα 11.10 Α.Ε. σχετικές με περιστέρια για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ	6	14	8
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.		3	1
ΚΟΥΚΑΚΙ	1	3	
2 ^ο Δ.Δ.		11	5
3 ^ο Δ.Δ.	1	1	
4 ^ο Δ.Δ.	1	9	1
5 ^ο Δ.Δ.	4	7	3
6 ^ο Δ.Δ.	12	29	11
7 ^ο Δ.Δ.	8	6	3
Δ. ΒΥΡΩΝΑ		6	3
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ		1	1
Δ. ΔΑΦΝΗΣ		1	1
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ		5	2
Δ.ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ			1
Δ.ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ			
Δ.Ν. ΦΙΛ/ΦΕΙΑΣ			
Δ.Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ			
Δ. ΤΑΥΡΟΥ		1	
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ			
ΣΥΝΟΛΑ	33	97	40

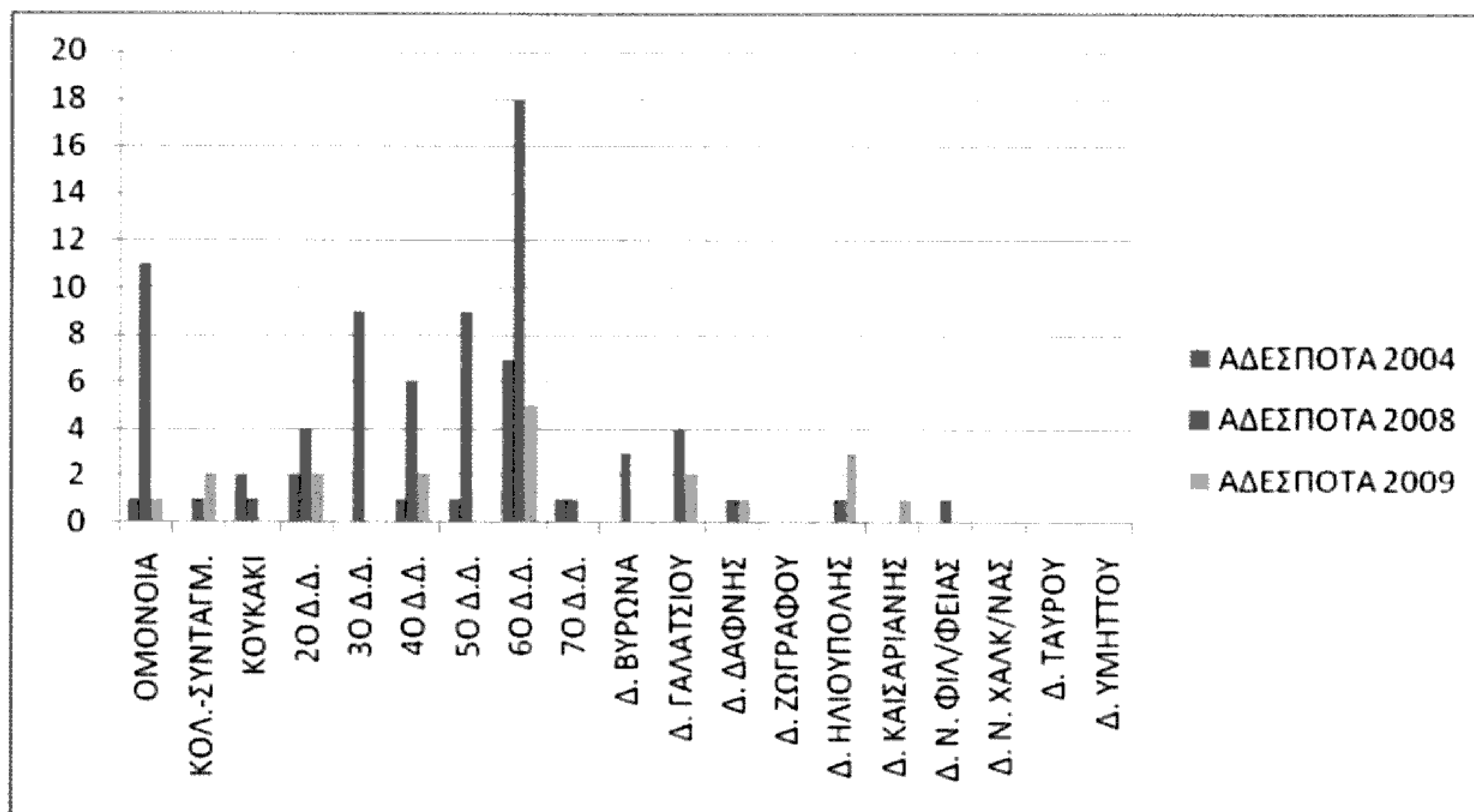
Πίνακας 11.13 Α.Ε. σχετικές με περιστέρια για τα έτη 2004,2008,2009

Γράφημα 11.11 Α.Ε. σχετικές με κατοικίδια για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ	5	8	3
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.	4	2	2
ΚΟΥΚΑΚΙ	3	2	1
2 ^ο Δ.Δ.	11	23	9
3 ^ο Δ.Δ.	3	22	7
4 ^ο Δ.Δ.	9	14	10
5 ^ο Δ.Δ.	11	32	11
6 ^ο Δ.Δ.	21	54	13
7 ^ο Δ.Δ.	10	12	10
Δ. ΒΥΡΩΝΑ	4	17	4
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ		7	7
Δ. ΔΑΦΝΗΣ	4	11	1
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ	3	6	8
Δ. ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	7	20	12
Δ. ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	1	4	1
Δ. Ν. ΦΙΛ/ΦΕΙΑΣ	1	5	
Δ. Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ	1		1
Δ. ΤΑΥΡΟΥ	1	1	
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ		2	2
ΣΥΝΟΛΑ	99	242	102

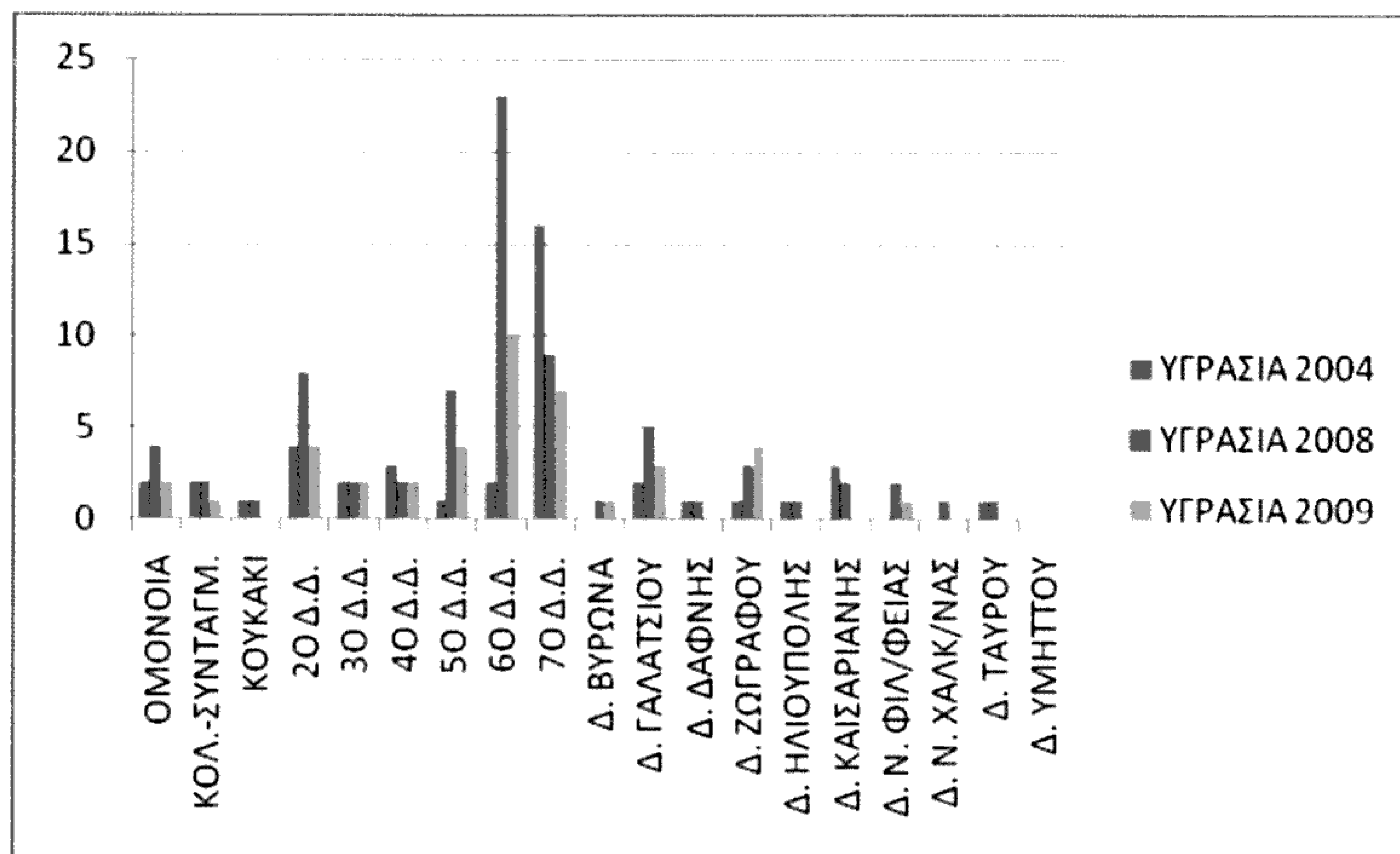
Πίνακας 11.14 Α.Ε. σχετικές με κατοικίδια για τα έτη 2004,2008,2009

Γράφημα 11.12 Α.Ε. σχετικές με αδέσποτα για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ	1	11	1
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.		1	2
ΚΟΥΚΑΚΙ	2	1	
2 ^ο Δ.Δ.	2	4	2
3 ^ο Δ.Δ.		9	
4 ^ο Δ.Δ.	1	6	2
5 ^ο Δ.Δ.	1	9	
6 ^ο Δ.Δ.	7	18	5
7 ^ο Δ.Δ.	1	1	
Δ. ΒΥΡΩΝΑ		3	
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ		4	2
Δ. ΔΑΦΝΗΣ		1	1
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ			
Δ. ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ		1	3
Δ. ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ			1
Δ. Ν. ΦΙΛ/ΦΕΙΑΣ		1	
Δ. Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ			
Δ. ΤΑΥΡΟΥ			
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ			
ΣΥΝΟΛΑ	15	70	19

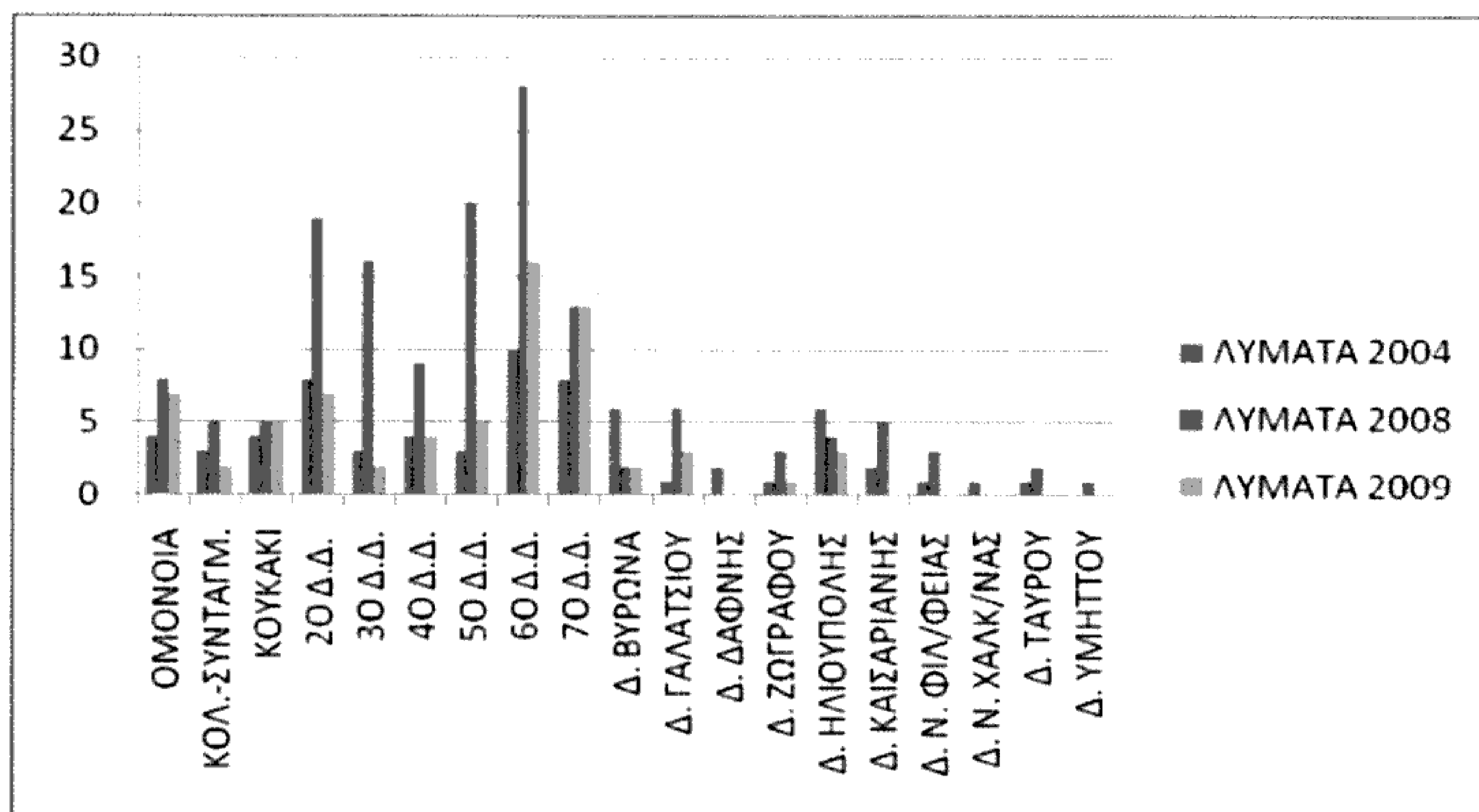
Πίνακας 11.15 Α.Ε. σχετικές με αδέσποτα για τα έτη 2004,2008,2009

Γράφημα 11.13 Α.Ε. σχετικές με υγρασία για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ	2	4	2
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.	2	2	1
ΚΟΥΚΑΚΙ	1	1	0
2 ^ο Δ.Δ.	4	8	4
3 ^ο Δ.Δ.	2	2	2
4 ^ο Δ.Δ.	3	2	2
5 ^ο Δ.Δ.	1	7	4
6 ^ο Δ.Δ.	2	23	10
7 ^ο Δ.Δ.	16	9	7
Δ. ΒΥΡΩΝΑ	0	1	1
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	2	5	3
Δ. ΔΑΦΝΗΣ	1	1	0
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ	1	3	4
Δ. ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	1	1	0
Δ. ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	3	2	0
Δ. Ν. ΦΙΛ/ΦΕΙΑΣ	0	2	1
Δ. Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ	0	1	0
Δ. ΤΑΥΡΟΥ	1	1	0
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ	0	0	0
ΣΥΝΟΛΑ	42	75	41

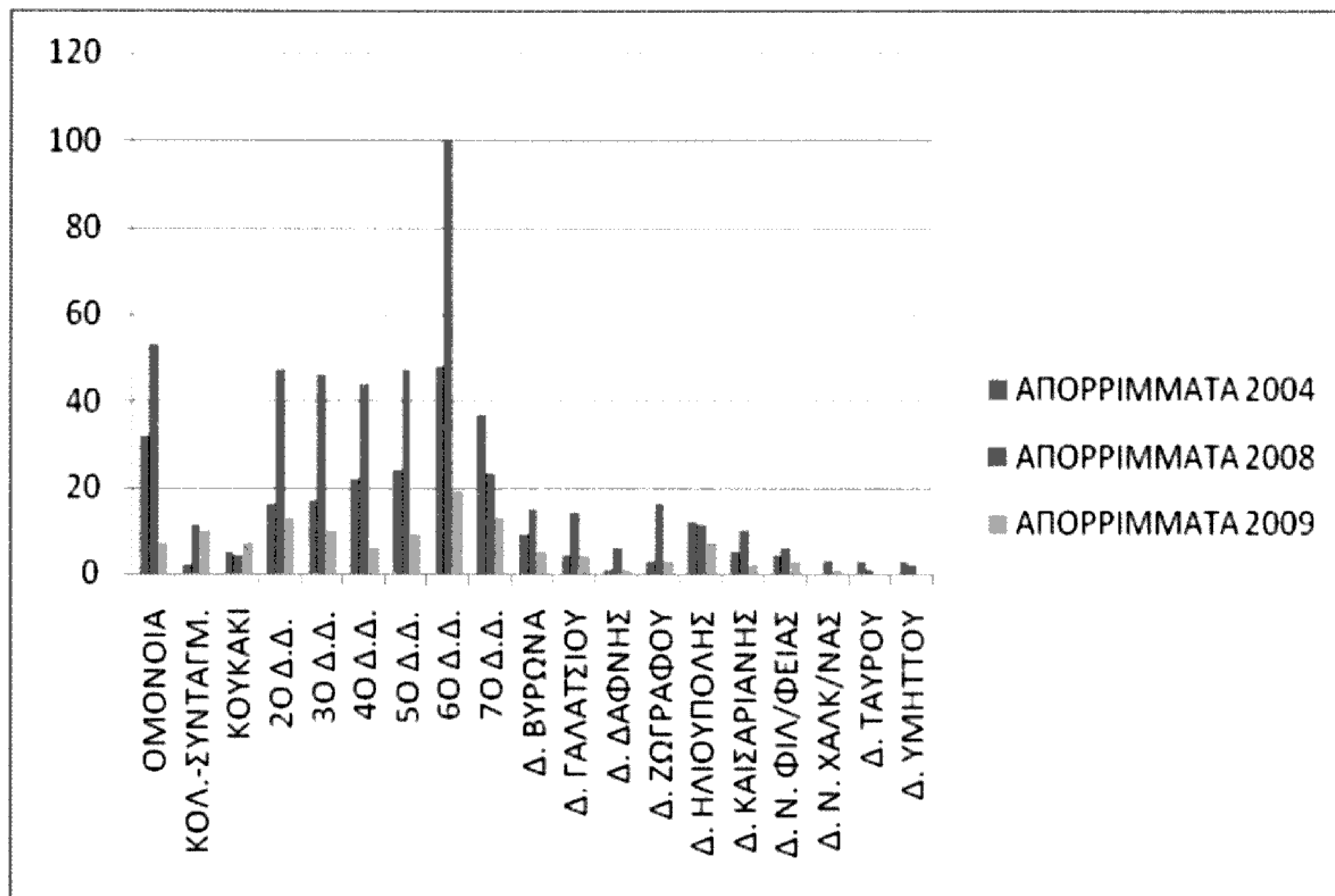
Πίνακας 11.16 Α.Ε. σχετικές με υγρασία για τα έτη 2004,2008,2009

Γράφημα 11.14 Α.Ε. σχετικές με λύματα για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ	4	8	7
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.	3	5	2
ΚΟΥΚΑΚΙ	4	5	5
2 ^ο Δ.Δ.	8	19	7
3 ^ο Δ.Δ.	3	16	2
4 ^ο Δ.Δ.	4	9	4
5 ^ο Δ.Δ.	3	20	5
6 ^ο Δ.Δ.	10	28	16
7 ^ο Δ.Δ.	8	13	13
Δ. ΒΥΡΩΝΑ	6	2	2
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	1	6	3
Δ. ΔΑΦΝΗΣ	2		
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ	1	3	1
Δ. ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	6	4	3
Δ. ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	2	5	
Δ. Ν. ΦΙΛ/ΦΕΙΑΣ	1	3	
Δ. Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ	1		
Δ. ΤΑΥΡΟΥ	1	2	
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ		1	
ΣΥΝΟΛΑ	68	149	70

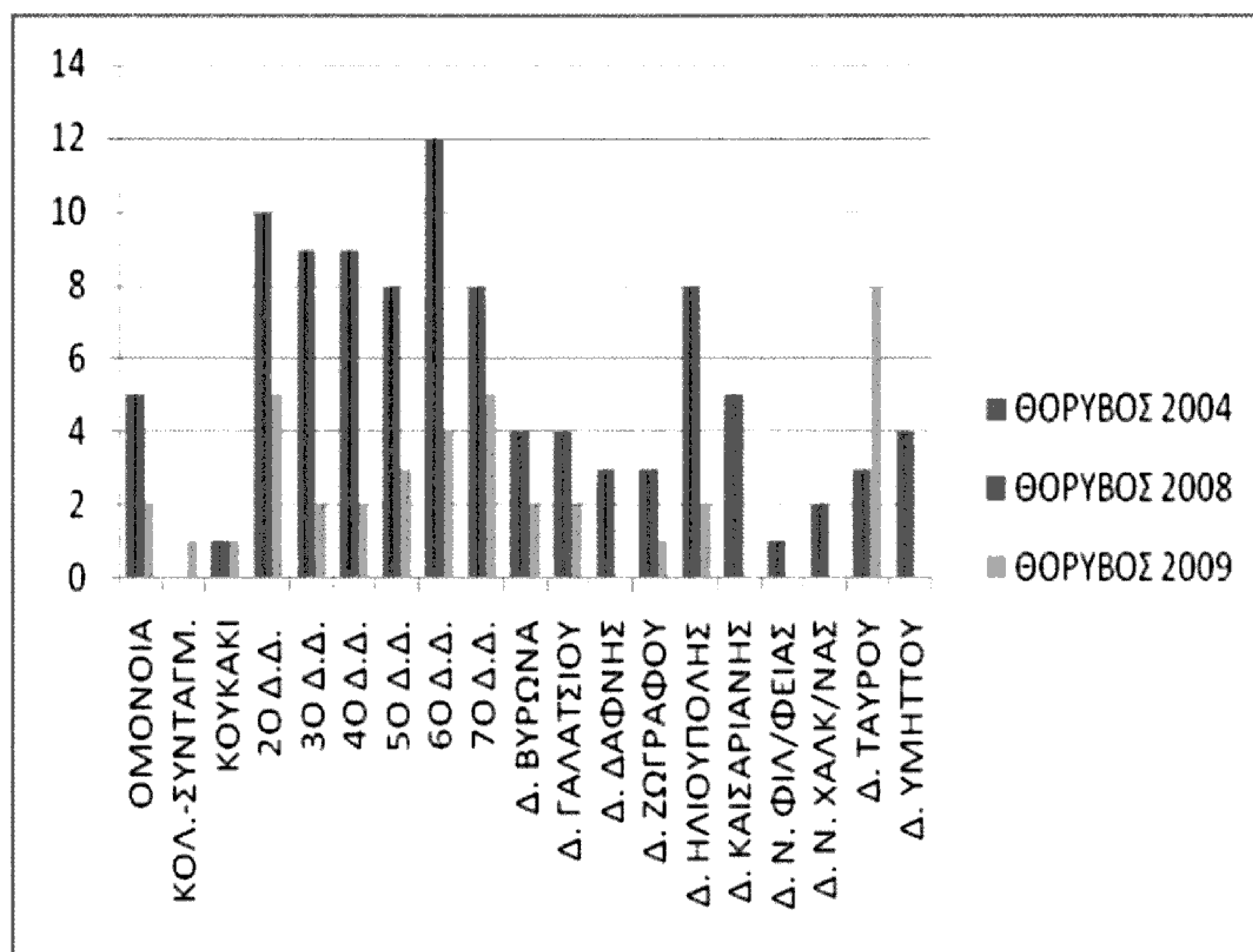
Πίνακας 11.17 Α.Ε. σχετικές με λύματα για τα έτη 2004,2008,2009

Γράφημα 11.15 Α.Ε. σχετικές με απορρίμματα για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ	32	53	7
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.	2	11	10
ΚΟΥΚΑΚΙ	5	4	7
2 ^ο Δ.Δ.	16	47	13
3 ^ο Δ.Δ.	17	46	10
4 ^ο Δ.Δ.	22	44	6
5 ^ο Δ.Δ.	24	47	9
6 ^ο Δ.Δ.	48	100	19
7 ^ο Δ.Δ.	37	23	13
Δ. ΒΥΡΩΝΑ	9	15	5
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	4	14	4
Δ. ΔΑΦΝΗΣ	1	6	1
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ	3	16	3
Δ. ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	12	11	7
Δ. ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	5	10	2
Δ. Ν. ΦΙΛ/ΦΕΙΑΣ	4	6	3
Δ. Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ		3	1
Δ. ΤΑΥΡΟΥ	3	1	
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ	3	2	
ΣΥΝΟΛΑ	247	459	120

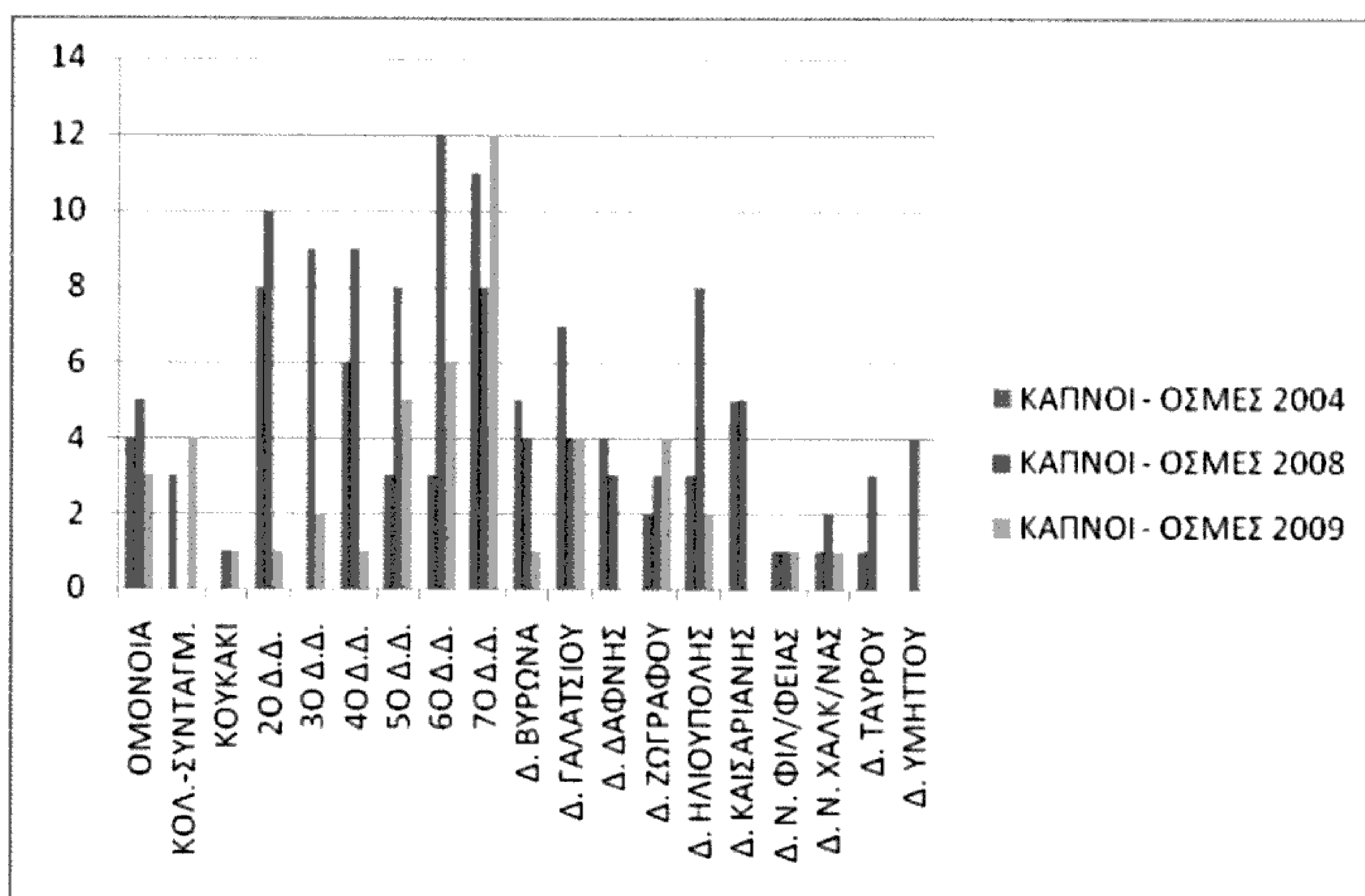
Πίνακας 11.18 Α.Ε. σχετικές με απορρίμματα για τα έτη 2004,2008,2009

Γράφημα 11.16 Α.Ε. σχετικές με θόρυβο για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ	5	5	2
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.			1
ΚΟΥΚΑΚΙ	1	1	1
2 ^ο Δ.Δ.	10	10	5
3 ^ο Δ.Δ.	9	9	2
4 ^ο Δ.Δ.	9	9	2
5 ^ο Δ.Δ.	8	8	3
6 ^ο Δ.Δ.	12	12	4
7 ^ο Δ.Δ.	8	8	5
Δ. ΒΥΡΩΝΑ	4	4	2
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	4	4	2
Δ. ΔΑΦΝΗΣ	3	3	
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ	3	3	1
Δ.ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	8	8	2
Δ.ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	5	5	
Δ.Ν. ΦΙΛ/ΦΕΙΑΣ	1	1	
Δ.Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ	2	2	
Δ. ΤΑΥΡΟΥ	3	3	8
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ	4	4	
ΣΥΝΟΛΑ	99	99	40

Πίνακας 11.19 Α.Ε. σχετικές με θόρυβο για τα έτη 2004,2008,2009

Γράφημα 11.17 Α.Ε. σχετικές με καπνούς – οσμές για τα έτη 2004,2008,2009

	2004	2008	2009
ΟΜΟΝΟΙΑ	4	5	3
ΚΟΛ.-ΣΥΝΤΑΓΜ.	3		4
ΚΟΥΚΑΚΙ		1	1
2 ^ο Δ.Δ.	8	10	1
3 ^ο Δ.Δ.		9	2
4 ^ο Δ.Δ.	6	9	1
5 ^ο Δ.Δ.	3	8	5
6 ^ο Δ.Δ.	3	12	6
7 ^ο Δ.Δ.	11	8	12
Δ. ΒΥΡΩΝΑ	5	4	1
Δ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	7	4	4
Δ. ΔΑΦΝΗΣ	4	3	
Δ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ	2	3	4
Δ.ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	3	8	2
Δ.ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	5	5	
Δ.Ν. ΦΙΛ/ΦΕΙΑΣ	1	1	1
Δ.Ν. ΧΑΛΚ/ΝΑΣ	1	2	1
Δ. ΤΑΥΡΟΥ	1	3	
Δ. ΥΜΗΤΤΟΥ		4	
ΣΥΝΟΛΑ	67	99	48

Πίνακας 11.20 Α.Ε. σχετικές με καπνούς – οσμές για τα έτη 2004,2008,2009

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από τα άμεσα συμπεράσματα μπορούμε να τονίσουμε τα εξής:

- Το 2008 είναι σχεδόν διπλάσιες οι περιπτώσεις Α.Ε. (στο σύνολό τους) από το 2004.
- Γενικά, τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου της Αθήνας, είναι πιο πυκνοκατοικημένα και με μεγαλύτερο αριθμό μεταναστών.
- Οι Α.Ε. που έχουν σχέση με αλλοδαπούς έχουν αυξηθεί δραματικά ενώ ήδη στο α' εξάμηνο του 2009 στην περιοχή της Ομόνοιας, έχουν αναφερθεί περισσότερες περιπτώσεις από το 2008
- Η μεγάλη προσπάθεια κατά τη διάρκεια του 2004 για τα εγκαταλελειμμένα οχήματα είχε σαν αποτέλεσμα την μικρότερη εμφάνιση του προβλήματος το 2008 και 2009 (ιδιαίτερα εμφανής η διαφορά στο 6^ο Δ.Δ. του Δ. Αθηναίων)
- Πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν η ιδιαιτερότητα του 2004 λόγω τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων (ως προς την ευαισθητοποίηση – ενεργοποίηση τόσο των υπηρεσιών όσο και των πολιτών)
- Σε γενικές γραμμές τα περισσότερα είδη των Α.Ε. παρουσιάζουν αύξηση το 2008. Για το γεγονός αυτό, πρέπει να εκτιμηθεί η συμβολή της δυνατότητας τηλεφωνικής (και ανώνυμης πολλές φορές) καταγγελίας, σε τηλέφωνα εξυπηρέτησης πολιτών (Νομαρχίας, Υπουργείου Ανάπτυξης)
- Για τη διατήρηση σταθερού του αριθμού των Α.Ε. σχετικών με το θόρυβο η οποία παρατηρείται για τα έτη 2004 και 2008, πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν αφενός η αντιμετώπιση των περιπτώσεων από το Τμήμα Υγειονομικού Ελέγχου και αφετέρου η ενεργοποίηση άλλων φορέων (Δήμος, Αστυνομία)
- Παρατηρείται περίπου το ίδιο σχήμα κατανομής των Α.Ε. στις ελεγχόμενες περιοχές (και για τα τρία έτη) με συγκέντρωση του μεγαλύτερου όγκου τους, στα Δ.Δ. του Δήμου Αθηναίων (3^ο, 4^ο, 5^ο, και 6^ο)

- Ιδιαίτερα για το 6^ο Δ.Δ. του Δ. Αθηναίων πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι καταγράφεται ο μεγαλύτερος αριθμός Α.Ε. τόσο στο γενικό σύνολο όσο και στα περισσότερα από τα είδη των Α.Ε.: εγκαταλελειμμένα οχήματα, δημόσιοι χώροι, ιδιωτικοί υπαίθριοι χώροι, περιστέρια, κατοικίδια ζώα, αδέσποτα ζώα, υγρασία, λύματα, απορρίμματα, θόρυβος.

Για την κατανόηση της διαμόρφωσης των αποτελεσμάτων αυτών θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα εξής: στο 6^ο Δ. Δ. ανήκει η Κυψέλη και ο Άγιος Παντελεήμονας. Η ανάπτυξη της περιοχής ως καθαρά αστικής ξεκίνησε την δεκαετία του 1930 με την κατασκευή μονοκατοικιών ενώ στις δεκαετίες του 1950 και του 1960 η Κυψέλη ήταν στην ακμή της. Η Κυψέλη άρχισε να υποβαθμίζεται από την δεκαετία του 1980, καθώς η Αθήνα είχε ήδη επεκταθεί υπερβολικά και επιδεινώθηκε με την έλευση των μεταναστών στην Ελλάδα, οι οποίοι αξιοποίησαν τα μικρά υπόγεια διαμερίσματα και αποθήκες των πολυκατοικιών ως φτηνές κατοικίες. Το 6^ο Δ.Δ. είναι το πιο πυκνοκατοικημένο του Δ. Αθηναίων.

- Αυξάνονται γενικά οι περιπτώσεις όπου είναι άγνωστος ο υπαίτιος – υπεύθυνος.

- Αυξάνονται γενικά οι περιπτώσεις που αφορούν άτομα Ευαίσθητων Κοινωνικών Ομάδων, οι περισσότερες από αυτές εντοπίζονται στις πυκνοκατοικημένες και «υποβαθμισμένες» περιοχές (Ομόνοια, 4^ο Δ.Δ., 5^ο Δ.Δ., 6^ο Δ.Δ.)

- Ο υπερδιπλάσιος αριθμός περιπτώσεων σχετικά με θόρυβο στο α' εξάμηνο του 2009 στο Δήμο Ταύρου (σε σχέση με το 2008), δικαιολογείται εκτός των άλλων και από τη δραστηριοποίηση μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων παλαιών μετάλλων και άλλων βιοτεχνιών.

- Γενικότερα, στη σύγκριση των Α.Ε. σχετικά με το θόρυβο, πρέπει να ληφθεί υπόψη και η δραστηριοποίηση άλλων υπηρεσιών (π.χ. ηχομετρήσεις καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος από την Αστυνομία)

Κεφάλαιο 12. ΑΛΛΕΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΣ

Α. Στο Δελτίο Τύπου της Νομαρχίας Αθηνών (30-9-2008), αναφέρονται τα εξής:

I) ΟΙΚΗΜΑΤΑ ΟΠΟΥ ΔΙΑΜΕΝΟΥΝ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ: Στους ελέγχους για χαρτογράφηση των περιπτώσεων, που διενήργησαν οι Ε.Δ.Υ. την περίοδο από 1/9/2009 έως 29/9/2008 και στην περιοχή του κέντρου της Αθήνας που περικλείεται από τους δρόμους Κωνσταντινουπόλεως -Μεταξά Νεοφύτου- Ηπείρου -Μετσόβου-Μπουμπουλίνας- Στουρνάρα - Πατησίων - Αιόλου - Ευριπίδου - Διπύλου-Θερμοπυλών βρέθηκαν σοβαρά υγειονομικά προβλήματα σε 140 περιπτώσεις. Τα μεγαλύτερα προβλήματα εντοπίστηκαν στην ευρύτερη περιοχή του κέντρου της Ομονοίας και επί των οδών Μενάνδρου, Σατωβριάνδου, Κουμουνδούρου, Γερανίου, Ζήνωνος, Σωκράτους, Χίου, Ψαρρών, Ξούθου, Ψαρρών, Σοφοκλέους, Λεωνιδίου, Θερμοπυλών, Ιάσωνος, Ακομινάτου, Κεραμικού και επί της οδού Γιατράκου στο Μεταξουργείο πίσω από σχολείο που λειτουργεί.

· Η πρόταση της Νομαρχίας Αθηνών αφορά:

1. Άμεση έγγραφη ενημέρωση των ιδιοκτητών και των υποχρεώσεών τους.
2. Συνεννόηση με το δήμο της Αθήνας προκειμένου να καθαριστούν τα παραπάνω διαμερίσματα από τα συνεργεία καθαρισμού του μετά από γνωμοδότηση της Υγειονομικής Υπηρεσίας. Σε περίπτωση άρνησης των ιδιοκτητών ή των ενοίκων απαιτείται εισαγγελική παραγγελία.
3. Συνεργασία με το Κέντρο Ειδικών Λοιμώξεων προκειμένου να γίνουν οι απαιτούμενες εξετάσεις και να συστηθεί η κατάλληλη θεραπευτική αγωγή στους ενοίκους.
4. Μεταστέγαση των αλλοδαπών σε ξενοδοχεία άλλης περιοχής που πληρώνει για ένα διάστημα η νομαρχία μέχρι να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες νομιμοποίησης τους.

II) ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΑ ΟΙΚΗΜΑΤΑ - ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ

Καταγράφηκαν 163 περιπτώσεις

III) ΟΙΚΟΠΕΔΑ – ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ

Καταγράφηκαν 45 περιπτώσεις.

Στο σύνολο των (II) και (III), δηλ. 208 περιπτώσεις, καταγράφηκαν σοβαρότατες ανθυγιεινές εστίες μέσα σε αυτά, με απορρίμματα, παλιά αντικείμενα, ξυλεία σε αποσύνθεση, επαγγελματικά ψυγεία, αδέσποτα ζώα, περιστέρια και κοπάδια τρωκτικών. Από τα οικήματα αυτά αναδυσόταν έντονη δυσσομία. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τους ιδιοκτήτες αυτών.

Η Δ/ση Προστασίας Καταναλωτή και Υγειονομικού Ελέγχου, σε κάποιες περιπτώσεις έχει διαβιβάσει τα αποτελέσματα των ελέγχων στους συναρμόδιους φορείς (Δήμος Αθηναίων, Διεύθυνση Πολεοδομίας, Δημοτική Αστυνομία, Διεύθυνση Καθαριότητας, Υπουργείο Υγείας, Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αττικής, Αστυνομικό Τμήμα Ακροπόλεως, Αστυνομικό Τμήμα Ομοιοίας). Επίσης, τα ίδια έγγραφα έχουν κοινοποιηθεί στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών.

Στην πρόταση της Νομαρχίας Αθηνών αναφέρεται ότι:

1. Η Νομαρχία Αθηνών δεν έχει καμιά ουσιαστική αρμοδιότητα, πέραν της διαβίβασης των εγγράφων.
2. Η Διεύθυνση Πολεοδομίας του Δήμου Αθηναίων πρέπει να συντάξει πρωτόκολλα κατεδάφισης και να προχωρήσει ΑΜΕΣΑ σε αυτήν.
3. Η Νομαρχία της Αθήνας πρέπει να προχωρήσει σε εξαγορά ή απαλλοτρίωση και να δημιουργήσει μικρούς πράσινους χώρους, αναβαθμίζοντας συνολικά τη περιοχή.

Β. Σύμφωνα με έγγραφο της Δ/σης Προστασίας Καταναλωτών και Υγειονομικού Ελέγχου (12-6-2009), τα αποτελέσματα πρόσφατων αυτοψιών των αρμόδιων Ε.Δ.Υ. στην ευρύτερη περιοχή του κέντρου της Αθήνας (Ομόνοια), προκειμένου να καταγραφούν α) τα εγκαταλελειμμένα κτίρια, β) τα σημεία διαβίωσης αλλοδαπών και γ) οι ανθυγιεινές εστίες γενικότερα, είναι τα παρακάτω:

α) εγκαταλελειμμένα κτίρια: 223.

Από αυτά:

- 61 : είναι νέες καταγραφές
- 108 : παρουσιάζουν την ίδια κατάσταση
- 35 : παρουσιάζουν βελτίωση (σε σχέση με προηγούμενες αυτοψίες)
- 11 : παρουσιάζουν μερική βελτίωση (σε σχέση με προηγούμενες αυτοψίες)
- 7 : παρουσιάζουν επιδείνωση (σε σχέση με προηγούμενες αυτοψίες)

β) σημεία διαβίωσης αλλοδαπών: 80

Από αυτά:

- 10 : είναι νέες καταγραφές
- 59 : παρουσιάζουν την ίδια κατάσταση
- 2 : παρουσιάζουν βελτίωση (σε σχέση με προηγούμενες αυτοψίες)

- 9 : παρουσιάζουν επιδείνωση (σε σχέση με προηγούμενες αυτοψίες)

γ) ανθυγιεινές εστίες γενικότερα: 80

Από αυτά:

- 38 : είναι νέες καταγραφές
- 32 : παρουσιάζουν την ίδια κατάσταση
- 3 : παρουσιάζουν βελτίωση (σε σχέση με προηγούμενες αυτοψίες)
- 7 : παρουσιάζουν επιδείνωση (σε σχέση με προηγούμενες αυτοψίες)

Κεφάλαιο 13. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η αντιμετώπιση των ανθυγιεινών εστιών, πέρα από το γεγονός ότι είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της Δημόσιας Υγείας, αποτελεί και σοβαρό ζήτημα λειτουργίας των Δημόσιων Υπηρεσιών. Η καθυστέρηση στην επίλυση των προβλημάτων καθώς και η ύπαρξη περιπτώσεων οι οποίες χρονίζουν (με παροδική ίσως βελτίωση) δημιουργούν αίσθηση αναποτελεσματικότητας των Υπηρεσιών. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα, οι μεν πολίτες να αισθάνονται απροστάτευτοι οι δε υπάλληλοι να θεωρούν τη δουλειά τους ως μη αποδοτική-ουσιαστική.

Τα προβλήματα είναι πολλά και ποικίλα. Συνοπτικά μπορούν ν' αναφερθούν τα εξής:

- δεν υπάρχει σαφές και αποδεκτό πλαίσιο αρμοδιοτήτων μεταξύ των νομαρχιακών υπηρεσιών με συνέπεια την επικάλυψη δράσεων και αρμοδιοτήτων, τη δημιουργία τριβών μεταξύ των υπηρεσιών και τη δυσκολία συντονισμού και αποτελεσματικότητας
- είναι αρκετές οι φορές που απαιτείται η συντονισμένη δράση τόσο των υπηρεσιών όσο και των όμορων Δήμων
- δεν υπάρχει επαρκής μηχανοργάνωση ώστε εκτός των άλλων, να γίνεται άμεσα συσχέτιση με παλαιότερες ενέργειες της υπηρεσίας και να γίνεται χρήση των ήδη καταγεγραμμένων στοιχείων (π.χ. ονόματα και διευθύνσεις ιδιοκτητών)
- υπάρχουν χρονίζουσες υποθέσεις καθώς και υποθέσεις με προσωπικές διαφορές μεταξύ συγγενών ή γειτόνων, οι οποίες απασχολούν και ταλαιπωρούν τις υπηρεσίες

Κεφάλαιο 14. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Δίνοντας προτεραιότητα στην αντιμετώπιση των σοβαρών - σύνθετων προβλημάτων που προκαλούνται από τα εγκαταλελειμμένα ακίνητα ή κατοικίες και της κατάληψής τους από πλήθος μη νόμιμων μεταναστών ή πληθυσμούς ROMA, προτείνεται συγκρότηση Επιτροπής προκειμένου να τεθεί το πρόβλημα στις πραγματικές του διαστάσεις και να εξετασθούν οι δυνατότητες ουσιαστικής και αποτελεσματικής παρέμβασης των εμπλεκόμενων υπηρεσιών.

Η Επιτροπή αυτή μπορεί να αποτελείται από:

- Εκπρόσωπο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών
- Εκπρόσωπο του Υπουργείου Εσωτερικών (της Δ/σης Οργάνωσης & Λειτουργίας Ο.Τ.Α.) και της Αστυνομίας
- Εκπρόσωπο του Υπουργείου ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (της Δ/σης οικοδομικού Κανονισμού)
- Εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης (της Δ/σης Υγιεινής Περιβάλλοντος)
- Εκπρόσωπος της Περιφέρειας Αττικής
- Το Γενικό Γραμματέα της Νομαρχίας Αθηνών
- Το Νομικό Σύμβουλο του Νομάρχη
- Εκπροσώπους Δήμων (π.χ. της ΚΕΔΚΕ και εξειδικευμένο Υπηρεσιακό παράγοντα της Δ/σης Καθαριότητας του Δήμου Αθηναίων)
- Εκπρόσωπο των Δ/σεων Προστασίας Καταναλωτών και Υγειονομικού Ελέγχου της Νομαρχίας

(Δ/ση Προστασίας Καταναλωτών και Υγειονομικού Ελέγχου, 2008)

Η κρισιμότητα των ανωτέρω θεμάτων κάνει επιτακτική την ανάγκη λήψης άμεσων μέτρων από τους εμπλεκόμενους φορείς στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους, με κύριο στόχο τον προσδιορισμό κατάλληλου χώρου μετεγκατάστασης των ατόμων – πληθυσμών αυτών χωρίς όμως παράλληλη μετάθεση του προβλήματος.

Για τη διαχείριση του πολυδιάστατου αυτού προβλήματος, είναι σκόπιμη η αξιοποίηση της διεθνούς εμπειρίας σε αντίστοιχα φαινόμενα ώστε να επιτευχθεί η αποτελεσματική και οριστική αντιμετώπισή του.

Επιπλέον, για το σύνολο των Α.Ε. που αντιμετωπίζει η Δ/ση Προστασίας Καταναλωτών και Υγειονομικού Ελέγχου, προτείνονται τα εξής:

- Καθορισμός επιβολής προστίμων σε περιπτώσεις που η αντιμετώπιση των προβλημάτων χρονίζει, λόγω της αδιαφορίας των υπαιτίων-υπευθύνων, παρά τις μηνύσεις που υποβάλλουν οι αρμόδιοι Ε.Δ.Υ.
- Εκσυγχρονισμός και συγκεκριμενοποίηση της Νομοθεσίας στα νέα δεδομένα και σύγχρονους όρους διαβίωσης.
- Καθορισμός, οργάνωση και τυποποίηση των ενεργειών – βημάτων στη διαχείριση των ανθυγιεινών εστιών κατά είδος, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις δυνατές εξελίξεις, και εξασφαλίζοντας την καλή συνεργασία των συναρμόδιων υπηρεσιών. Προτείνεται η αναφορά του πολίτη σε μία μόνον υπηρεσία.
- Μηχανοργάνωση των υπηρεσιών
- Εξειδίκευση των υπαλλήλων που ασχολούνται με σοβαρά προβλήματα ανθυγιεινών εστιών καθώς η παρακολούθηση και γνώση της σχετικής Νομοθεσίας, αποτελεί από μόνη της αυτοτελές πεδίο δράσης.
- Καθορισμός και λήψη μέτρων προστασίας της υγείας και της σωματικής ακεραιότητας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, τόσο των Ε.Δ.Υ. όσο και των υπαλλήλων συναρμόδιων υπηρεσιών οι οποίοι διενεργούν αυτοψίες σε χώρους ανθυγιεινών εστιών.
- Οργάνωση μικτών κλιμακίων των εμπλεκόμενων φορέων με δυνατότητα συντονισμένου σχεδιασμού και υλοποίησης άμεσων μέτρων αντιμετώπισης των σοβαρών ανθυγιεινών εστιών, χωρίς την καθυστέρηση γραφειοκρατικών διαδικασιών.
- Εντοπισμός και χαρτογράφηση των περιοχών με τα σοβαρότερα και των περιοχών με τα περισσότερα προβλήματα, συμβάλλοντας έτσι στον αποτελεσματικό σχεδιασμό της στρατηγικής αντιμετώπισής τους.
- Έμφαση στη διαφώτιση και διαπαιδαγώγηση του πληθυσμού. Η συνεχής ενημέρωση των κατοίκων μέσω ραδιοφωνικών – τηλεοπτικών spot και

φυλλαδίων, μπορεί να συμβάλλει σημαντικά στην αποτροπή δημιουργίας εστιών στο στενό ιδιωτικό τους περιβάλλον.

Ευθύνη της πολιτείας είναι να κάνει χρήση της επιστημονικής και τεχνικής εμπειρίας σε επιχειρησιακό επίπεδο ώστε να προλάβει και να αποφύγει τη δημιουργία, τη διόγκωση και διεύρυνση ανεξέλεγκτων - προβληματικών καταστάσεων που θέτουν σε κίνδυνο τη Δημόσια Υγεία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βακάλης Ν. (2003-2004) Ιατρική Παρασιτολογία, Εκδ. ΖΗΤΑ, Αθήνα.
2. Βογιατζόγλου – Σαμανίδου Α. Εισαγόμενα είδη κουνουπιών.(Diptera: Culicidae) στην Ελλάδα. Δυνητικές επιπτώσεις στη Δημόσια Υγεία. Περ. ΤΟ ΔΗΓΜΑ, τ.30:8.
3. Γ. Ιατρού, 2006. Έλεγχος παρασίτων σε τουριστικές μονάδες. Περ. ΤΟ ΔΗΓΜΑ τ.33:9.
4. Κατσίρης Ν. και συν.(2007) Υγιεινή Περιβάλλοντος και Υγειονομική Μηχανική, ΕΣΔΥ
5. Κουρέα – Κρεμαστινού Τ. (2007) ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ Θεωρία – Πράξη Πολιτικές. Εκδ. ΤΕΧΝΟΓΡΑΜΜΑ, Αθήνα.
6. Μαρκαντωνάτος Γ. (1984) Στοιχεία Υγιεινής Περιβάλλοντος και Υγειονομικής Μηχανικής. Εκδ. Παπασωτηρίου, Αθήνα.
7. S. Gewehr, 2006. Ασθένειες που μεταδίδονται με τα κουνούπια. Περ. ΤΟ ΔΗΓΜΑ τ.33:7.
8. Ιατρού Γ., 2006.Καταπολέμηση κουνουπιών σε μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα. Περ. ΤΟ ΔΗΓΜΑ τ.32:12.
9. Κολιόπουλος Γ. και συν. 2008.Το «Ασιατικό Κουνούπι Τίγρης».Περ. Γεωργία – Κτηνοτροφία τ.9:68.
10. www.edae.gr, Πολίτη Ε. – Κοντόπουλος Γ., Δερματική Λεισημανίαση. Ανάκτηση 25-6-2009.
11. www.eydap.gr Εταιρεία Ύδρευσης Αποχέτευσης
12. Σημειώσεις από ΗΜΕΡΙΔΑ:Έλεγχος του Υπερπληθυσμού των Επιβλαβών Τρωκτικών.ΕΣΔΥ – ΥΥ&ΚΑ(2005)Υπ. Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης
13. Ν. Πιάκης,2005. Εντοπίστηκε και στην Ελλάδα ο «τίγρης της Ασίας».Περ. ΤΟ ΔΗΓΜΑ τ.30:8.
14. Νομαρχία Αθηνών. Ανάκτηση 3-9-2008 από <http://www.nomarchia.gr/maps.html>

15. Αναγκαστικός Νόμος με αρ. 2520/40. Περί Υγειονομικών Διατάξεων (ΦΕΚ 237/τ.α./5-9-40).
16. Υγειονομικός Κανονισμός Νομού Αττικοβοιωτίας Περί καθηκόντων των Υγειονομικών Επιτροπών Δήμων και Κοινοτήτων και λήψεως μέτρων προστασίας της Δημόσιας Υγείας εν τω Νομώ Αττικοβοιωτίας.(Υγειονομική Διάταξη της 14-11-1938 – ΦΕΚ 275/τ.β./10-12-1938)
17. Υ.Δ. Α1β/8577/83. Περί υγειονομικού ελέγχου και αδειών ιδρύσεως και λειτουργίας των εγκαταστάσεων επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος, καθώς και των ειδικών όρων ιδρύσεως και λειτουργίας των εργαστηρίων και καταστημάτων τροφίμων ή/και ποτών.(ΦΕΚ 526/τ.β./1983)
18. Ν. 1650/1986. Για την προστασία του Περιβάλλοντος. (ΦΕΚ 160/τ.α./16-10-1986) όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3010/2002 (ΦΕΚ 91/τ.α./2002)
19. Υ.Δ. Ε1β 301/10-2-64. Περί συλλογής, αποκομιδής και διαθέσεως απορριμμάτων. (ΦΕΚ 63B/16-2-64)
20. ΚΥΑ 69728/824. Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων. (ΦΕΚ 358B/17-5-96)
21. ΚΥΑ 37591/2031/2003. Μέτρα και όροι για τη διαχείριση ιατρικών αποβλήτων από υγειονομικές μονάδες. (ΦΕΚ Β 1419/1-10-2003)
22. ΚΥΑ 19396/1546/1997 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων»
23. Π.Δ. 116/2004. Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, των χρησιμοποιημένων ανταλλακτικών τους και των απενεργοποιημένων καταλυτικών μετατροπών σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/53/ΕΚ «για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους» (ΦΕΚ 81/τ.β./5-3-2004)
24. Ν. 2939/2001. Συσκευασίες και εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων – ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ) και άλλες διατάξεις. (ΦΕΚ 179/τ.α./6-8-2001)

25. Υ.Δ. Ε1β/221/65. Περί διαθέσεως λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων. (ΦΕΚ 138/τ.β./24-2-1965)
26. Υ.Δ. Γ1γ/9900/74. Περί υποχρεωτικής κατασκευής αποχωρητηρίων. (ΦΕΚ 1266/τ.β'./74)
27. Υ.Δ. Υ1β/2000/95. Περί ιδρύσεως και λειτουργίας πτηνοκτηνοτροφικών εγκαταστάσεων. (ΦΕΚ 343/τ.β./1995)
28. Ν. 3170/2003. Ζώα συντροφιάς, αδέσποτα ζώα συντροφιάς και άλλες διατάξεις. (ΦΕΚ 191/τ.α./29-7-2003)
29. Υ.Δ. Α5/3010/85. Μέτρα προστασίας της Δημόσιας Υγείας από θορύβους μουσικής των Κέντρων Διασκέδασης και λοιπών καταστημάτων. (ΦΕΚ 593/τ.β./15-1-86)
30. Π.Δ. 1180/1981. Περί ρυθμίσεως θεμάτων αναγομένων εις τα της ιδρύσεως και λειτουργίας βιομηχανιών, βιοτεχνιών πάσης φύσης μηχανολογικών εγκαταστάσεων και αποθηκών και της εκ τούτων διασφαλίσεως περιβάλλοντος εν γένει. (ΦΕΚ 293/τ.α./6-10-81).
31. <http://www.minenv.gr>
32. <http://mohaw.gr> Υ.Υ & Κ.Α.
33. <http://www.nom-athinas.gov>. Νομαρχία Αθηνών
34. www.Keel.org.gr ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ
35. www.statistics.gr
36. <http://www.cdc.gov/nceh/ehs>
37. <http://www.ecdc.europa.eu>

SUMMARY

The purpose of this essay is (i) the recordal and analysis of unhygienic spots, in areas supervised by the Directorate for the Consumer's Protection & Hygienic control of the Central Section of the District of Athens, (ii) the location of the encountered difficulties on the ways of treatment and (ii) the approach of possible ways of prevention.

It is hereby furnished a description of the characteristics of the unhygienic spots and their implications to Public Health. Reference is also made on the most serious cases of unhygienic spots as well as on the relevant ways of treatment.

Additionally, there is an outline of the relevant Legislation in force and the areas supervised by the Central Sector.

Furthermore, a presentation is made on the records of unhygienic spots, as kept by the Directorate for the Consumer's Protection & Hygienic control of the Central Section of the District of Athens.

Finally, also outlined are proposals for the most competent ways of prevention and treatment of the unhygienic spots both by the State and the individuals.

KEY WORDS: unhygienic spots, public health, hygiene measures, environmental health.